

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

**V Bruseli 30. mája 2022
(OR. en)**

**2020/0360 (COD)
LEX 2162**

**PE-CONS 2/1/22
REV 1**

**ENER 21
TRANS 30
RELEX 51
ECOFIN 48
ENV 48
CODEC 54**

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY O USMERNENIACH PRE
TRANSEURÓPSKU ENERGETICKÚ INFRAŠTRUKTÚRU, KTORÝM SA MENIA
NARIADENIA (ES) Č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 A (EÚ) 2019/943 A SMERNICE 2009/73/ES
A (EÚ) 2019/944 A KTORÝM SA ZRUŠUJE NARIADENIE (EÚ) Č. 347/2013**

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2022/...

z 30. mája 2022

o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 a smernice 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 172,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom³,

¹ Ú. v. EÚ C 220, 9.6.2021, s. 51.

² Ú. v. EÚ C 440, 29.10.2021, s. 105.

³ Pozícia Európskeho parlamentu z 5. apríla 2022 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 16. mája 2022.

keďže:

- (1) Komisia vo svojom oznámení z 11. decembra 2019 s názvom „Európska zelená dohoda“ (ďalej len „Európska zelená dohoda“) vytýčila novú stratégiu rastu, ktorej cieľom je transformovať Úniu na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom efektívne využívajúcim zdroje, ktoré najneskôr do roku 2050 dosiahne cieľ klimatickej neutrality a kde hospodársky rast nie je naviazaný na využívanie zdrojov. Komisia vo svojom oznámení zo 17. septembra 2020 s názvom „Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov“ navrhla zvýšiť cieľ zníženia emisií skleníkových plynov aspoň na 55 % do roku 2030. Uvedenú ambíciu schválila Európska rada 11. decembra 2020 a v posúdení vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k uvedenému oznámeniu, sa potvrdzuje, že energetický mix budúcnosti sa bude veľmi líšiť od súčasnosti, a podčiarkuje sa potreba preskúmania a v prípade potreby revízie právnych predpisov v oblasti energetiky. Súčasné investície do energetickej infraštruktúry zjavne nepostačujú na transformáciu a vybudovanie energetickej infraštruktúry budúcnosti. To tiež znamená, že je potrebné mať infraštruktúru na podporu tejto európskej energetickej transformácie vrátane rýchlej elektrifikácie, rozšírenia výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov a bez použitia fosílnych palív, zvýšeného využívania obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov, integrácie energetického systému a väčšieho využívania inováčných riešení.

- (2) Súčasný záväzný cieľ na úrovni Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 dosiahnuť aspoň 32 % konečnej spotreby energie a hlavný cieľ Únie v oblasti energetickej efektívnosti na úrovni aspoň 32,5 % sa zreviduje v rámci zvýšenej ambície Únie zakotvenej v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119¹ a v Európskej zelenej dohode.
- (3) V Parížskej dohode prijatej v podľa Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy² (ďalej len „Parížska dohoda“) sa stanovuje dlhodobý cieľ udržať zvýšenie globálnej priemernej teploty výrazne pod 2 °C v porovnaní s predindustriálnou úrovňou a vynaložiť úsilie na obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnou úrovňou, a zdôrazňuje význam prispôsobenia sa nepriaznivým vplyvom zmeny klímy a zosúladenia finančných tokov s cestou smerom k nízkym emisiám skleníkových plynov a rozvoju odolnému proti zmene klímy. Európska rada 12. decembra 2019 schválila cieľ dosiahnutia klimaticky neutrálnej Európskej únie do roku 2050 v súlade s cieľmi Parížskej dohody.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

² Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

- (4) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013¹ sa stanovujú usmernenia včasného rozvoja a interoperability prioritných koridorov a oblastí transeurópskej energetickej infraštruktúry so zámerom dosiahnuť ciele politiky v oblasti energetiky stanovené v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), zaistiť fungovanie vnútorného trhu s energiou, bezpečnosť dodávok, konkurencieschopné trhy s energiou v Únii, podporovať energetickú efektívnosť a úsporu energie, rozvoj nových a obnoviteľných foriem energie a presadzovať prepojenie energetických sietí. Nariadením (EÚ) č. 347/2013 sa zavádza rámec pre spoluprácu členských štátov a príslušných zainteresovaných strán v regionálnom prostredí na rozvoji lepšie prepojených energetických sietí s cieľom prepojiť regióny, ktoré sú v súčasnosti izolované od európskych trhov s energiou, posilniť existujúce a podporiť nové cezhraničné prepojenia a pomôcť integrovať energiu z obnoviteľných zdrojov. Sledovaním uvedených cieľov nariadenie (EÚ) č. 347/2013 prispieva k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu a prináša výhody pre celú Úniu z hľadiska konkurencieschopnosti a hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39).

- (5) Z hodnotenia nariadenia (EÚ) č. 347/2013 jasne vyplynulo, že tento rámec skutočne zlepšil integráciu sietí členských štátov, stimuloval obchod s energiou, a tým prispel ku konkurencieschopnosti Únie. Projekty spoločného záujmu v oblasti elektrickej energie a plynu výrazne prispeli k bezpečnosti dodávok. Pokiaľ ide o plyn, infraštruktúra je v súčasnosti lepšie prepojená a odolnosť dodávok sa od roku 2013 výrazne zlepšila. Regionálna spolupráca v regionálnych skupinách a prostredníctvom cezhraničného rozdelenia nákladov je dôležitým faktorom, ktorý umožňuje realizáciu projektov. V mnohých prípadoch však cezhraničné rozdelenie nákladov neviedlo k zmenšeniu medzery vo financovaní projektov, ako sa plánovalo. Hoci sa väčšina povolovacích konaní skrátila, v niektorých prípadoch je tento proces stále dlhý. Finančná pomoc z Nástroja na prepájanie Európy zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013¹ bola dôležitým faktorom, keďže granty na štúdie pomohli v rámci projektov znížiť riziká v počiatočných fázach vývoja, zatiaľ čo granty na práce podporili projekty zamerané na riešenie kľúčových prekážok, ktoré trhové financovanie nedokázalo dostatočne vyriešiť.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 129).

- (6) Európsky parlament vo svojom uznesení z 10. júla 2020 o revízii usmernení pre transeurópsku energetickú infraštruktúru¹ vyzval na revíziu nariadenia o EÚ č. 347/2013, aby sa zohľadnili najmä ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030, jej cieľ klimatickej neutrality do roku 2050 a zásada prvoradosti energetickej efektívnosti.
- (7) Politika transeurópskych energetických sietí je ústredným nástrojom rozvoja vnútorného trhu s energiou a je potrebná na dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody. Na dosiahnutie vyšších úrovní znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2030 a klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050 bude Európa potrebovať integrovanejší energetický systém, ktorý sa bude opierať o vyššiu mieru elektrifikácie založenej na dodatočných obnoviteľných a nízkouhlíkových zdrojoch a dekarbonizácii plynárenského odvetvia. Politika transeurópskych energetických sietí môže zabezpečiť, aby rozvoj energetickej infraštruktúry v Únii podporoval požadovaný prechod na klimatickú neutralitu v súlade so zásadou prvoradosti energetickej efektívnosti a technologickej neutrality pri súčasnom zohľadnení potenciálu zníženia emisií pri konečnom použití. Môže tiež zabezpečiť prepojenia, energetickú bezpečnosť, integráciu trhu a systému a hospodársku súťaž, ktoré sú prínosom pre všetky členské štáty, ako aj energiu za dostupné ceny pre domácnosti a podniky.

¹ Ú. v. EÚ C 371, 15.9.2021, s. 68.

- (8) Hoci ciele nariadenia (EÚ) č. 347/2013 zostávajú vo veľkej miere v platnosti, súčasný rámec transeurópskych energetických sietí zatiaľ v plnej miere nezohľadňuje očakávané zmeny energetického systému, ktoré vyplynú z nového politického kontextu, a najmä z aktualizovaných cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a cieľa klimatickej neutrality do roku 2050 podľa Európskej zelenej dohody. Okrem iných hľadísk sa preto v revidovanom rámci transeurópskych energetických sietí musia primerane zohľadniť ciele v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy. Okrem nového politického kontextu a cieľov bol v poslednom desaťročí rýchly aj technologický rozvoj. Uvedený rozvoj by sa mal zohľadniť v kategóriách energetickej infraštruktúry, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, v kritériách výberu projektov spoločného záujmu, ako aj v prioritných koridoroch a oblastiach. Súčasne by ustanovenia tohto nariadenia nemali ovplyvniť právo členského štátu určiť podmienky pre využívanie svojich energetických zdrojov, jeho voľbu medzi rôznymi zdrojmi energie a všeobecnú štruktúru jeho zásobovania energiou v súlade s článkom 194 ZFEÚ.

- (9) V smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES¹ a (EÚ) 2019/944² sa stanovuje vnútorný trh s energiou. Hoci sa dosiahol veľmi významný pokrok pri dobudovaní uvedeného trhu, stále existuje priestor na zefektívnenie lepším využívaním existujúcej energetickej infraštruktúry, integráciou rastúceho množstva energie z obnoviteľných zdrojov a integráciou systému.
- (10) Energetická infraštruktúra Únie by sa mala zmodernizovať, aby sa zabránilo technickým poruchám a zvýšila jej odolnosť proti takýmto poruchám, živelným pohromám alebo katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou, proti nepriaznivým účinkom zmeny klímy a hrozbám pre jej bezpečnosť, najmä ak ide o európske kritické infraštruktúry podľa smernice Rady 2008/114/ES³.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 94).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

³ Smernica Rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu (Ú. v. EÚ L 345, 23.12.2008, s. 75).

- (11) Energetická infraštruktúra Únie by mala byť odolná proti neodvratiteľným vplyvom, ktoré podľa očakávaní prinesie zmena klímy v Európe napriek úsiliu o jej zmiernenie. Kľúčové je teda posilniť úsilie v oblasti adaptácie na zmenu klímy a zmierňovania jej dôsledkov, zvyšovania odolnosti, prevencie katastrof a pripravenosti na ne.
- (12) Rozvoj transeurópskej energetickej infraštruktúry by mal zohľadňovať, ak je to technicky možné a najúčinnnejšie, možnosť zmeny účelu existujúcej infraštruktúry a vybavenia.

- (13) Bezpečnosť dodávok, ako hlavná hnacia sila prijatia nariadenia (EÚ) č. 347/2013, sa prostredníctvom projektov spoločného záujmu výrazne zlepšila. Okrem toho sa v posúdení vplyvu Komisie, ktoré je sprievodným dokumentom k oznámeniu Komisie zo 17. septembra 2020 s názvom „Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – investovanie do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov“, očakáva výrazné zníženie spotreby zemného plynu, pretože jeho neznížené využívanie nie je zlučiteľné s uhlíkovou neutralitou. Na druhej strane sa očakáva, že spotreba bioplynu, obnoviteľných a nízkouhlíkových vodíkových a syntetických plyných palív sa do roku 2050 výrazne zvýši. Pokiaľ ide o plyn, infraštruktúra je v súčasnosti lepšie prepojená a odolnosť dodávok sa od roku 2013 výrazne zlepšila. Plánovanie energetickej infraštruktúry by malo zodpovedať tejto meniacej sa situácii v oblasti zemného plynu. Nie všetky členské štáty sú však už dostatočne napojené na európsku plynárenskú sieť a najmä ostrovné členské štáty stále čelia značným výzvam, pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok a energetickú izoláciu. Hoci sa očakáva, že do roku 2025 sa uvedie do prevádzky 78 % plynárenských projektov, ktoré sú projektmi spoločného záujmu, mnohé z nich čelia výrazným oneskoreniam, a to aj z dôvodu problémov s povoleniami. Toto nariadenie by preto nemalo mať negatívny vplyv na projekty spoločného záujmu, ktoré ku dňu nadobudnutia jeho účinnosti ešte neboli ukončené. Projekty spoločného záujmu zahrnuté do piateho zoznamu projektov spoločného záujmu Únie vypracovaného podľa nariadenia (EÚ) č. 347/2013, v prípade ktorých príslušný orgán prijal na posúdenie spis so žiadosťou, by preto mali mať možnosť zachovať si svoje práva a povinnosti, pokiaľ ide o povoľovanie počas obdobia štyroch rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

- (14) Význam inteligentných elektrizačných sústav, ktoré nie vždy zahŕňajú prekročenie fyzickej hranice, pri dosahovaní cieľov politiky Únie v oblasti energetiky a klímy sa uznal v oznámení Komisie z 8. júla 2020 s názvom „Pohon pre klimaticky neutrálne hospodárstvo: Stratégia integrácie energetického systému EÚ“ (ďalej len „stratégia integrácie energetického systému EÚ“). Kritériá pre túto kategóriu by sa mali zjednodušiť, mali by zahŕňať technologický vývoj, pokiaľ ide o inovácie a digitálne aspekty a mali by umožňovať integráciu energetického systému. Okrem toho by sa mala objasniť úloha realizátorov projektov. Vzhľadom na očakávaný výrazný nárast dopytu po elektrickej energii v odvetví dopravy, najmä pokiaľ ide o elektrické vozidlá na diaľniciach a v mestských oblastiach, by technológie inteligentných sústav mali takisto pomôcť zlepšiť podporu energetickej siete v prospech vysokokapacitného cezhraničného nabíjania s cieľom podporiť dekarbonizáciu odvetvia dopravy.

- (15) Stratégia integrácie energetického systému EÚ tiež zdôraznila potrebu integrovaného plánovania energetickej infraštruktúry naprieč nosičmi energie, infraštruktúrami a sektormi spotreby. Takáto systémová integrácia sa začína od začiatku uplatňovania zásady prvoradosti energetickej efektívnosti a holistického prístupu v politike a nad rámec jednotlivých odvetví. Vztahuje sa aj na potrebu dekarbonizácie v odvetviach náročných na znižovanie emisií, ako sú časti priemyslu alebo určité druhy dopravy, v ktorých je v súčasnosti priama elektrifikácia technicky alebo ekonomicky náročná. Takéto investície zahŕňajú vodík a elektrolyzéry, ktoré smerujú ku komerčnému plošnému zavádzaniu. V oznámení Komisie z 8. júla 2020 s názvom „Vodíková stratégia pre klimaticky neutrálnu Európu“ (ďalej len „vodíková stratégia“) sa uprednostňuje výroba vodíka z elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, ktorá je najčistejším riešením a je najviac zlučiteľná s cieľom klimatickej neutrality EÚ. V prechodnej fáze však sú na rýchlejšiu dekarbonizáciu existujúcej výroby vodíka s dôrazom na rozmanitú škálu čistých technológií a naštartovanie úspor z rozsahu potrebné iné formy nízkouhlíkového vodíka.

- (16) Okrem toho Komisia vo svojej vodíkovej stratégii dospela k záveru, že dôležitým prvkom pre požadované zavádzanie vodíka je rozsiahla sieť infraštruktúry, ktorú môže poskytnúť len Únia a vnútorný trh. V súčasnosti existuje veľmi obmedzená účelová infraštruktúra na cezhraničnú prepravu vodíka a obchodovanie s ním alebo na tvorbu údolí vodíka. Takúto infraštruktúru by mala tvoriť rozsiahla sieť zariadení prerobených zo zemného plynu a doplnených o nové zariadenia určené pre vodík. Okrem toho sa v stratégii pre vodík stanovuje strategický cieľ zvýšiť do roku 2030 inštalovanú kapacitu elektrolyzérov na 40 gigawattov (GW) s cieľom zvýšiť výrobu vodíka z obnoviteľných zdrojov a uľahčiť dekarbonizáciu odvetví závislých od fosílnych palív, ako je priemysel alebo doprava. Politika transeurópskych energetických sietí by preto mala zahŕňať novú infraštruktúru a infraštruktúru so zmeneným účelom na prenos a skladovanie vodíka, ako aj elektrolyzéry. Do desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu by mala byť zahrnutá aj infraštruktúra na prenos a skladovanie vodíka, aby sa umožnilo komplexné a konzistentné posúdenie jej nákladov a prínosov pre energetický systém vrátane jej príspevku k odvetvovej integrácii a dekarbonizácii s cieľom vytvoriť vodíkovú „oporu“ pre Úniu.

- (17) Okrem toho by sa mala vytvoriť nová kategória infraštruktúry pre inteligentné plynárenské siete na podporu investícií do integrácie plurality nízkouhlíkových plynov a najmä plynov z obnoviteľných zdrojov, ako sú bioplyn, biometán a vodík, do plynárenskej siete a pomôcť pri riadení výsledného komplexnejšieho systému založeného na inovačných digitálnych technológiách.
- (18) Dosiahnutie klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050 predpokladá, že ešte stále budú existovať priemyselné procesy, ktoré produkujú oxid uhličitý. Takýto oxid uhličitý sa považuje za nevyhnutný, ak jeho tvorbe nemožno zabrániť napriek optimalizácii, napríklad prostredníctvom energetickej účinnosti alebo elektrifikácie, ktorá integruje obnoviteľné zdroje energie. Rozvoj infraštruktúry pre oxid uhličitý by mal viesť k významnému čistému zníženiu inak neodvratiteľných emisií, ak neexistujú primerané alternatívy. Na zachytávanie oxidu uhličitého sa vzťahuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ¹ na účely prúdov oxidu uhličitého pochádzajúcich zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje uvedená smernica, a na účely geologického ukladania podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES².

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114).

- (19) V nariadení (EÚ) č. 347/2013 sa vyžadovalo, aby kandidátsky projekt spoločného záujmu preukázal významný prínos aspoň k jednému kritériu zo súboru kritérií v procese vypracovania zoznamu projektov spoločného záujmu Únie, ktorý mohol, ale nemusel zahŕňať udržateľnosť. Uvedená požiadavka v súlade s osobitnými potrebami vnútorného trhu s energiou v tom čase umožnila rozvoj projektov spoločného záujmu, ktoré sa zaoberali len rizikami bezpečnosti dodávok, aj keď nepreukázali výhody z hľadiska udržateľnosti. Vzhľadom na vývoj potrieb Únie v oblasti infraštruktúry, cieľov v oblasti dekarbonizácie a na závery Európskej rady prijaté 21. júla 2020, podľa ktorých „výdavky Únie by mali byť v súlade s cieľmi Parížskej dohody a so zásadou ‚nespôsobovať škodu‘ zakotvenou v Európskej zelenej dohode“, by sa mala posúdiť udržateľnosť, pokiaľ ide o začlenenie obnoviteľných zdrojov energie do siete alebo prípadne zníženie emisií skleníkových plynov, aby sa zabezpečilo, že politika transeurópskych energetických sietí bude v súlade s cieľmi politiky Únie v oblasti energetiky a klímy a cieľmi klimateckej neutrality do roku 2050, pričom by sa mali zohľadniť špecifiká každého členského štátu pri dosahovaní cieľa klimateckej neutrality. Udržateľnosť dopravných sietí oxidu uhličitého je posudzovaná z hľadiska celkového očakávaného zníženia emisií skleníkových plynov počas celého životného cyklu projektu a neexistencie alternatívnych technologických riešení na dosiahnutie rovnakej úrovne zníženia oxidu uhličitého.

- (20) Únia by mala uľahčovať infraštruktúrne projekty prepájajúce siete Únie so sieťami tretích krajín, ktoré sú vzájomne prospešné a potrebné na energetickú transformáciu a dosiahnutie cieľov v oblasti klímy a ktoré spĺňajú aj osobitné kritériá príslušných kategórií infraštruktúry podľa tohto nariadenia, najmä so susednými krajinami a s krajinami, s ktorými Únia nadviazala osobitnú spoluprácu v oblasti energetiky. Toto nariadenie by preto malo vo svojom rozsahu pôsobnosti zahŕňať projekty vo vzájomnom záujme, ak sú udržateľné a schopné preukázať významné čisté sociálno-ekonomické prínosy na úrovni Únie a aspoň jednu tretiu krajinu. Takéto projekty by mali byť oprávnené na zahrnutie do zoznamu projektov spoločného záujmu Únie a projektov vo vzájomnom záujme (ďalej len „zoznam Únie“) za podmienky, že politický rámec má vysokú úroveň konvergencie a je podporený mechanizmami presadzovania, a mali by preukázať prínos k celkovým cieľom politiky Únie a tretích krajín v oblasti energetiky a klímy z hľadiska bezpečnosti dodávok a dekarbonizácie.

Vysoká úroveň konvergencie politického rámca by mala byť predpokladom pre zmluvné strany Európskeho hospodárskeho priestoru alebo Energetického spoločenstva alebo ho možno preukázať v prípade iných tretích krajín prostredníctvom dvojstranných dohôd, ktoré obsahujú príslušné ustanovenia o cieľoch politiky v oblasti klímy a energetiky v oblasti dekarbonizácie a ktoré ďalej posúdi príslušná regionálna skupina s podporou Komisie. Okrem toho by tretia krajina, s ktorou Únia spolupracuje pri vypracúvaní projektov vo vzájomnom záujme, mala uľahčiť podobný harmonogram urýchleného vykonávania a iné opatrenia na podporu politiky, ako sa stanovuje v tomto nariadení. Preto by sa mali projekty vo vzájomnom záujme posudzovať rovnako ako projekty spoločného záujmu a všetky ustanovenia týkajúce sa projektov spoločného záujmu by sa mali vzťahovať aj na projekty vo vzájomnom záujme, pokiaľ nie je uvedené inak. Významné čisté sociálno-ekonomické prínosy na úrovni Únie by sa mali chápať ako zlepšenie interoperability a fungovania vnútorného trhu, ktoré presahujú rámec jedného členského štátu. Pokiaľ ide o projekty na ukladanie oxidu uhličitého, oprávnené by mali byť len projekty potrebné na umožnenie cezhraničnej prepravy a ukladania oxidu uhličitého za predpokladu, že normy a záruky na zabránenie akémukoľvek úniku a týkajúce sa klímy, ľudského zdravia a ekosystémov, pokiaľ ide o bezpečnosť a účinnosť trvalého ukladania oxidu uhličitého, sú aspoň na rovnakej úrovni ako v Únii. Malo by sa predpokladať, že Európsky hospodársky priestor spĺňa uvedené normy a záruky.

- (21) Projekty vo vzájomnom záujme by sa mali považovať za dodatočný nástroj na rozšírenie rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia na tretie krajiny nad rámec uvedených projektov spoločného záujmu, ktoré prispievajú k vykonávaniu prioritného koridoru alebo oblasti energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe I. Preto by sa mal projekt s treťou krajinou, ktorý prispieva k vykonávaniu prioritného koridoru alebo oblasti energetickej infraštruktúry, považovať za oprávnený na uplatnenie štatútu projektu spoločného záujmu podľa tohto nariadenia. Podľa tej istej zásady môžu byť projekty prepojenia elektrických sietí s tretími krajinami, ktoré dosiahli štatút projektu spoločného záujmu podľa nariadenia (EÚ) č. 347/2013, vybraté ako projekty spoločného záujmu za predpokladu, že prejdú postupom výberu a spĺňajú kritériá pre projekty spoločného záujmu.

- (22) Okrem toho, ak chce Únia dosiahnuť svoje ciele v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a svoj cieľ klimateckej neutrality do roku 2050, musí výrazne zvýšiť výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov. Existujúce kategórie energetickej infraštruktúry na prenos a skladovanie elektrickej energie sú kľúčové pre začlenenie výrazného nárastu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy. Okrem toho si to vyžaduje zvýšenie investícií do energie z obnoviteľných zdrojov na mori s cieľom dosiahnuť aspoň 300 GW výroby veternej energie na mori nainštalovanej v súlade so stratégiou Komisie pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori stanovenou v oznámení Komisie z 19. novembra 2020 s názvom „Stratégia EÚ na využitie potenciálu energie z obnoviteľných zdrojov na mori v záujme klimaticky neutrálnej budúcnosti“. Uvedená stratégia zahŕňa radiálne prepojenia spájajúce nové kapacity veterných elektrární na mori, ako aj hybridné integrované projekty. Pozornosť by sa mala venovať aj koordinácii dlhodobého plánovania a rozvoja elektrizačných sústav na mori a na pevnine. Najmä plánovanie infraštruktúry na mori by sa malo odkloniť od prístupu založeného na jednotlivých projektoch smerom ku koordinovanému komplexnému prístupu, ktorým sa zabezpečí udržateľný rozvoj integrovaných sústav na mori v súlade s potenciálom každej morskej oblasti z hľadiska obnoviteľných zdrojov energie na mori, ochranou životného prostredia a inými spôsobmi využívania mora. Mal by existovať prístup založený na dobrovoľnej spolupráci medzi členskými štátmi. Členské štáty by mali zostať zodpovedné za schvaľovanie projektov spoločného záujmu, ktoré sa týkajú ich územia a súvisiacich nákladov.

- (23) Príslušné členské štáty by mali byť schopné posúdiť prínosy a náklady prioritných koridorov pre sústavy na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori a vykonať predbežnú analýzu rozdelenia nákladov na úrovni prioritných koridorov pre sústavy na mori s cieľom podporiť spoločné politické záväzky v oblasti rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov na mori. Komisia by spolu s členskými štátmi a príslušnými prevádzkovateľmi prenosových sústav (ďalej len „PPS“) a národnými regulačnými orgánmi mala vypracovať usmernenia týkajúce sa konkrétnych nákladov a prínosov a rozdelenia nákladov pri zavádzaní integrovaných plánov rozvoja sietí na mori, ktoré by členským štátom mali umožniť vykonať primerané posúdenie.

- (24) Proces desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu ako základ pre identifikáciu projektov spoločného záujmu v kategóriách elektrickej energie a plynu sa osvedčil ako účinný. Hoci v tomto procese majú dôležitú úlohu Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrickú energiu (ďalej len „ENTSO pre elektrinu“), Európska sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ďalej len „ENTSO pre plyn“) a PPS, je potrebná väčšia kontrola, najmä pokiaľ ide o vymedzenie scenárov pre budúcnosť, určenie dlhodobých nedostatkov a úzkych miest v oblasti infraštruktúry a posudzovanie jednotlivých projektov s cieľom posilniť dôveru v tento proces. Vzhľadom na potrebu nezávislého potvrdenia by preto Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „agentúra“) a Komisia mali zohrávať významnejšiu úlohu v tomto procese, a to aj v procese vypracovania desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu podľa nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009¹ a (EÚ) 2019/943². Pri procese desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu by sa mali využívať objektívne vedecky podložené vstupy nezávislého vedeckého orgánu, ako je Európska vedecká poradná rada pre zmenu klímy, a mal by sa organizovať čo najúčinnnejším spôsobom.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 36).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54).

- (25) ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn by pri vykonávaní svojich úloh pred prijatím desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu mali uskutočniť rozsiahly konzultačný postup, do ktorého sa zapoja všetky príslušné zainteresované strany. Konzultácia by mala byť otvorená a transparentná a mala by sa organizovať včas, aby umožnila spätnú väzbu zainteresovaných strán pri príprave kľúčových fáz desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu, ako je vypracovanie scenára, identifikácia nedostatkov v infraštruktúre a metodika analýzy nákladov a prínosov na posudzovanie projektov. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn by mali náležite zohľadniť informácie získané od zainteresovaných strán počas konzultácií a mali by vysvetliť, ako tieto informácie zohľadnili.

- (26) V súlade so závermi Fóra pre energetickú infraštruktúru z roku 2020 je potrebné zabezpečiť, aby sa všetky príslušné odvetvia, ako je plyn, elektrická energia a doprava, zohľadňovali v integrovanom kontexte v procesoch plánovania celej infraštruktúry na pevnine aj na mori, prenosovej a distribučnej infraštruktúry. S cieľom dosiahnuť súlad s Parížskou dohodou a ciele Únie v oblasti klímy do roku 2030, ciele rozvoja energie na mori do roku 2040 a v súlade s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050 by sa rámec transeurópskych energetických sietí mal opierať o inteligentnejší, integrovanejší, dlhodobejší a optimalizovaný „jeden energetický systém“ prostredníctvom zavedenia rámca, ktorý umožňuje lepšiu koordináciu plánovania infraštruktúry naprieč rôznymi sektormi a vytvára príležitosť na optimálnu integráciu rôznych spájajúcich riešení zahŕňajúcich rôzne sieťové prvky medzi rôznymi infraštruktúrami. To by sa malo zabezpečiť vytvorením progresívne integrovaného modelu, ktorý umožní konzistentnosť medzi odvetvovými metodikami založenými na spoločných predpokladoch a bude odrážať vzájomnú závislosť.

- (27) Je dôležité zabezpečiť, aby status projektu spoločného záujmu mohli získať len projekty infraštruktúry, pre ktoré neexistujú žiadne rozumné alternatívne riešenia. Na tento účel by sa zásada prvoradosti energetickej efektívnosti mala zohľadniť v správe o identifikácii nedostatkov v infraštruktúre vypracovanej v súlade s týmto nariadením a v práci regionálnych skupín pri zostavovaní regionálnych zoznamov navrhovaných projektov. V súlade so zásadou prvoradosti energetickej efektívnosti by sa mali zvážiť všetky relevantné alternatívy novej infraštruktúry na zabezpečenie budúcich potrieb infraštruktúry, ktoré by mohli prispieť k riešeniu identifikácie nedostatkov v infraštruktúre.

Regionálne skupiny by s pomocou národných regulačných orgánov mali zvážiť predpoklady a výsledky posúdenia nedostatkov v infraštruktúre vypracované v súlade s týmto nariadením a zabezpečiť, aby sa zásada prvoradosti energetickej efektívnosti plne zohľadnila v postupe výberu projektov spoločného záujmu. Okrem toho by realizátori projektov mali počas realizácie projektu podávať správy o súlade s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia a preukázať, že projekty výrazne nenarušia životné prostredie v zmysle článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852¹. V prípade existujúcich projektov spoločného záujmu, ktoré dosiahli dostatočnú pripravenosť, to zohľadnia regionálne skupiny pri výbere projektov na zaradenie do následného zoznamu Únie.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

- (28) Na zabezpečenie stability napätia a frekvencie by sa osobitná pozornosť mala venovať stabilite európskej elektrizačnej sústavy v meniacich sa podmienkach, najmä vzhľadom na rastúci podiel flexibilných možností, ako je udržateľné uskladňovanie elektrickej energie a elektrická energia z obnoviteľných zdrojov. Osobitná pozornosť by sa mala venovať úsiliu o udržanie a zabezpečenie uspokojivej úrovne plánovanej nízkouhlíkovej výroby energie s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávok pre občanov a podniky.
- (29) Komisia v nadväznosti na podrobné konzultácie so všetkými členskými štátmi a zainteresovanými stranami určila 14 priorít transeurópskej energetickej infraštruktúry, ktorých realizácia má zásadný význam pre dosiahnutie cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľa klimatickej neutrality do roku 2050. Uvedené priority sa týkajú rôznych geografických regiónov alebo tematických oblastí v oblasti prenosu a skladovania elektrickej energie, sústav na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov, prepravy a skladovania vodíka, elektrolyzérov, inteligentných plynárenských sietí, inteligentných elektrizačných sústav a prepravy a ukladania oxidu uhličitého.

- (30) Projekty spoločného záujmu by mali byť v súlade so spoločnými, transparentnými a objektívnymi kritériami so zreteľom na ich príspevok k cieľom politiky v oblasti energetiky. Aby bolo možné projekty v oblasti elektrickej energie a vodíka zaradiť do zoznamov Únie, mali by byť súčasťou najnovšieho desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu. Keďže vodíková infraštruktúra v súčasnosti nie je súčasťou desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu, uvedená požiadavka na projekty v oblasti vodíka by sa mala uplatňovať až od 1. januára 2024 na účely druhého zoznamu Únie, ktorý sa zostaví podľa tohto nariadenia.
- (31) Mali by sa vytvoriť regionálne skupiny s cieľom navrhnuť a preskúmať projekty spoločného záujmu, ktoré budú základom vypracovania regionálnych zoznamov projektov spoločného záujmu. V záujme dosiahnutia širokej zhody by uvedené regionálne skupiny mali zabezpečiť úzku spoluprácu medzi členskými štátmi, národnými regulačnými orgánmi, realizátormi projektov a príslušnými zainteresovanými stranami. V súvislosti s touto spoluprácou by národné regulačné orgány mali v prípade potreby poradiť regionálnym skupinám okrem iného v otázkach realizovateľnosti regulačných aspektov navrhovaných projektov a uskutočniteľnosti navrhovaného harmonogramu regulačného schvaľovania.
- (32) V záujme zvýšenia efektívnosti procesu by sa mala posilniť a ďalej podporovať spolupráca medzi regionálnymi skupinami. Je potrebné, aby Komisia zohrávala dôležitú úlohu pri uľahčovaní tejto spolupráce vzhľadom na riešenie možného vplyvu projektov na iné regionálne skupiny.

- (33) Nový zoznam Únie by sa mal vypracovať každé dva roky. Projekty spoločného záujmu, ktoré sa už dokončili alebo už nespĺňajú príslušné kritériá a požiadavky stanovené v tomto nariadení, by sa nemali objaviť v ďalšom zozname Únie. Z tohto dôvodu by existujúce projekty spoločného záujmu, ktoré sa majú zahrnúť do ďalšieho zoznamu Únie, mali podliehať rovnakému postupu výberu na vypracovanie regionálnych zoznamov a na vypracovanie zoznamu Únie ako navrhované projekty. Výsledné administratívne zaťaženie by sa však malo čo najviac znížiť, napríklad využívaním informácií, ktoré už boli predložené, a zohľadnením výročných správ realizátorov projektov. Na tento účel by existujúce projekty spoločného záujmu, v ktorých sa dosiahol významný pokrok, mali mať výhodu zjednodušeného postupu zaradenia do desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu.
- (34) Projekty spoločného záujmu by sa mali realizovať čo najskôr a mali by sa podrobne sledovať a hodnotiť, pričom by sa mali náležite rešpektovať požiadavky účasti zainteresovaných strán a dodržiavať právne predpisy v oblasti životného prostredia a administratívna záťaž realizátorov projektov by mala byť čo najmenšia. Komisia by mala vymenovať európskych koordinátorov pre projekty, ktoré narážajú na mimoriadne ťažkosti alebo oneskorenia. Pokrok vo vykonávaní konkrétnych projektov, ako aj plnenie povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia by sa mali zohľadniť v postupe výberu pre následné zoznamy Únie pre uvedené projekty.

- (35) Postup vydávania povolení by nemal viesť k administratívnej záťaži, ktorá je vzhľadom na veľkosť a zložitosť projektu neúmerná, ani by nemal vytvárať prekážky rozvoju transeurópskych sietí a prístupu na trh.
- (36) Plánovanie a realizácia projektov spoločného záujmu Únie v oblasti energetickej, dopravnej a telekomunikačnej infraštruktúry by sa mali koordinovať s cieľom vytvoriť synergie vždy, keď je to možné z celkového hospodárskeho, technického, environmentálneho, klimatického či územnoplánovacieho hľadiska, a s riadnym prihliadnutím na príslušné bezpečnostné aspekty. Pri plánovaní rôznych európskych sietí by preto malo byť možné uprednostniť integráciu dopravných, komunikačných a energetických sietí, aby sa zabezpečil čo najmenší záber pôdy. Spoločná vízia sietí je potrebná pre integráciu energetických systémov v jednotlivých odvetviach, pričom sa podľa možnosti zabezpečí opätovné využitie existujúcich alebo nevyužitých trás, a tak na minimum znížiť akýkoľvek negatívny sociálny, hospodársky, environmentálny, klimatický a finančný vplyv.

- (37) Projekty spoločného záujmu by mali mať „prioritný status“ aj na vnútroštátnej úrovni, aby sa zabezpečilo ich rýchle administratívne spracovanie a naliehavé riešenie v rámci všetkých s nimi súvisiacich súdnych konaní a postupov riešenia sporov. Príslušné orgány by ich mali považovať za opatrenia vo verejnom záujme. Z dôvodov nadradeného verejného záujmu by sa projekty, ktoré majú nepriaznivý vplyv na životné prostredie, mali povoliť, ak sú splnené všetky podmienky stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES¹ a smernici Rady 92/43/EEC².
- (38) Je nevyhnutné, aby sa zainteresovaným stranám vrátane občianskej spoločnosti poskytovali informácie a konzultovalo sa s nimi s cieľom zabezpečiť úspech projektov a obmedziť námietky proti nim.
- (39) S cieľom znížiť zložitosť, zvýšiť efektívnosť a transparentnosť a pomôcť posilniť spoluprácu medzi členskými štátmi by mal existovať príslušný orgán alebo orgány, ktoré budú zlučovať alebo koordinovať všetky postupy vydávania povolení.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

² Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

- (40) S cieľom zjednodušiť a urýchliť postup vydávania povolení pre sústavy pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori by sa mali určiť jedinečné kontaktné miesta pre cezhraničné projekty na mori na zozname Únie, čím sa zníži administratívna záťaž pre navrhovateľov projektov. Jedinečné kontaktné miesta by mali znížiť zložitosť, zvýšiť efektívnosť a urýchliť postup vydávania povolení pre zariadenia na prenos na mori, ktoré často prekračujú mnohé jurisdikcie.
- (41) Napriek tomu, že existujú zavedené normy zabezpečujúce účasť verejnosti na postupoch environmentálneho rozhodovania, ktoré sa v plnej miere vzťahujú na projekty spoločného záujmu, sú potrebné ďalšie opatrenia na základe tohto nariadenia, aby sa zabezpečila čo najvyššia úroveň transparentnosti a účasti verejnosti na všetkých príslušných otázkach v rámci postupu vydávania povolení pre projekty spoločného záujmu. Ak sú predbežné konzultácie pred povoľovacím konaním už zahrnuté vo vnútroštátnych pravidlách podľa rovnakých alebo vyšších noriem ako v tomto nariadení, mali by sa stať nepovinnými a mali by zabrániť duplicite právnych požiadaviek.

- (42) Správne a koordinované uplatňovanie smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES¹ a 2011/92/EÚ² a podľa potreby Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia³ podpísaného 25. júna 1998 v Aarhuse (ďalej len „Aarhuský dohovor“) a Dohovoru o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice⁴ podpísaného v Espoo 25. februára 1991 (ďalej len „Dohovor z Espoo“) by malo zabezpečiť harmonizáciu hlavných zásad posudzovania vplyvov na životné prostredie a klímu, a to aj v cezhraničnom kontexte. Komisia vydala usmernenie na pomoc členským štátom pri určovaní vhodných legislatívnych a nelegislatívnych opatrení na zjednodušenie postupov posudzovania vplyvov energetickej infraštruktúry na životné prostredie a na zabezpečenie jednotného uplatňovania postupov posudzovania vplyvov na životné prostredie vyžadovaných podľa práva Únie pre projekty spoločného záujmu. Členské štáty by mali koordinovať posudzovanie projektov spoločného záujmu a podľa možnosti zabezpečiť spoločné posúdenie. Členské štáty by sa mali nabádať k tomu, aby si vymieňali najlepšie postupy a spoločne budovali administratívne kapacity na postupy vydávania povolení.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

³ Ú. v. EÚ L 124, 17.5.2005, s. 4.

⁴ Ú. v. EÚ C 104, 24.4.1992, s. 7.

- (43) Je dôležité, aby sa zefektívnil a zlepšil postup vydávania povolení, pričom by sa mali súčasne v čo najväčšej miere a s náležitým ohľadom na zásadu subsidiarity rešpektovať vnútroštátne právomoci a postupy na budovanie novej energetickej infraštruktúry.
- Vzhľadom na naliehavosť rozvoja energetických infraštruktúr by sa v rámci zjednodušenia postupov vydávania povolení mala stanoviť jednoznačná lehota, v ktorej majú príslušné orgány prijať rozhodnutie o výstavbe projektu. Uvedená lehota by mala stimulovať efektívnejšie vymedzenie a vybavovanie konaní a za žiadnych okolností by nemala oslabiť prísne štandardy ochrany životného prostredia v súlade s environmentálnymi právnymi predpismi a účasť verejnosti. V tomto nariadení by sa mali stanoviť maximálne lehoty.
- Členské štáty sa však môžu usilovať o dosiahnutie kratších lehôt, ak je to možné, a najmä pokiaľ ide o projekty, ako sú inteligentné sústavy, ktoré si nemusia vyžadovať zložité povoľovacie procesy, ako je to v prípade prenosovej infraštruktúry. Príslušné orgány by mali byť zodpovedné za zabezpečenie dodržiavania lehôt.

- (44) Členské štáty by mali mať možnosť, zahrnúť do komplexných rozhodnutí, ak je to vhodné, rozhodnutia prijaté v kontexte rokovaní s jednotlivými majiteľmi pôdy o udelení prístupu k majetku, jeho vlastníctve a práve na jeho obývanie, územné plánovanie, ktoré určuje všeobecné využívanie pôdy vymedzeného regiónu vrátane ďalšej zástavby, ako sú diaľnice, železnice, budovy a chránené prírodné oblasti, a ktoré sa nevykonáva na konkrétny účel plánovaného projektu a vydania povolení na prevádzku. V súvislosti s postupmi vydávania povolení projekt spoločného záujmu by mal mať možnosť zahŕňať súvisiacu infraštruktúru, pokiaľ je podstatná na vybudovanie či fungovanie projektu. Toto nariadenie, najmä ustanovenia o vydávaní povolení, účasti verejnosti a realizácii projektov spoločného záujmu, by sa malo uplatňovať bez toho, aby bolo dotknuté právo Únie a medzinárodné právo vrátane ustanovení o ochrane životného prostredia a zdravia ľudí a ustanovení prijatých podľa spoločnej rybárskej politiky a integrovanej námornej politiky, najmä smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ¹.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135).

- (45) Náklady na rozvoj, výstavbu, prevádzku a údržbu projektov spoločného záujmu by vo všeobecnosti mali úplne hradiť používatelia infraštruktúry. Rozdelením nákladov by sa malo zabezpečiť, aby koncoví používatelia neboli neprimerane zaťažení, najmä, ak by to mohlo viesť k energetickej chudobe. Projekty spoločného záujmu by mali byť oprávnené na cezhraničné rozdelenie nákladov, ak by z hodnotenia dopytu na trhu alebo očakávaných účinkov na poplatky vyplynulo, že nemožno očakávať návratnosť nákladov prostredníctvom poplatkov, ktoré platia používatelia infraštruktúry.
- (46) Diskusia o primeranom rozdelení nákladov by mala vychádzať z analýzy nákladov a prínosov projektu infraštruktúry vykonanej na základe harmonizovanej metodiky analýzy na úrovni celého energetického systému s použitím všetkých relevantných scenárov stanovených v rámci desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu vypracovaných podľa nariadení (ES) č. 715/2009 a (EÚ) 2019/943 a ktoré agentúra preskúmala a ďalších scenárov pre plánovanie rozvoja siete, čo umožní dôkladnú analýzu prínosu projektu spoločného záujmu k energetickej politike Únie v oblasti dekarbonizácie, integrácie trhu, hospodárskej súťaže, udržateľnosti a bezpečnosti dodávok. V uvedenej analýze sa môžu zohľadniť ukazovatele a zodpovedajúce referenčné hodnoty na porovnanie jednotkových investičných nákladov. Ak sa použijú ďalšie scenáre, mali by byť v súlade s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľom klimatickej neutrality do roku 2050 a mali by prejsť komplexným postupom konzultácie a kontroly.

- (47) Na čoraz integrovanejšom vnútornom trhu s energiou sú potrebné jasné a transparentné pravidlá na cezhraničné rozdelenie nákladov s cieľom urýchliť investovanie do cezhraničnej infraštruktúry a do projektov s cezhraničným vplyvom. Je preto nevyhnutné zabezpečiť stabilný rámec financovania v prospech rozvoja projektov spoločného záujmu a zároveň minimalizovať potrebu finančnej podpory a zároveň podporovať investorov so záujmom, to všetko vhodnými stimulmi a finančnými mechanizmami. Pri rozhodovaní o cezhraničnom rozdelení nákladov by národné regulačné orgány mali rozdeliť efektívne vynaložené investičné náklady, podľa potreby vzhľadom na ich vnútroštátne prístupy a metodiky pre podobnú infraštruktúru, cezhraničné investičné náklady v celom rozsahu a zahrnúť ich do vnútroštátnych poplatkov a následne určiť, ak je to relevantné, či by ich vplyv na vnútroštátne poplatky mohol predstavovať neprimeranú záťaž pre spotrebiteľov v ich príslušných členských štátoch. Národné regulačné orgány by sa mali vyhýbať rizikám dvojitej podpory projektov zohľadňovaním skutočných alebo odhadovaných poplatkov a príjmov. Uvedené poplatky a príjmy by sa mali zohľadniť len v rozsahu, v akom sa týkajú projektov a sú určené na pokrytie príslušných nákladov.
- (48) Sú potrebné cezhraničné projekty, ktoré majú pozitívny vplyv na energetickú sieť Únie, ako sú inteligentné elektrické siete alebo elektrolyzéry, bez toho, aby zahŕňali spoločnú fyzickú hranicu.

- (49) Podľa právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou sa vyžaduje, aby poplatky za prístup k sieťam poskytovali vhodné investičné stimuly. Viacero typov projektov spoločného záujmu však pravdepodobne bude mať externality, ktoré nemusia byť plne zachytené a získané naspäť prostredníctvom bežného systému poplatkov. Národné regulačné orgány by pri uplatňovaní právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou mali zabezpečiť stabilný a predvídateľný regulačný a finančný rámec so stimulmi pre projekty spoločného záujmu vrátane dlhodobých stimulov, ktoré sú primerané úrovni konkrétneho rizika projektu. Uvedený rámec by sa mal vzťahovať najmä na cezhraničné projekty, inovačné technológie prenosu elektriny, ktoré umožňujú plošnú integráciu energie z obnoviteľných zdrojov, distribuovaných zdrojov energie alebo reakcie na strane spotreby v prepojených sieťach, a projekty v oblasti energetických technológií a digitalizácie, ktoré buď pravdepodobne prinesú vyššie riziká ako podobné projekty umiestnené v jednom členskom štáte, alebo ktoré prinesú Únii väčšie výhody.

Okrem toho by aj projekty s vysokými operačnými výdavkami mali mať prístup k vhodným investičným stimulom. Najmä sústavy na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov, ktoré majú dvojakú funkciu elektrických prepojovacích vedení a spájajú projekty výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori, pravdepodobne prinesú vyššie riziká ako porovnateľné projekty infraštruktúry na pevnine, a to vzhľadom na ich vnútorné prepojenie s výrobnými aktívami, čo so sebou prináša regulačné riziká, finančné riziká, ako je potreba anticipačných investícií, trhové riziká a riziká súvisiace s používaním nových inovačných technológií.

- (50) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať len na vydávanie povolení na projekty spoločného záujmu, účasť verejnosti na nich a ich regulačné aspekty. Členské štáty by však napriek tomu mali mať možnosť prijímať vnútroštátne predpisy s cieľom uplatňovať rovnaké alebo podobné pravidlá na iné projekty, ktoré nemajú štatút projektov spoločného záujmu v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Pokiaľ ide o regulačné stimuly, členské štáty by mali mať možnosť prijímať vnútroštátne predpisy s cieľom uplatňovať rovnaké alebo podobné pravidlá na projekty spoločného záujmu spadajúce do kategórie uskladňovania elektriny.
- (51) Členské štáty, ktoré v súčasnosti nepripisujú projektom energetickej infraštruktúry najväčší možný vnútroštátny význam, pokiaľ ide o postup vydávania povolení, by sa mali nabádať, aby zvážili zavedenie takéhoto vysokého vnútroštátneho významu, a najmä aby posúdili, či by to viedlo k rýchlejšiemu postupu vydávania povolení.
- (52) Členské štáty, ktoré v súčasnosti nemajú zavedené zrýchlené alebo naliehavé súdne konania uplatniteľné na projekty energetickej infraštruktúry, by sa mali nabádať, aby zvážili zavedenie takýchto konaní, a najmä aby posúdili, či by to viedlo k rýchlejšiemu vykonávaniu takýchto projektov.

- (53) Nariadenie (EÚ) č. 347/2013 preukázalo pridanú hodnotu využívania súkromného financovania prostredníctvom významnej finančnej pomoci Únie s cieľom umožniť realizáciu projektov európskeho významu. Vzhľadom na hospodársku a finančnú situáciu a rozpočtové obmedzenia by cielená podpora prostredníctvom grantov a finančných nástrojov mala naďalej pokračovať na základe viacročného finančného rámca s cieľom maximalizovať výhody pre občanov Únie a pritiahnuť nových investorov do prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe k tomuto nariadeniu a zároveň udržať príspevok z rozpočtu Únie na minime.

- (54) Projekty spoločného záujmu by mali byť oprávnené na finančnú pomoc Únie na štúdie a, za určitých podmienok, na práce podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153¹ vo forme grantov alebo vo forme inovačných finančných nástrojov s cieľom zabezpečiť, aby bolo možné poskytnúť individualizovanú podporu tým projektom spoločného záujmu, ktoré nie sú životaschopné podľa existujúceho regulačného rámca a trhových podmienok. Je potrebné zabrániť každému narušeniu hospodárskej súťaže najmä medzi projektmi prispievajúcimi k realizácii rovnakých prioritných koridorov Únie. Takáto finančná pomoc by mala zabezpečiť potrebné synergie so štrukturálnymi fondmi s cieľom financovať inteligentné energetické distribučné siete a s mechanizmom Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov stanoveného vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2020/1294², v súlade s článkom 33 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999³.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014 (Ú. v. EÚ L 249, 14.7.2021, s. 38).

² Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1294 z 15. septembra 2020 o mechanizme Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 303, 17.9.2020, s. 1).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

Pri investovaní do projektov spoločného záujmu by sa mala uplatniť postupnosť troch krokov. Po prvé, investovať by mal prioritne trh. Po druhé, ak investície nerealizuje trh, mali by sa preskúmať regulačné riešenia, príslušný regulačný rámec by sa mal upraviť a malo by sa podľa potreby zabezpečiť správne uplatňovanie príslušného regulačného rámca. Po tretie, ak prvé dva kroky nestačia na zabezpečenie potrebných investícií do projektov spoločného záujmu, malo by byť možné prideliť finančnú pomoc Únie, ak projekt spoločného záujmu spĺňa platné kritériá oprávnenosti. Projekty spoločného záujmu môžu byť oprávnené aj v rámci Programu InvestEU, ktorý je doplnkom grantového financovania.

- (55) Únia by mala uľahčovať energetické projekty v znevýhodnených, menej prepojených, okrajových, najvzdialenejších alebo izolovaných regiónoch s cieľom umožniť prístup k transeurópskym energetickým sieťam, a urýchliť tak proces dekarbonizácie a znížiť závislosť od fosílnych palív.
- (56) Ak v členskom štáte neexistuje PPS, odkazy na PPS v celom tomto nariadení by sa mali uplatňovať primerane na prevádzkovateľov distribučných sietí (ďalej len „PDS“).
- (57) Granty na práce súvisiace s projektmi vo vzájomnom záujme by mali byť k dispozícii za rovnakých podmienok ako pre iné kategórie, ak prispievajú k celkovým cieľom politiky Únie v oblasti energetiky a klímy a ak sú ciele tretej krajiny v oblasti dekarbonizácie v súlade s Parížskou dohodou.

- (58) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942¹ a (EÚ) 2019/943 a smerníc 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (59) Zatiaľ čo cieľom zmeny účelu infraštruktúry zemného plynu je dekarbonizovať plynárenské siete a umožniť osobitné využívanie čistého vodíka, prechodné obdobie by mohlo umožniť prepravu alebo skladovanie vopred určenej zmesi vodíka so zemným plynom alebo biometánom. Zmiešavanie vodíka so zemným plynom alebo biometánom by sa mohlo použiť na zvýšenie výrobnnej kapacity vodíka a uľahčenie prepravy vodíka. S cieľom zabezpečiť prechod na vodík by realizátor projektu mal, a to aj prostredníctvom obchodných zmlúv, preukázať, ako sa do konca prechodného obdobia zo zariadení pre zemný plyn stanú zariadenia určené pre vodík a ako sa zlepší využívanie vodíka počas prechodného obdobia. V kontexte monitorovania by agentúra mala overiť včasný prechod projektu na zariadenia určené pre vodík. Akékoľvek financovanie uvedených projektov podľa nariadenia (EÚ) 2021/1153 počas prechodného obdobia by malo podliehať podmienke uvedenej v dohode o grante, ktorou je vrátenie finančných prostriedkov v prípade oneskorenia včasného prechodu projektu na zariadenia určené pre vodík, a primeraným ustanoveniam umožňujúcim presadzovanie uvedenej podmienky.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 22).

- (60) V súlade so závermi Európskej rady zo 4. februára 2011, podľa ktorých by žiadny členský štát nemal zostať izolovaný od európskych plynárenských a elektrických sietí po roku 2015 a podľa ktorých by jeho energetická bezpečnosť nemala byť ohrozená nedostatkom vhodných prepojení, je cieľom tohto nariadenia zabezpečiť prístup k transeurópskym energetickým sieťam ukončením energetickej izolácie Cypru a Malty, ktoré stále nie sú prepojené s transeurópskou plynárenskou sieťou. Uvedený cieľ by sa mal dosiahnuť tak, že sa umožní, aby si projekty vo fáze vývoja alebo plánovania, ktorým bol udelený štatút projektu spoločného záujmu podľa nariadenia (EÚ) č. 347/2013, zachovali svoj štatút dovtedy, kým Cyprus a Malta nebudú prepojené s transeurópskou plynárenskou sieťou. Okrem toho, že tieto projekty prispievajú k rozvoju trhu s energiou z obnoviteľných zdrojov, flexibilita a odolnosti energetického systému a bezpečnosti dodávok, zabezpečia prístup na budúce trhy s energiou vrátane vodíka a prispievajú k dosiahnutiu celkových cieľov politiky Únie v oblasti energetiky a klímy.

- (61) Projekty spoločného záujmu by nemali byť oprávnené na finančnú pomoc Únie, ak sa realizátori projektov, prevádzkovatelia alebo investori nachádzajú v jednej zo situácií vedúcich k vylúčeniu uvedených v článku 136 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046¹, ako sú prípady odsúdenia za podvod, korupciu alebo správanie týkajúce sa zločineckej organizácie. Malo by byť možné projekt spoločného záujmu vyradiť zo zoznamu Únie, ak jeho zaradenie do tohto zoznamu vychádzalo z nesprávnych informácií, ktoré boli určujúcim faktorom na toto zaradenie, alebo ak projekt nie je v súlade s právom Únie. V prípade projektu spoločného záujmu, ktorý sa nachádza v členských štátoch využívajúcich výnimku podľa tohto nariadenia, by tieto členské štáty mali pri podpore akýchkoľvek žiadostí o financovanie podľa nariadenia (EÚ) 2021/1153 pre takéto projekty zabezpečiť, aby z týchto projektov nemali priamy ani nepriamy prospech osoby alebo subjekty, ktoré sa nachádzajú v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie, ako sa uvádza v článku 136 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (62) S cieľom zabezpečiť včasný rozvoj projektov základnej energetickej infraštruktúry pre Úniu by piaty zoznam projektov spoločného záujmu Únie mal zostať v platnosti dovtedy, kým nenadobudne účinnosť prvý zoznam projektov spoločného záujmu Únie a projektov vo vzájomnom záujme zostavený podľa tohto nariadenia. Okrem toho na to, aby sa umožnilo vypracovanie, monitorovanie a financovanie projektov spoločného záujmu uvedených v piatom zozname Únie, mali by zostať v platnosti aj určité ustanovenia nariadenia (EÚ) č. 347/2013 a mali by mať účinky až do nadobudnutia účinnosti prvého zoznamu projektov spoločného záujmu Únie a projektov vo vzájomnom záujme zostaveného podľa tohto nariadenia.
- (63) Nariadenie (EÚ) č. 347/2013 by sa preto malo zrušiť.

- (64) S cieľom zabezpečiť, aby sa zoznam Únie obmedzil na projekty, ktoré najviac prispievajú k realizácii strategických prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe k tomuto nariadeniu, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ s cieľom zmeniť prílohy k tomuto nariadeniu, aby sa zostavil a preskúmal zoznam Únie pri súčasnom rešpektovaní práva členských štátov schvaľovať projekty na zozname Únie týkajúce sa ich území. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva¹. Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov by Komisia mala zabezpečiť súčasné, včasné a vhodné postúpenie príslušných dokumentov Európskemu parlamentu a Rade. Ak to Európsky parlament a Rada považujú za potrebné, môžu vyslať expertov na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov, na ktoré sú pozvaní experti z členských štátov.

¹ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

Diskusie v regionálnych skupinách majú zásadný význam pre Komisiu pri prijímaní delegovaných aktov, ktorými sa zostavujú zoznamy Únie. Preto je vhodné, aby boli Európsky parlament a Rada v čo najväčšej možnej miere a v súlade s rámcom tohto nariadenia informovaní o zasadnutiach regionálnych skupín a aby mohli vyslať expertov na zasadnutia regionálnych skupín v súlade s Medziinštitucionálnou dohodou z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Vzhľadom na potrebu zabezpečiť dosiahnutie cieľov tohto nariadenia by celkový počet projektov na zozname Únie vzhľadom na doterajší počet projektov na zoznamoch Únie mal zostať zvládnuateľný, a preto by nemal výrazne presiahnuť hodnotu 220.

- (65) Keďže ciele tohto nariadenia, a to rozvoj a interoperabilita transeurópskych energetických sietí a napojenie na takéto siete, ktoré prispievajú k zabezpečeniu zmiernenia zmeny klímy, najmä k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050, a k zabezpečeniu prepojení, energetickej bezpečnosti, integrácie trhu a sústavy, hospodárskej súťaže, ktoré sú prínosom pre všetky členské štáty, a dostupných cien energie, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy, ciele a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa stanovujú usmernenia pre včasný rozvoj a interoperabilitu prioritných koridorov a oblastí transeurópskej energetickej infraštruktúry (ďalej len „prioritné koridory a oblasti energetickej infraštruktúry“) stanovených v prílohe I, ktoré prispievajú k zabezpečeniu zmiernenia zmeny klímy, najmä dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050, a k zabezpečeniu prepojení, energetickej bezpečnosti, integrácie trhu a systému, a hospodárskej súťaže, ktoré sú prínosom pre všetky členské štáty, ako aj dostupných cien energie.
2. Toto nariadenie najmä:
 - a) stanovuje identifikáciu projektov na zozname projektov spoločného záujmu Únie a projektov vo vzájomnom záujme zostaveného podľa článku 3 (ďalej len „zoznam Únie“);

- b) uľahčuje včasnú realizáciu projektov na zozname Únie zefektívnením, užšou koordináciou a urýchlením postupov vydávania povolení a posilnením transparentnosti a účasti verejnosti;
- c) poskytuje pravidlá pre cezhraničné rozdelenie nákladov a stimuly pre projekty na zozname Únie súvisiace s rizikom;
- d) určuje podmienky oprávnenosti projektov na zozname Únie na finančnú pomoc Únie.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa okrem vymedzení pojmov uvedených v nariadeniach (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2018/1999, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 a v smerniciach 2009/73/ES, (EÚ) 2018/2001¹ a (EÚ) 2019/944 uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „energetická infraštruktúra“ je akékoľvek fyzické vybavenie alebo zariadenie patriace do kategórií energetickej infraštruktúry, ktoré sa nachádza v Únii alebo spája Úniu s jednou alebo viacerými tretími krajinami;

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

2. „úzke miesto energetickej infraštruktúry“ je obmedzenie fyzických tokov v energetickom systéme pre nedostatočnú prenosovú/prepravnú kapacitu, ktoré okrem iného zahŕňa aj chýbajúcu infraštruktúru;
3. „komplexné rozhodnutie“ je rozhodnutie alebo súbor rozhodnutí prijatých orgánom alebo orgánmi členského štátu, okrem súdov alebo tribunálov, ktoré určujú, či realizátor projektu je alebo nie je oprávnený budovať energetickú infraštruktúru na realizáciu projektu spoločného záujmu alebo projektu vo vzájomnom záujme tým, že bude mať možnosť začať alebo obstaráť a začať potrebné stavebné práce (ďalej len „fáza pripravenosti na stavbu“) bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek rozhodnutie prijaté v rámci správneho odvolacieho konania;
4. „projekt“ je jedno alebo viacero vedení, plynovodov, prevádzok, vybavení alebo zariadení patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe II;
5. „projekt spoločného záujmu“ je projekt, ktorý je potrebný na realizáciu prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe I a ktorý je na zozname Únie;

6. „projekt vo vzájomnom záujme“ je projekt podporovaný Úniou v spolupráci s tretími krajinami na základe podporných listov od vlád priamo dotknutých krajín alebo iných nezáväzných dohôd, ktorý patrí do jednej z kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a) alebo f), bode 3 písm. a) alebo bode 5 písm. a) alebo c) prílohy II, ktorý prispieva k plneniu cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľa klimateckej neutrality do roku 2050 a ktorý je na zozname Únie;
7. „konkurenčné projekty“ sú projekty, ktoré úplne alebo čiastočne riešia rovnakú identifikovanú medzeru v infraštruktúre alebo potrebu regionálnej infraštruktúry;
8. „realizátor projektu“ je jedna z týchto možností:
 - a) prevádzkovateľ prenosovej sústavy (ďalej len „PPS“), prevádzkovateľ distribučnej sústavy (ďalej len „PDS“) alebo iný prevádzkovateľ alebo investor, ktorý rozvíja projekt na zozname Únie;
 - b) ak je viac než jeden takýto PPS, PDS, iný prevádzkovateľ alebo investor alebo akákoľvek ich skupina, subjekt s právnou subjektivitou podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, ktorý bol určený zmluvnou úpravou medzi nimi a je spôsobilý prevziať právne záväzky a finančnú zodpovednosť v mene zmluvných strán zmluvnej úpravy;

9. „inteligentná elektrizačná sústava“ je elektrická sieť, a to aj na ostrovoch, ktoré nie sú prepojené alebo sú nedostatočne prepojené s transeurópskymi energetickými sieťami, ktorá umožňuje nákladovo efektívnu integráciu a aktívne riadenie správania a konania všetkých používateľov, ktorí sú k nej pripojení, vrátane výrobcov, spotrebiteľov a výrobcov-spotrebiteľov, s cieľom zabezpečiť ekonomicky efektívnu a udržateľnú elektrizačnú sústavu s nízkymi stratami a vysokou úrovňou integrácie obnoviteľných zdrojov energie, bezpečnosť dodávok a bezpečnosť, v rámci ktorej prevádzkovateľ siete môže digitálne monitorovať činnosť používateľov, ktorí sú k nej pripojení, a informačné a komunikačné technológie na komunikáciu so súvisiacimi prevádzkovateľmi rozvodných sietí, výrobcami elektrickej energie, zariadeniami na uskladňovanie energie, a spotrebiteľmi alebo výrobcami-spotrebiteľmi s cieľom udržateľne, nákladovo efektívne a bezpečne prenášať a distribuovať elektrinu;
10. „inteligentná plynárenská sieť“ je plynárenská sieť, ktorá využíva inovatívne a digitálne riešenia na účely nákladovo efektívneho začlenenia rôznych nízkouhlíkových a najmä obnoviteľných zdrojov plynu v súlade s potrebami spotrebiteľov a požiadavkami na kvalitu plynu s cieľom znížiť uhlíkovú stopu súvisiacej spotreby plynu, umožniť väčší podiel obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov a vytvoriť prepojenia s inými nosičmi energie a sektormi vrátane súvisiacich fyzických modernizácií, ak sú nevyhnutné pre fungovanie vybavenia a zariadení na integráciu nízkouhlíkových plynov a najmä plynov z obnoviteľných zdrojov;

11. „dotknutý orgán“ je orgán, ktoré je podľa vnútroštátneho práva príslušný vydávať rôzne povolenia a oprávnenia týkajúce sa plánovania, projektovania a výstavby nehnuteľného majetku vrátane energetickej infraštruktúry;
12. „národný regulačný orgán“ je vnútroštátny regulačný orgán určený v súlade s článkom 39 ods. 1 smernice 2009/73/ES alebo regulačný orgán na národnej úrovni určený v súlade s článkom 57 smernice (EÚ) 2019/944;
13. „príslušný národný regulačný orgán“ je národný regulačný orgán v členských štátoch, v ktorých sa projekty uskutočňujú, a v členských štátoch, ktorým projekt prináša významný pozitívny vplyv;
14. „práce“ sú nákup, dodávka a nasadenie komponentov, systémov a služieb vrátane softvéru, realizácia vývojových prác, prác na zmene účelu, a stavebných a montážnych prác spojených s projektom, preberanie zariadení a začatie projektu;
15. „štúdie“ sú činnosti potrebné na prípravu realizácie projektu, ako sú prípravné štúdie, štúdie uskutočniteľnosti, hodnotiace, skúšobné a validačné štúdie vrátane softvéru a všetky ostatné podporné technické opatrenia vrátane predbežných činností zameraných na vymedzenie a vývoj projektu a rozhodnutie o jeho financovaní, akými sú prieskum v teréne a príprava finančného balíka;

16. „uviedenie do prevádzky“ je proces uvedenia projektu do prevádzky po jeho vybudovaní;
17. „aktíva určené pre vodík“ je infraštruktúra pripravená na prijímanie čistého vodíka bez ďalších úprav vrátane potrubných sietí alebo zásobníkov, ktoré sú novovybudované, plynárenské aktíva so zmeneným účelom alebo obe;
18. „zmena účelu“ je technická modernizácia alebo úprava existujúcej infraštruktúry zemného plynu s cieľom zabezpečiť, aby bola určená na účely používania čistého vodíka;
19. „adaptácia na zmenu klímy“ je proces, ktorým sa dosahuje odolnosť proti potenciálnym nepriaznivým vplyvom zmeny klímy na energetickú infraštruktúru prostredníctvom posúdenia zraniteľnosti voči zmene klímy a rizika, a to aj prostredníctvom príslušných adaptačných opatrení.

KAPITOLA II

PROJEKTY SPOLOČNÉHO ZÁUJMU A PROJEKTY VO VZÁJOMNOM ZÁUJME

Článok 3

Zoznam projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme Únie

1. Regionálne skupiny (ďalej len „skupiny“) sa zriaďujú v súlade s postupom uvedeným v oddiele 1 prílohy III. Členstvo každej skupiny vychádza z každého prioritného koridoru a oblasti a z ich príslušného geografického pokrytia, ako sa uvádza v prílohe I. Rozhodovacia právomoc v skupinách sa vyhradzuje iba členským štátom a Komisii (ďalej len „rozhodovací orgán“) a je založená na konsenze.
2. Každá skupina prijme vlastný rokovací poriadok s prihliadnutím na ustanovenia uvedené v prílohe III.
3. Rozhodovací orgán každej skupiny prijme regionálny zoznam projektov vypracovaný v súlade s postupom stanoveným v oddiele 2 prílohy III, príspevkom každého projektu k realizácii prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe I a plnením ich kritérií stanovených v článku 4.

Keď skupina vypracúva svoj regionálny zoznam:

- a) každý jednotlivý návrh projektu si vyžaduje schválenie členských štátov, na ktorých územie sa projekt vzťahuje; ak členský štát svoj súhlas neudelí, predloží dotknutej skupine opodstatnené dôvody;
- b) zohľadní odporúčanie Komisie s cieľom mať zvládnuateľný celkový počet projektov na zozname Únie.

4. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 20 tohto nariadenia prijať delegované akty s cieľom zostaviť zoznam Únie s výhradou druhého odseku článku 172 ZFEÚ.

Pri výkone svojich právomocí Komisia zabezpečuje, aby sa zoznam Únie vypracúval každé dva roky na základe regionálnych zoznamov prijatých rozhodovacími orgánmi skupín zriadenými podľa oddielu 1 bodu 1 prílohy III v rámci postupu stanoveného v odseku 3 tohto článku.

Komisia prijme delegovaný akt, ktorým sa zostaví prvý zoznam Únie podľa tohto nariadenia, do 30. novembra 2023.

Ak delegovaný akt prijatý Komisiou podľa tohto odseku nemôže nadobudnúť účinnosť z dôvodu námietky vznesenej Európskym parlamentom alebo Radou podľa článku 20 ods. 6, Komisia bezodkladne zvolá skupiny s cieľom vypracovať nové regionálne zoznamy, pričom zohľadní dôvody námietky. Komisia čo najskôr prijme nový delegovaný akt, ktorým sa zostaví zoznam Únie.

5. Pri zostavovaní zoznamu Únie kombináciou regionálnych zoznamov uvedených v odseku 3 Komisia pri náležitom zohľadnení rokování skupín:

- a) zabezpečuje, aby doň boli zaradené iba projekty, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v článku 4;
- b) zabezpečuje medziregionálny súlad, berúc do úvahy stanovisko agentúry, ako sa uvádza v oddiele 2 bode 14 prílohy III;
- c) zohľadňuje stanoviská členských štátov uvedené v oddiele 2 bode 10 prílohy III;
- d) usiluje sa o zaručenie zvládnuteľného celkového počtu projektov na zozname Únie.

6. Projekty spoločného záujmu, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry stanovených v bode 1 písm. a), b), c), d) a f) prílohy II k tomuto nariadeniu sa stávajú neoddeliteľnou súčasťou príslušných regionálnych investičných plánov podľa článku 34 nariadenia (EÚ) 2019/943 a príslušných národných desaťročných plánov rozvoja siete podľa článku 51 smernice (EÚ) 2019/944 a prípadne iných národných plánov infraštruktúry. Uvedeným projektom spoločného záujmu sa poskytne čo najvyššia priorita v každom z týchto plánov. Tento odsek sa nevzťahuje na konkurenčné projekty, projekty, ktoré nedosiahli dostatočný stupeň pripravenosti na to, aby poskytli analýzu nákladov a prínosov konkrétneho projektu, ako sa uvádza oddiele 2 bode 1 písm. d) prílohy III, ani na projekty vo vzájomnom záujme.
7. Projekty spoločného záujmu, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d) a f) prílohy II a ktoré sú konkurenčnými projektmi alebo projektmi, ktoré nedosiahli dostatočný stupeň pripravenosti na to, aby poskytli analýzu nákladov a prínosov špecifickú pre daný projekt, ako sa uvádza v oddiele 2 bode 1 písm. d) prílohy III, sa môžu zahrnúť do príslušných regionálnych investičných plánov, národných desaťročných plánov rozvoja siete a prípadne iných národných plánov infraštruktúry ako zvažované projekty.

Článok 4

Kritériá posudzovania projektov skupinami

1. Projekt spoločného záujmu musí spĺňať tieto všeobecné kritériá:
 - a) projekt je potrebný pre aspoň jeden z prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry stanovených v prílohe I;
 - b) potenciálne celkové prínosy projektu hodnotené v súlade s príslušnými osobitnými kritériami uvedenými v odseku 3 prevyšujú jeho náklady, a to aj z dlhodobejšieho hľadiska;
 - c) projekt spĺňa niektoré z týchto kritérií:
 - i) zahŕňa najmenej dva členské štáty tým, že priamo alebo nepriamo, cez prepojenie s treťou krajinou, prekračuje hranice dvoch alebo viacerých členských štátov;
 - ii) nachádza sa na území jedného členského štátu, buď vo vnútrozemí alebo na mori vrátane ostrovov, a má významný cezhraničný vplyv ako sa stanovuje v bode 1 prílohy IV.

2. Projekt vo vzájomnom záujme musí spĺňať tieto všeobecné kritériá:
- a) projekt významne prispieva k cieľom uvedeným v článku 1 ods. 1 a cieľom tretej krajiny, najmä tým, že nebráni tretej krajine postupne vyradovať výrobné zariadenia na fosílna palivá na svoju domácu spotrebu, a k udržateľnosti, vrátane začlenením energie z obnoviteľných zdrojov do sústavy a prenosom a distribúciou energie z obnoviteľných zdrojov do hlavných spotrebiteľských centier a úložísk;
 - b) potenciálne celkové prínosy projektu na úrovni Únie hodnotené v súlade s príslušnými osobitnými kritériami uvedenými v odseku 3 prevyšujú jeho náklady v rámci Únie, a to aj z dlhodobejšieho hľadiska;
 - c) projekt sa nachádza na území aspoň jedného členského štátu a aspoň jednej tretej krajiny a má významný cezhraničný vplyv ako sa vymedzuje v bode 2 prílohy IV;
 - d) pokiaľ ide o časť, ktorá sa nachádza na území členského štátu, projekt je v súlade so smernicami 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944, ak patrí do kategórií infraštruktúry uvedenej v bodoch 1 a 3 prílohy II k tomuto nariadeniu;

- e) existuje vysoká úroveň konvergenzie politického rámca dotknutej tretej krajiny alebo krajín a mechanizmy presadzovania práva na podporu cieľov politiky Únie sú preukázané najmä tým, že zabezpečujú:
- i) dobre fungujúci vnútorný trh s energiou;
 - ii) bezpečnosť dodávok energie na základe okrem iného rôznych zdrojov, spolupráce a solidarity;
 - iii) energetický systém vrátane výroby, prenosu a distribúcie, ktorý prispieva k cieľu klimateckej neutrality v súlade s Parížskou dohodou a cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľom klimateckej neutrality do roku 2050, ktorý najmä zabraňuje úniku uhlíka
- f) dotknutá tretia krajina alebo dotknuté tretie krajiny podporujú prioritný štatút projektu, ako sa uvádza v článku 7, a zaväzujú sa dodržiavať podobný harmonogram urýchleného vykonávania a iné politické a regulačné podporné opatrenia, ktoré sa uplatňujú na projekty spoločného záujmu v Únii.

Pokiaľ ide o projekty na ukladanie oxidu uhličitého patriace do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 5 písm. c) prílohy II, projekt musí byť potrebný na umožnenie cezhraničnej prepravy a ukladania oxidu uhličitého a tretia krajina, v ktorej sa projekt nachádza, musí mať primeraný právny rámec založený na preukázaných účinných mechanizmoch presadzovania s cieľom zabezpečiť, aby sa na projekt uplatňovali normy a záruky, čím sa zabráni akémukoľvek úniku oxidu uhličitého, a pokiaľ ide o klímu, ľudské zdravie a ekosystémy, pokiaľ ide o bezpečnosť a účinnosť trvalého ukladania oxidu uhličitého, ktoré sú aspoň na rovnakej úrovni ako tie, ktoré sú stanovené v práve Únie.

3. Na projekty spoločného záujmu patriace do špecifických kategórií energetickej infraštruktúry sa vzťahujú tieto osobitné kritériá:
- a) v prípade projektov prenosu, distribúcie a uskladňovania elektriny patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d) a f) prílohy II projekt výrazne prispieva k udržateľnosti začlenením energie z obnoviteľných zdrojov do sústavy a prenosom alebo distribúciou vyrobenej energie z obnoviteľných zdrojov do hlavných spotrebiteľských centier a úložísk a k obmedzeniu energie v uplatniteľnom prípade a prispieva aspoň k jednému z týchto osobitných kritérií:
 - i) integrácia trhu, a to aj odstránením energetickej izolácie aspoň jedného členského štátu a obmedzením úzkych miest energetickej infraštruktúry; interoperabilita a flexibilita systému;

- ii) bezpečnosť dodávok, a to aj prostredníctvom interoperability, systémovej flexibility, kybernetickej bezpečnosti, vhodných prepojení a bezpečnej a spoľahlivej prevádzky systému;
- b) v prípade projektov inteligentných elektrizačných sústav patriacich do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 1 písm. e) prílohy II projekt výrazne prispieva k udržateľnosti začlenením energie z obnoviteľných zdrojov do sústavy a prispieva aspoň k dvom z týchto osobitných kritérií:
 - i) bezpečnosť dodávok, a to aj prostredníctvom efektívnosti a interoperability prenosu a distribúcie elektrickej energie pri každodennej prevádzke siete, zabránenie preťaženiu a integrácia a zapojenie užívateľov siete;
 - ii) integrácia trhu, a to aj prostredníctvom efektívnej prevádzky sústavy a využívania spojovacích vedení;
 - iii) bezpečnosť sietí, flexibilita a kvalita dodávok, a to aj prostredníctvom väčšieho využívania inovácií v oblasti regulácie, flexibilných trhov, kybernetickej bezpečnosti, monitorovania, kontroly systému a korekcie chýb;
 - iv) inteligentná sektorová integrácia, a to buď v energetickom systéme prepájaním rôznych nosičov energie a odvetví energetiky, alebo v širšom zmysle podporou synergií a koordinácie medzi sektormi energetiky, dopravy a telekomunikácií;

- c) v prípade projektov na prepravu a uskladňovanie oxidu uhličitého patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 5 prílohy II projekt významne prispieva k udržateľnosti znížením emisií oxidu uhličitého v prepojených priemyselných zariadeniach a prispieva ku všetkým z týchto osobitných kritérií:
- i) zabraňovanie emisií oxidu uhličitého a zároveň zachovanie bezpečnosti dodávok;
 - ii) zvýšenie odolnosti a bezpečnosti dopravy a uskladňovania oxidu uhličitého;
 - iii) efektívne využívanie zdrojov umožnením spojenia viacerých zdrojov oxidu uhličitého a skladovacích miest prostredníctvom spoločnej infraštruktúry a minimalizáciou environmentálnej záťaže a rizík;

- d) v prípade projektov vodíka patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 3 prílohy II projekt výrazne prispieva k udržateľnosti, a to aj znížením emisií skleníkových plynov, zvýšením zavádzania vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkového vodíka, s dôrazom na vodík z obnoviteľných zdrojov najmä v rámci spôsobov konečného použitia, napríklad v odvetviach, ktoré je ťažké dekarbonizovať, a v ktorých nie sú realizovateľné energeticky účinnejšie riešenia, a podporou variabilnej výroby energie z obnoviteľných zdrojov tým, že ponúkne riešenia v oblasti flexibility, skladovania, alebo oboch, a projekt výrazne prispieva aspoň k jednému z týchto osobitných kritérií:
- i) integrácia trhu, a to aj prepojením existujúcich alebo vznikajúcich vodíkových sietí členských štátov alebo inakším prispievaním k vzniku únijnej siete na prepravu a skladovanie vodíka a zabezpečovaním interoperability prepojených systémov;
 - ii) bezpečnosť dodávok a flexibilita, a to aj prostredníctvom vhodných prepojení a uľahčením bezpečnej a spoľahlivej prevádzky systému;
 - iii) hospodárska súťaž, a to aj umožnením prístupu k viacerým zdrojom dodávok a užívateľom siete na transparentnom a nediskriminačnom základe;

- e) v prípade elektrolyzéro patriacich do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej bode 4 prílohy II projekt výrazne prispieva ku všetkým z týchto osobitných kritérií:
- i) udržateľnosť, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvýšením zavádzania vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkového vodíka, najmä z obnoviteľných zdrojov, ako aj syntetických palív tohto pôvodu;
 - ii) bezpečnosť dodávok, a to aj prispievaním k bezpečnej, efektívnej a spoľahlivej prevádzke sústavy alebo poskytovaním riešení v oblasti uskladňovania, flexibility alebo oboch, ako je reakcia na strane spotreby a regulačné služby;
 - iii) umožnenie služieb v oblasti flexibility, ako napríklad reakcia na strane spotreby a skladovanie, uľahčením inteligentnej integrácie odvetvia energetiky tvorbou prepojení s ostatnými nosičmi energie a odvetviami;

- f) v prípade projektov inteligentných plynárenských sietí patriacich do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 2 prílohy II projekt výrazne prispieva k udržateľnosti zabezpečením začlenenia rôznych nízkouhlíkových plynov, a najmä plynov z obnoviteľných zdrojov, a to aj keď pochádzajú z miestnych zdrojov, ako je biometán, alebo vodíka z obnoviteľných zdrojov do plynárenských prepravných, distribučných alebo zásobníkových sietí s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov a uvedený projekt výrazne prispieva aspoň k jednému z týchto osobitných kritérií:
- i) bezpečnosť siete a kvalita dodávok zlepšením efektívnosti a interoperability plynárenských prepravných, distribučných alebo zásobníkových sietí v každodennej prevádzke siete, okrem iného riešením výziev vyplývajúcich z vtlačania plynov rôznej kvality;
 - ii) fungovanie trhu a služby pre zákazníkov;
 - iii) uľahčovanie inteligentnej integrácie odvetvia energetiky vytváraním prepojení s inými nosičmi energie a odvetviami a umožnením reakcie na strane spotreby.

4. V prípade projektov patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v prílohe II sa kritériá stanovené v odseku 3 tohto článku posudzujú v súlade s ukazovateľmi uvedenými v bodoch 3 až 8 prílohy IV.

5. S cieľom uľahčiť posudzovanie všetkých projektov, ktoré by mohli byť spôsobilé ako projekty spoločného záujmu a ktoré by sa mohli zaradiť do regionálneho zoznamu, každá skupina transparentne a objektívne posúdi príspevok každého projektu k realizácii rovnakého prioritného koridoru energetickej infraštruktúry či oblasti. Každá skupina určí svoju metódu posúdenia na základe súhrnného príspevku ku kritériám uvedeným v odseku 3. Výsledkom uvedeného posúdenia je poradie projektov na interné účely skupiny. Regionálny zoznam ani zoznam Únie neobsahujú poradie, pričom toto poradie sa nevyužíva ani na žiadny následný účel okrem prípadu opísaného v oddiele 2 bode 16 prílohy III.

Aby sa zabezpečil konzistentný prístup k posudzovaniu medzi skupinami, pri posudzovaní projektov každá skupina náležite zohľadňuje:

- a) naliehavosť a príspevok každého navrhovaného projektu s cieľom splniť ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľ klimateckej neutrality do roku 2050, integráciu trhu, hospodársku súťaž, udržateľnosť a bezpečnosti dodávok;
- b) komplementárnosť každého navrhovaného projektu s inými navrhovanými projektmi vrátane konkurenčných alebo potenciálne konkurenčných projektov;
- c) možné synergie s prioritnými koridormi a tematickými oblasťami identifikovanými v rámci transeurópskych dopravných a telekomunikačných sietí;

- d) v prípade navrhovaných projektov, ktoré sú v čase posudzovania projektmi na zozname Únie, pokrok v ich realizácii a ich súlad s povinnosťami týkajúcimi sa podávania správ a transparentnosti.

Pokiaľ ide o projekty inteligentných elektrizačných sústav a inteligentných plynárenských sietí patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 1 písm. e) a v bode 2 prílohy II, zostaví sa poradie tých projektov, ktoré sa týkajú tých istých dvoch členských štátov, a náležite sa zohľadní aj počet používateľov dotknutých projektom, ročná spotreba energie a podiel výroby zo zdrojov, ktorých nasadzovanie nemožno riadiť, v oblasti pokrytej týmito používateľmi.

Článok 5

Realizácia a monitorovanie projektov na zozname Únie

1. Realizátori projektov vypracujú plán realizácie projektov zo zoznamu Únie vrátane harmonogramu, pokiaľ ide o:
 - a) štúdie uskutočniteľnosti a projektové štúdie, a to aj pokiaľ ide o adaptáciu na zmenu klímy a súlad s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia a so zásadou „výrazne nenarušiť“;
 - b) schválenie národným regulačným orgánom alebo iným dotknutým orgánom;

- c) výstavbu a uvedenie do prevádzky;
 - d) postup vydávania povolení uvedený v článku 10 ods. 6 písm. b).
2. PPS, PDS a iní prevádzkovatelia spolupracujú s cieľom uľahčiť vývoj projektov na zozname Únie vo svojej oblasti.
 3. Agentúra a príslušné skupiny sledujú pokrok dosiahnutý v realizácii projektov na zozname Únie a podľa potreby vydávajú odporúčania na zjednodušenie ich realizácie. Skupiny môžu požadovať ďalšie informácie v súlade s odsekmi 4, 5 a 6, zvolávať porady s príslušnými stranami a vyzývať Komisiu, aby overovala informácie poskytované v teréne.
 4. Do 31. decembra každého roka nasledujúceho po roku, keď bol projekt zaradený do zoznamu Únie, realizátori projektov predložia príslušnému vnútroštátnemu orgánu uvedenému v článku 8 ods. 1 výročnú správu za každý projekt patriaci do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v prílohe II.

Uvedená správa musí zahŕňať tieto podrobné údaje:

- a) pokrok dosiahnutý pri rozvoji, výstavbe a uvádzaní projektu do prevádzky, najmä pokiaľ ide o postup vydávania povolení a postup konzultácie, ako aj súlad s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia vrátane zásady, aby projekt „výrazne nenarušoval“ životné prostredie, a prijaté opatrenia adaptácie na zmenu klímy;
- b) prípadné oneskorenia v porovnaní s realizačným plánom, dôvody týchto oneskorení a iné ťažkosti, ktoré sa vyskytli;
- c) prípadný revidovaný plán zameraný na odstránenie oneskorení.

5. Príslušné orgány uvedené v článku 8 ods. 1 predložia do 28. februára každého roka po roku, v ktorom je realizátor projektu povinný predložiť správu podľa odseku 4 tohto článku, agentúre a relevantnej skupine správu uvedenú v odseku 4 tohto článku doplnenú o informácie o pokroku a prípadne o oneskoreniach pri realizácii projektov na zozname Únie nachádzajúcich sa na ich príslušnom území, pokiaľ ide o postupy vydávania povolení, a o dôvodoch týchto oneskorení. Pripomienky príslušných orgánov k správe sa zreteľne vyznačia a vypracujú bez toho, aby sa zmenil text, ktorý uviedli realizátori projektov.

6. Agentúra do 30. apríla každého roka, keď by sa mal prijať nový zoznam Únie, predloží skupinám konsolidovanú správu o projektoch na zozname Únie, ktoré sú v kompetencii národných regulačných orgánov, pričom vyhodnotí dosiahnutý pokrok a očakávané zmeny nákladov na projekt a v prípade potreby vypracuje odporúčania, ako odstrániť oneskorenia a ťažkosti, ktoré sa vyskytli. V tejto konsolidovanej správe sa v súlade s článkom 11 písm. b) nariadenia (EÚ) 2019/942 vyhodnotí aj konzistentné vykonávanie plánov rozvoja siete pre celú Úniu vzhľadom na prioritné koridory a oblasti energetickej infraštruktúry stanovené v prílohe I.

V riadne odôvodnených prípadoch môže agentúra požiadať o dodatočné informácie potrebné na plnenie svojich úloh stanovených v tomto odseku.

7. Keď sa uvedenie projektu na zozname Únie do prevádzky oneskorí v porovnaní s realizačným plánom z iných ako prevažujúcich dôvodov mimo kontroly realizátora projektu, uplatňujú sa tieto opatrenia:
- a) pokiaľ sú podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov uplatniteľné opatrenia uvedené v článku 22 ods. 7 písm. a), b) alebo c) smernice 2009/73/ES a článku 51 ods. 7 písm. a), b) alebo c) smernice (EÚ) 2019/944, národné regulačné orgány zabezpečia realizáciu investície;

- b) ak opatrenia národných regulačných orgánov podľa písmena a) nie sú uplatniteľné, realizátor projektu si do 24 mesiacov od dátumu uvedenia do prevádzky stanovenom v pláne realizácie zvolí tretiu stranu na financovanie alebo vybudovanie celého projektu alebo jeho časti;
- c) ak sa nezvolí tretia strana v súlade s písmenom b), členský štát alebo, ak tak určí členský štát, národný regulačný orgán môže do dvoch mesiacov od uplynutia lehoty uvedenej v písmene b) určiť tretiu stranu na financovanie alebo vybudovanie projektu, ktorú realizátor projektu akceptuje;
- d) keď oneskorenie uvedenia projektu do prevádzky prekročí 26 mesiacov v porovnaní s realizačným plánom, Komisia môže na základe dohody a za plnej spolupráce s dotknutými členskými štátmi uverejniť výzvu na predkladanie návrhov otvorenú pre každú tretiu stranu, ktorá je schopná sa stať realizátorom projektu, na vybudovanie projektu v súlade s dohodnutým harmonogramom;
- e) ak sa uplatňujú opatrenia uvedené v písmene c) alebo d), prevádzkovateľ sústavy/siete, v oblasti ktorého sa investícia nachádza, poskytne vykonávajúcim prevádzkovateľom alebo investorom, alebo tretej strane všetky informácie potrebné na realizáciu investície, pripojí nové aktíva do prenosovej sústavy/prepravnej siete, prípadne distribučnej sústavy/siete, a všeobecne vynaloží maximálne úsilie na to, aby napomohol realizáciu investície a bezpečnú, spoľahlivú a účinnú prevádzku a údržbu projektu na zozname Únie.

8. Projekt na zozname Únie môže byť vyradený zo zoznamu Únie v súlade s postupom stanoveným v článku 3 ods. 4, ak jeho zaradenie do tohto zoznamu vychádzalo z nesprávnych informácií, ktoré boli určujúcim faktorom na zaradenie, alebo ak projekt nie je v súlade s právom Únie.
9. Projekty, ktoré už nie sú na zozname Únie, strácajú všetky práva a povinnosti súvisiace so štatútom projektu spoločného záujmu alebo projektu vzájomného záujmu vyplývajúce z tohto nariadenia.

Projekt, ktorý už nie je na zozname Únie, v súvislosti s ktorým však príslušný orgán prijal žiadosť na preskúmanie, si zachováva práva a povinnosti stanovené v kapitole III okrem prípadu, keď bol projekt vyradený zo zoznamu Únie z dôvodov stanovených v odseku 8 tohto článku.
10. Týmto článkom nie je dotknutá žiadna finančná pomoc Únie poskytnutá na akýkoľvek projekt na zozname Únie pred jeho vyradením zo zoznamu Únie.

Článok 6

Európski koordinátori

1. Ak projekt spoločného záujmu naráža na výrazné ťažkosti pri realizácii, Komisia môže po dohode s dotknutými členskými štátmi vymenovať európskeho koordinátora na obdobie maximálne jedného roka, ktoré sa môže dvakrát predĺžiť.

2. Európsky koordinátor:

- a) podporuje projekty, pre ktoré bol určený za európskeho koordinátora, a cezhraničný dialóg medzi realizátormi projektu a všetkými dotknutými zainteresovanými stranami;
- b) podľa potreby pomáha všetkým stranám pri konzultáciách s dotknutými zainteresovanými stranami, diskusiách o alternatívnych trasách, ak je to vhodné, a pri získavaní potrebných povolení pre projekty;
- c) ak je to vhodné radí realizátorom projektu v otázkach financovania projektu;
- d) zabezpečuje, aby dotknuté členské štáty poskytovali vhodnú podporu a strategické usmerňovanie pri príprave a realizácii projektov;
- e) každý rok a podľa potreby po skončení svojho mandátu predkladá Komisii správu o pokroku projektov a o akýchkoľvek ťažkostiach a prekážkach, ktoré pravdepodobne výrazne oddialia dátum uvedenia projektov do prevádzky.

Komisia odovzdá správu európskeho koordinátora uvedenú v písmene e) Európskemu parlamentu a dotknutým skupinám.

3. Európsky koordinátor sa vyberá v rámci verejného, nediskriminačného a transparentného postupu na základe skúseností kandidáta vzhľadom na konkrétne úlohy, ktoré sú mu uložené v súvislosti s dotknutými projektmi.
4. V rozhodnutí o vymenovaní európskeho koordinátora sa ustanoví mandát s uvedením jeho dĺžky trvania, konkrétne úlohy s príslušnými lehotami a metodika, ktorú treba dodržiavať. Koordinačné úsilie je úmerné zložitosti a odhadovaným nákladom na projekty.
5. Príslušné členské štáty plne spolupracujú s európskym koordinátorom pri plnení úloh uvedených v odsekoch 2 a 4.

KAPITOLA III

VYDÁVANIE POVOLENÍ A ÚČASŤ VEREJNOSTI

Článok 7

Prioritný štatút projektov na zozname Únie

1. Prijatím zoznamu Únie sa na účely každého rozhodnutia vydaného v rámci postupu vydávania povolenia stanoví potreba projektov na zozname Únie z hľadiska energetickej politiky a klímy bez ohľadu na presné miesto, smerovanie či technológiu projektu.

Tento odsek sa nevzťahuje na konkurenčné projekty alebo na projekty, ktoré nedosiahli dostatočný stupeň pripravenosti na to, aby poskytli analýzu nákladov a prínosov konkrétneho projektu, ako sa uvádza v oddiele 2 bode 1 písm. d) prílohy III.

2. S cieľom zabezpečiť efektívne administratívne spracovanie žiadostí týkajúcich sa projektov na zozname Únie realizátori projektov a všetky dotknuté orgány zabezpečia, aby sa uvedené žiadosti vybavovali čo najrýchlejšie v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom.
3. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti ustanovené v práve Únie, sa projektom na zozname Únie priznáva štatút čo najvyššieho vnútroštátneho významu, ak takýto štatút vo vnútroštátnom práve jestvuje, a primerane sa s nimi zaobchádza v postupoch vydávania povolení, a ak to vnútroštátne právo stanovuje, pri územnom plánovaní vrátane postupov súvisiacich s posudzovaním vplyvu na životné prostredie, spôsobom, akým sa takéto zaobchádzanie stanovuje vo vnútroštátnom práve platnom pre zodpovedajúci typ energetickej infraštruktúry.
4. Všetky postupy urovnávania sporov, súdne spory, odvolania a opravné prostriedky týkajúce sa projektov na zozname Únie pred akýmikoľvek vnútroštátnymi súdmi, tribunálmi, osobitnými súdmi vrátane mediácie alebo rozhodcovského konania, ak existujú vo vnútroštátnom práve, sa považujú za naliehavé, ak vnútroštátne právo ustanovuje postupy pre takéto naliehavé prípady, a v rozsahu, v ktorom takéto postupy ustanovujú.

5. Členské štáty s náležitým prihliadnutím na existujúce usmernenia vydané Komisiou týkajúce sa zefektívnenia postupov posudzovania vplyvu projektov na zozname Únie na životné prostredie posúdia, ktoré legislatívne a nelegislatívne opatrenia sú potrebné na zefektívnenie postupov posudzovania vplyvu na životné prostredie a na zabezpečenie ich jednotného uplatňovania, a informujú Komisiu o výsledku uvedeného posudzovania.
6. Členské štáty do ... [9 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijímú nelegislatívne opatrenia, ktoré určili podľa odseku 5.
7. Členské štáty do ... [12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijímú legislatívne opatrenia, ktoré určili podľa odseku 5. Uvedenými legislatívnymi opatreniami nie sú dotknuté povinnosti ustanovené v práve Únie.
8. Pokiaľ ide o vplyvy na životné prostredie uvedené v článku 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS a článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES, projekty na zozname Únie sa považujú za projekty vo verejnom záujme z hľadiska energetickej politiky a môžu sa považovať za projekty nadradeného verejného záujmu za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky uvedené v týchto smerniciach.

Ak sa vyžaduje stanovisko Komisie v súlade so smernicou 92/43/EHS, Komisia a príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 9 tohto nariadenia zabezpečia, aby sa rozhodnutie týkajúce sa projektu nadradeného verejného záujmu prijalo v lehotách stanovených v článku 10 ods. 1 a 2 tohto nariadenia.

Tento odsek sa nevzťahuje na konkurenčné projekty alebo na projekty, ktoré nedosiahli dostatočný stupeň pripravenosti na to, aby poskytli analýzu nákladov a prínosov konkrétneho projektu, ako sa uvádza v oddiele 2 bode 1 písm. d) prílohy III.

Článok 8

Organizácia postupu udeľovania povolenia

1. Každý členský štát do ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] podľa potreby aktualizuje určenie jedného príslušného vnútroštátneho orgánu, ktorý bude zodpovedný za uľahčovanie a koordináciu postupu vydávania povolení pre projekty na zozname Únie.
2. Povinnosti príslušného vnútroštátneho orgánu uvedeného v odseku 1 alebo s nimi súvisiace úlohy možno delegovať na iný orgán alebo ich iný orgán môže vykonávať pri každom projekte na zozname Únie alebo pri konkrétnej kategórii projektov na zozname Únie za predpokladu, že:
 - a) príslušný vnútroštátny orgán informuje Komisiu o uvedenom delegovaní a informácie o tom zverejní buď príslušný vnútroštátny orgán, alebo realizátor projektu na webovom sídle uvedenom v článku 9 ods. 7;

- b) za projekt na zozname Únie zodpovedá iba jeden orgán, ktorý je jediným kontaktným miestom pre realizátora projektu v postupe vedúcom ku komplexnému rozhodnutiu pre daný projekt na zozname Únie a ktorý koordinuje predkladanie všetkých relevantných dokumentov a informácií.

Príslušný vnútroštátny orgán si môže ponechať zodpovednosť za stanovenie lehôt bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v článku 10 ods. 1 a 2.

- 3. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné požiadavky podľa práva Únie a medzinárodného práva a, pokiaľ to nie je v rozpore s nimi, vnútroštátneho práva, príslušný vnútroštátny orgán uľahčuje vydávanie komplexného rozhodnutia. Komplexné rozhodnutie sa vydáva v lehotách stanovených v článku 10 ods. 1 a 2 a v súlade s jednou z týchto schém:

- a) integrovaná schéma:
komplexné rozhodnutie vydáva príslušný vnútroštátny orgán a je jediným právne záväzným rozhodnutím vyplývajúcim zo zákonného povoľovacieho konania. Ak sa projekt týka iných orgánov, tieto orgány môžu poskytnúť svoje stanovisko v súlade s vnútroštátnym právom ako vstupné informácie pre konanie, ktoré príslušný vnútroštátny orgán vezme do úvahy;

b) koordinovaná schéma:

komplexné rozhodnutie zahŕňa viaceré jednotlivé právne záväzné rozhodnutia vydané viacerými dotknutými orgánmi, ktoré koordinuje príslušný vnútroštátny orgán. Príslušný vnútroštátny orgán môže vytvoriť pracovnú skupinu, v ktorej sú zastúpené všetky dotknuté orgány, na vypracovanie podrobného harmonogramu pre postup vydávania povolení v súlade s článkom 10 ods. 6 písm. b) a na monitorovanie a koordináciu jeho uplatňovania. Príslušný vnútroštátny orgán po konzultácii s ďalšími dotknutými orgánmi, podľa potreby v súlade s vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v článku 10 ods. 1 a 2, stanoví pre každý jednotlivý prípad primeranú lehotu na vydanie individuálnych rozhodnutí. Príslušný vnútroštátny orgán môže prijať jednotlivé rozhodnutie v mene iného dotknutého vnútroštátneho orgánu, keď tento orgán neprijal rozhodnutie v lehote a keď oneskorenie nemožno primerane odôvodniť; alebo keď to stanovuje vnútroštátne právo, a v rozsahu, ktorý je zlučiteľný s právom Únie, príslušný vnútroštátny orgán môže usúdiť, že iný dotknutý vnútroštátny orgán buď schválil alebo zamietol projekt, keď tento orgán neprijal rozhodnutie v lehote. Ak sa tak stanovuje vo vnútroštátnom práve, príslušný vnútroštátny orgán môže ignorovať individuálne rozhodnutie iného dotknutého vnútroštátneho orgánu, ak sa domnieva, že rozhodnutie nie je dostatočne zdôvodnené, pokiaľ ide o predložené dôkazy, z ktorých dotknutý vnútroštátny orgán vychádza; príslušný vnútroštátny orgán pritom zabezpečí dodržiavanie príslušných požiadaviek podľa práva Únie a medzinárodného práva a svoje rozhodnutie zdôvodní;

c) schéma založená na spolupráci:

príslušný vnútroštátny orgán koordinuje prijatie komplexného rozhodnutia. Príslušný vnútroštátny orgán po konzultáciách s ďalšími dotknutými orgánmi, podľa potreby v súlade s vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v článku 10 ods. 1 a 2, stanoví pre každý jednotlivý prípad primeranú lehotu na vydanie individuálnych rozhodnutí. Monitoruje, či dotknuté orgány dodržiavajú určené lehoty.

Členské štáty uplatňujú schémy spôsobom, ktorý podľa vnútroštátneho práva prispieva k čo najúčinnnejšiemu a včasnému vydávaniu komplexného rozhodnutia.

Právomoc dotknutých orgánov by sa môže buď začleniť do právomoci príslušného vnútroštátneho orgánu určeného v súlade s ods. 1, alebo si dotknuté orgány môžu do určitej miery zachovať svoju nezávislú právomoc v súlade s príslušnou schémou vydávania povolení, ktorú si zvolil členský štát v súlade s týmto odsekom, s cieľom uľahčiť vydanie komplexného rozhodnutia a zodpovedajúcim spôsobom spolupracovať s príslušným vnútroštátnym orgánom.

Ak dotknutý orgán neočakáva, že vydá individuálne rozhodnutie v stanovenej lehote, uvedený orgán o tom bezodkladne informuje príslušný vnútroštátny orgán, pričom uvedie dôvody oneskorenia. Príslušný vnútroštátny orgán následne stanoví ďalšiu lehotu, v rámci ktorej sa vydá uvedené individuálne rozhodnutie, a to v súlade s celkovými lehotami stanovenými v článku 10 ods. 1 a 2.

Členské štáty si vyberú spomedzi troch schém uvedených v písmenách a), b) a c) prvého pododseku s cieľom uľahčiť a koordinovať ich postupy a uplatnia schému, ktorá je pre nich z hľadiska vnútroštátnych špecifik pri ich postupoch plánovania a vydávania povolení najefektívnejšia. Keď si členský štát vyberie schému založenú na spolupráci, informuje Komisiu o dôvodoch tejto voľby.

4. Členské štáty môžu na projekty na zozname Únie na pevnine a na mori uplatňovať schémy uvedené v odseku 3.
5. Keď si projekt na zozname Únie vyžaduje, aby boli rozhodnutia prijaté v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, relevantné príslušné vnútroštátne orgány urobia všetky potrebné kroky pre efektívnu a účinnú vzájomnú spoluprácu a komunikáciu vrátane krokov uvedených v článku 10 ods. 6. Členské štáty sa usilujú o zabezpečenie spoločných postupov, najmä pokiaľ ide o posúdenie vplyvu na životné prostredie.

6. Relevantné príslušné vnútroštátne orgány členských štátov zapojených do projektu na zozname Únie patriaceho do jedného z prioritných koridorov pre sústavy na mori uvedených v oddiele 2 prílohy I spoločne určia medzi sebou jedinečné kontaktné miesto pre realizátorov projektov pre každý projekt, ktoré bude zodpovedné za uľahčenie výmeny informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi o postupe vydávania povolení pre projekt s cieľom uľahčiť uvedený postup, ako aj vydávanie rozhodnutí relevantnými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Jedinečné kontaktné miesta môžu slúžiť ako archív, v ktorom sa zhromažďujú existujúce dokumenty týkajúce sa projektov.

Článok 9

Transparentnosť a účasť verejnosti

1. Do ... [16 mesiacov odo dňa dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] členský štát alebo príslušný vnútroštátny orgán, prípadne v spolupráci s ostatnými dotknutými orgánmi, uverejní aktualizovanú príručku postupov pre vydávanie povolení vzťahujúcu sa na projekty na zozname Únie, ktorá obsahuje aspoň informácie uvedené v bode 1 prílohy VI. Príručka nie je právne záväzná, odvoláva sa však na príslušné právne ustanovenia alebo ich cituje. Príslušné vnútroštátne orgány v relevantných prípadoch spolupracujú a nachádzajú synergie s orgánmi susedných krajín v záujme výmeny osvedčených postupov a uľahčenia postupu pre vydávanie povolení, najmä pre vývoj manuálu postupov.

2. Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy v oblasti životného prostredia a akékoľvek požiadavky na základe Aarhuského dohovoru a Dohovoru z Espoo a príslušné právo Únie, všetky strany zapojené do postupu vydávania povolení dodržia zásady účasti verejnosti stanovené v bode 3 prílohy VI.
3. V orientačnej lehote troch mesiacov od začatia postupu vydávania povolení podľa článku 10 ods. 3 realizátor projektu vypracuje a príslušnému vnútroštátnemu orgánu predloží koncepciu účasti verejnosti v nadväznosti na postup upravený v príručke uvedenej v odseku 1 tohto článku a v súlade s usmerneniami uvedenými v prílohe VI. Príslušný vnútroštátny orgán buď požiada o úpravy alebo schváli koncepciu účasti verejnosti do troch mesiacov od prijatia koncepcie, pričom zväži každú formu účasti verejnosti a konzultácií s verejnosťou, ktoré sa uskutočnia pred začatím postupu vydávania povolenia, v takom rozsahu, v akom táto účasť verejnosti a konzultácie spĺňajú požiadavky tohto článku.

Ak má realizátor projektu v úmysle vykonať podstatné zmeny v schválenej koncepcii verejnej účasti, informuje o tom príslušný vnútroštátny orgán. V takom prípade môže príslušný vnútroštátny orgán požadovať úpravy.

4. Ak sa tak na základe vnútroštátneho práva ešte nevyžaduje na rovnakej alebo vyššej úrovni, realizátor projektu alebo príslušný vnútroštátny orgán, ak je to stanovené vnútroštátnym právom, uskutoční najmenej jednu verejnú konzultáciu predtým, ako realizátor projektu predloží konečnú a úplnú žiadosť príslušnému vnútroštátnemu orgánu podľa článku 10 ods. 7. Uvedenou verejnou konzultáciou nie je dotknutá žiadna verejná konzultácia, ktorá sa má uskutočniť po predložení žiadosti o povolenie podľa článku 6 ods. 2 smernice 2011/92/EÚ. V rámci verejnej konzultácie sa zabezpečuje informovanosť zainteresovaných strán uvedených v bode 3 písm. a) prílohy VI o danom projekte v počiatočnom štádiu a pomôže sa určiť najvhodnejšia poloha, trasa alebo technológia, a to aj, ak je to relevantné, vzhľadom na vhodné aspekty adaptácie na zmenu klímy v súvislosti s projektom, všetky dôsledky relevantné podľa práva Únie a vnútroštátneho práva, a príslušné otázky, ktoré bude potrebné v rámci žiadosti riešiť. Verejná konzultácia musí spĺňať minimálne požiadavky stanovené v bode 5 prílohy VI. Bez toho, aby boli dotknuté procesné pravidlá a pravidlá transparentnosti členských štátov, realizátor projektu uverejní na webovom sídle uvedenom v odseku 7 tohto článku správu, v ktorej vysvetlí, ako sa zohľadnili názory vyjadrené vo verejných konzultáciách, a to tak, že preukáže zmeny vykonané v súvislosti s polohou, trasou a návrhom projektu alebo uvedie dôvody, prečo sa tieto názory nezohľadnili.

Realizátor projektu pred predložením žiadosti vypracuje správu, v ktorej zhrnie výsledky činností týkajúcich sa účasti verejnosti vrátane činností, ktoré sa uskutočnili pred začatím postupu vydania povolenia.

Realizátor projektu predloží príslušnému vnútroštátnemu orgánu správy uvedené v prvom a druhom pododseku spolu so žiadosťou. V komplexnom rozhodnutí sa náležite prihliadne na výsledky týchto správ.

5. V prípade cezhraničných projektov s účasťou dvoch alebo viacerých členských štátov sa verejné konzultácie vykonané podľa odseku 4 uskutočnia v každom dotknutom členskom štáte najneskôr do dvoch mesiacov odo dňa začatia prvej verejnej konzultácie.
6. Pri projektoch, ktoré pravdepodobne budú mať značný cezhraničný vplyv v jednom alebo vo viacerých susedných členských štátoch, na ktoré sa vzťahuje článok 7 smernice 2011/92/EÚ a Dohovor z Espoo, sa príslušným vnútroštátnym orgánom dotknutých susedných členských štátov sprístupnia relevantné informácie. Príslušné vnútroštátne orgány dotknutých susedných členských štátov uvedú, prípadne v rámci oznamovacieho postupu, či sa oni, alebo niektorý iný dotknutý orgán chcú zúčastniť na príslušných postupoch verejných konzultácií.

7. Realizátor projektu zriadi a pravidelne aktualizuje osobitné projektové webové sídlo s relevantnými informáciami o projekte spoločného záujmu, ktoré je prepojené na webové sídlo Komisie a platformu transparentnosti uvedenú v článku 23 a ktoré spĺňa požiadavky uvedené v bode 6 prílohy VI. Dôvernosť citlivých obchodných informácií musí byť zachovaná.

Realizátori projektov uverejnia relevantné informácie aj prostredníctvom iných vhodných informačných prostriedkov otvorených verejnosti.

Článok 10

Dĺžka trvania a vykonávanie postupu vydávania povolení

1. Postup vydávania povolení sa skladá z dvoch konaní:
- a) konanie pred podaním žiadosti, ktoré sa vzťahuje na obdobie medzi začiatkom postupu vydávania povolení a doručením predložených dokumentov žiadosti príslušnému vnútroštátnemu orgánu, sa uskutoční v orientačnej lehote 24 mesiacov; a
 - b) zákonné povoľovacie konanie, ktoré sa vzťahuje na obdobie od dátumu prevzatia predloženej žiadosti do prijatia komplexného rozhodnutia, ktoré neprekročí 18 mesiacov.

Pokiaľ ide o písmeno b) prvého pododseku, členské štáty môžu v prípade potreby stanoviť zákonné povoľovacie konanie, ktoré je kratšie ako 18 mesiacov.

2. Príslušný vnútroštátny orgán zabezpečí, aby celková dĺžka trvania oboch konaní uvedených v odseku 1 neprekročila 42 mesiacov.

Ak sa však príslušný vnútroštátny orgán domnieva, že jedno alebo obe tieto konania nebudú dokončené v lehotách stanovených v odseku 1, môže pred ich uplynutím od prípadu k prípadu rozhodnúť o predĺžení jednej alebo oboch týchto lehôt. Príslušný vnútroštátny orgán nesmie, s výnimkou mimoriadnych okolností, predĺžiť kombinované trvanie týchto dvoch konaní spolu o viac ako deväť mesiacov.

Ak príslušný vnútroštátny orgán predĺži lehoty, informuje dotknutú skupinu a predloží jej opatrenia, ktoré sa prijali alebo sa majú prijať na ukončenie postupu vydávania povolení, s čo najmenším oneskorením. Skupina môže požiadať, aby príslušný vnútroštátny orgán pravidelne podával správu o pokroku dosiahnutom v tomto ohľade a dôvody prípadných oneskorení.

3. Na účely stanovenia začatia postupu vydávania povolení realizátori projektov oznámia projekt príslušnému vnútroštátnemu orgánu každého dotknutého členského štátu v písomnej podobe spolu s dostatočne podrobným opisom projektu.

Príslušný vnútroštátny orgán do troch mesiacov od doručenia oznámenia uzná oznámenie v písomnej podobe alebo, ak projekt nepovažuje za dostatočne pripravený na začatie postupu vydávania povolení, písomne ho zamietne, a to aj v mene ostatných dotknutých orgánov. V prípade zamietnutia príslušný vnútroštátny orgán uvedie dôvody svojho rozhodnutia, a to aj v mene ostatných dotknutých orgánov. Dátum podpisu uznania oznámenia príslušným vnútroštátnym orgánom predstavuje dátum začatia postupu vydávania povolení. Ak sú dotknuté dva alebo viaceré členské štáty, dátum prijatia posledného oznámenia príslušným dotknutým vnútroštátnym orgánom predstavuje dátum začatia postupu vydávania povolení.

Príslušné vnútroštátne orgány zabezpečia urýchlený postup vydávania povolení v súlade s touto kapitolou pre každú kategóriu projektov spoločného záujmu. Na tento účel príslušné vnútroštátne orgány prispôbia svoje požiadavky na začatie postupu vydávania povolení a na prijatie predloženej žiadosti, aby boli vhodné na projekty, ktoré si z dôvodu svojej povahy, rozsahu alebo neexistencie požiadavky na posúdenie vplyvu na životné prostredie podľa vnútroštátneho práva môžu vyžadovať menej povolení a schválení na dosiahnutie fázy pripravenosti na stavbu. Členské štáty môžu rozhodnúť, že konanie pred podaním žiadosti uvedené v odsekoch 1 a 6 tohto článku sa v prípade projektov uvedených v tomto pododseku nevyžaduje.

4. Príslušné vnútroštátne orgány zohľadnia v postupe vydávania povolení všetky platné štúdie a povolenia alebo oprávnenia vydané pre daný projekt na zozname Únie pred tým, ako projekt vstúpil do postupu vydávania povolení v súlade s týmto článkom, a nevyžadujú si duplicitné štúdie a povolenia alebo oprávnenia.
5. V členských štátoch, v ktorých určenie trasy alebo polohy vykonané výhradne na osobitný účel plánovaného projektu vrátane plánovania osobitných koridorov pre infraštruktúry sústav/sietí nemôže byť zahrnuté do postupu, ktorý vedie ku komplexnému rozhodnutiu, sa príslušné rozhodnutie prijme v osobitnej lehote šiestich mesiacov, ktorá začína plynúť od dátumu predloženia konečnej a úplnej dokumentácie žiadosti realizátorom.

Za okolností opísaných v prvom pododseku tohto odseku sa predĺženie uvedené v odseku 2 druhom pododseku skráti na šesť mesiacov, s výnimkou mimoriadnych okolností, vrátane postupu uvedeného v tomto odseku.

6. Konanie pred podaním žiadosti zahŕňa tieto kroky:
- a) hneď ako je to možné a najneskôr do 6 mesiacov od oznámenia podľa prvého pododseku odseku 3 príslušný vnútroštátny orgán na základe kontrolného zoznamu uvedeného v bode 1 písm. e) prílohy VI a v úzkej spolupráci s inými dotknutými orgánmi a prípadne na základe návrhu realizátora projektu určí rozsah správ a dokumentácie a úroveň podrobnosti informácií, ktoré má predložiť realizátor projektu ako súčasť žiadosti o komplexné rozhodnutie;
 - b) príslušný vnútroštátny orgán v úzkej spolupráci s realizátorom projektu a inými dotknutými orgánmi a s prihliadnutím na výsledky činností vykonávaných podľa písmena a) tohto odseku vypracuje podrobný harmonogram postupu vydávania povolení v súlade s usmerneniami stanovenými v bode 2 prílohy VI.
 - c) po prijatí návrhu žiadosti príslušný vnútroštátny orgán v prípade potreby vo vlastnom mene alebo v mene iných dotknutých orgánov požiada realizátora projektu, aby predložil chýbajúce informácie týkajúce sa požadovaných prvkov uvedených v písmene a).

Konanie pred podaním žiadosti zahŕňa podľa potreby vypracovanie všetkých environmentálnych správ realizátormi projektov vrátane dokumentácie o adaptácii na zmenu klímy.

Príslušný orgán do troch mesiacov od predloženia chýbajúcich informácií uvedených v písm. c) prvého pododseku prijme na posúdenie žiadosť v písomnej forme alebo na digitálnych platformách, pričom začne zákonné povoľovacie konanie uvedené v odseku 1 písm. b). O dodatočné informácie možno požiadať, ale len ak je to odôvodnené novými okolnosťami.

7. Realizátor projektu zabezpečí, aby žiadosť bola úplná a vyhovujúca, a vyžiada si k nej stanovisko príslušného vnútroštátneho orgánu čo najskôr počas postupu vydávania povolení. Realizátor projektu v plnej miere spolupracuje s príslušným vnútroštátnym orgánom s cieľom splniť lehoty stanovené v tomto nariadení.
8. Členské štáty sa usilujú zabezpečiť, aby žiadne zmeny vnútroštátneho práva neviedli k predĺženiu akéhokoľvek postupu vydávania povolení, ktorý sa začal pred nadobudnutím účinnosti týchto zmien. S cieľom zachovať urýchlený postup vydávania povolení pre projekty na zozname Únie príslušné vnútroštátne orgány primerane upravujú harmonogram stanovený v súlade s týmto odsekom 6 písm. b) tohto článku, aby sa v čo najväčšej možnej miere zabezpečilo, že sa neprekročia lehoty postupu vydávania povolení stanovené v tomto článku.

9. Lehotami stanovenými v tomto článku nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z práva Únie a medzinárodného práva a nie sú nimi dotknuté ani správne odvolacie konania a opravné prostriedky pred súdom alebo tribunálom.

Lehotami stanovenými v tomto článku pre ktorýkoľvek z postupov vydávania povolení nie sú dotknuté žiadne kratšie lehoty stanovené členskými štátmi.

KAPITOLA IV

MEDZIODVETVOVÉ PLÁNOVANIE INFRAŠTRUKTÚRY

Článok 11

Analýza nákladov a prínosov na úrovni energetického systému

1. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn vypracujú konzistentný návrh odvetvových metodík vrátane energetickej siete a trhového modelu uvedených v odseku 10 tohto článku na účely harmonizovanej analýzy nákladov a prínosov v celom energetickom systéme na úrovni Únie pri projektoch na zozname Únie patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), d) a f) a bode 3 prílohy II.

Metodiky uvedené v prvom pododseku tohto odseku sa vypracujú v súlade so zásadami stanovenými v prílohe V, vychádzajú zo spoločných predpokladov umožňujúcich porovnávanie projektov a sú v súlade s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľom klimatickej neutrality do roku 2050, ako aj s pravidlami a ukazovateľmi vymedzenými v prílohe IV.

Metodiky uvedené v prvom pododseku tohto odseku sa použijú na vypracovanie každého nasledujúceho desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu vyvinutého ENTSO pre elektrinu podľa článku 30 nariadenia (EÚ) 2019/943 alebo ENTSO pre plyn podľa článku 8 nariadenia (ES) č. 715/2009.

Do ... [10 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn po zhromaždení údajov od príslušných zainteresovaných strán počas konzultačného postupu uvedeného v odseku 2 uverejnia a predložia členským štátom, Komisii a agentúre svoje príslušné konzistentné návrhy odvetvových metodík.

2. Pred predložením svojich príslušných návrhov metodík členským štátom, Komisii a agentúre v súlade s odsekom 1, ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn uverejnia predbežný návrh metodík a uskutočnia rozsiahly konzultačný postup a požiadajú o odporúčania členské štáty a prinajmenšom organizácie zastupujúce všetky príslušné zainteresované strany vrátane subjektu prevádzkovateľov distribučných sústav/sietí v Únii zriadeného podľa článku 52 nariadenia (EÚ) 2019/943 (ďalej len „subjekt PDS EÚ“), združení zapojených do trhov s elektrinou, plynom a vodíkom, zainteresovaných strán v oblasti vykurovania a chladenia, zachytávania a ukladania oxidu uhličitého a zachytávania a využívania oxidu uhličitého, nezávislých agregátorov, regulátorov odberu, organizácií zapojených do riešení energetickej efektívnosti, združení spotrebiteľov energie, zástupcov občianskej spoločnosti a, ak sa to považuje za vhodné, národné regulačné orgány a iné vnútroštátne orgány.

Do troch mesiacov od uverejnenia predbežného návrhu metodík podľa prvého pododseku môže každá zainteresovaná strana uvedená v danom pododseku predložiť odporúčanie.

Európska vedecká poradná rada pre zmenu klímy zriadená podľa článku 10a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 401/2009¹ môže z vlastnej iniciatívy predložiť k návrhu metodík stanovisko.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 401/2009 z 23. apríla 2009 o Európskej environmentálnej agentúre a Európskej environmentálnej informačnej a monitorovacej sieti (Ú. v. EÚ L 126, 21.5.2009, s. 13).

V prípade potreby členské štáty a zainteresované strany uvedené v prvom pododseku predložia a zverejnia svoje odporúčania a Európska vedecká poradná rada pre zmenu klímy predloží a zverejní svoje stanovisko agentúre a prípadne ENTSO pre elektrinu alebo ENTSO pre plyn.

Konzultačný postup musí byť otvorený, včasný a transparentný. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn pripravia a zverejnia správu o konzultačnom postupe.

ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn uvedenú dôvody, ak nezohľadnili alebo len čiastočne zohľadnili odporúčania členských štátov alebo zainteresovaných strán, ako aj vnútroštátnych orgánov, alebo stanovisko Európskej vedeckej poradnej rady pre zmenu klímy.

3. Agentúra do troch mesiacov od doručenia návrhu metodík spolu s údajmi získanými v rámci konzultačného postupu a so správou o konzultácii, poskytne svoje stanovisko ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn. Agentúra oznámi svoje stanovisko ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn, členským štátom a Komisii a zverejní ho na webovom sídle agentúry.

4. Členské štáty môžu do troch mesiacov od doručenia návrhu metodík zaslať svoje stanoviská ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn a Komisii. S cieľom uľahčiť konzultácie môže Komisia organizovať osobitné zasadnutia skupín, na ktorých sa prediskutujú návrhy metodík.
5. Do troch mesiacov od doručenia stanovísk agentúry a členských štátov podľa odsekov 3 a 4 ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn zmenia svoje príslušné metodiky, aby sa v plnej miere zohľadnili stanoviská agentúry a členských štátov, a predložia ich spolu so stanoviskom agentúry Komisii na schválenie. Komisia vydá svoje rozhodnutie do troch mesiacov od predloženia svojich príslušných metodík zo strany ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn.
6. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn do dvoch týždňov od schválenia Komisiou v súlade s odsekom 5 zverejnia svoje príslušné metodiky na svojich webových sídlach. Príslušné vstupné údaje a iné relevantné údaje o sieti, tokoch zaťaženia a trhu zverejnia v dostatočne presnej forme s výhradou obmedzení podľa vnútroštátneho práva a príslušných dohôd o zachovaní dôvernosti. Komisia a agentúra zabezpečia dôverné zaobchádzanie s údajmi, ktoré získali alebo ktoré získala akákoľvek iná strana, ktorá v ich mene vykonáva analytické práce na základe týchto údajov.

7. Metodiky sa pravidelne aktualizujú a zdokonaľujú na základe postupu opísaného v odsekoch 1 až 6. Predovšetkým sa menia po predložení modelu energetickej siete a trhu s energiou uvedeného v odseku 10. Agentúra môže z vlastnej iniciatívy alebo na základe riadne odôvodnených žiadostí národných regulačných orgánov alebo zainteresovaných strán a po oficiálnych konzultáciách s organizáciami zastupujúcimi všetky príslušné zainteresované strany uvedené v odseku 2 prvom pododseku a Komisiu o také aktualizácie a zdokonalenia požiadať, pričom uvedie dôvody a harmonogram. Agentúra zverejní žiadosti národných regulačných orgánov alebo zainteresovaných strán a všetky príslušné dokumenty, ktoré nie sú citlivé z obchodného hľadiska, ktoré viedli k žiadosti agentúry o aktualizáciu alebo zdokonalenie.
8. V prípade projektov patriacich do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. c) a e) a v bodoch 2, 4 a 5 prílohy II Komisia zabezpečí vypracovanie metodík harmonizovanej analýzy v celom energetickom systéme na úrovni Únie. Uvedené metodiky musia byť z hľadiska prínosov a nákladov zlučiteľné s metodikami, ktoré vypracovali ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn. Agentúra s podporou národných regulačných orgánov presadzuje súlad uvedených metodík s metodikami, ktoré vypracovali ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn. Metodiky sa vypracujú transparentným spôsobom vrátane rozsiahlych konzultácií s členskými štátmi a všetkými príslušnými zainteresovanými stranami.

9. Agentúra každé tri roky stanoví a zverejní súbor ukazovateľov a zodpovedajúce referenčné hodnoty na porovnanie jednotkových investičných nákladov za porovnateľné projekty v kategóriách energetickej infraštruktúry zahrnutých v prílohe II. Realizátori projektov poskytnú požadované údaje národným regulačným orgánom a agentúre.

Agentúra zverejní prvé ukazovatele pre kategórie infraštruktúry stanovené v bodoch 1, 2 a 3 prílohy II do ... [10 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] v rozsahu, v akom sú tieto údaje k dispozícii na výpočet spoľahlivých ukazovateľov a referenčných hodnôt. Uvedené referenčné hodnoty môžu ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn použiť na analýzy nákladov a prínosov vykonané na účely nasledujúcich desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu.

Agentúra uverejní prvé ukazovatele pre kategórie energetickej infraštruktúry stanovené v bodoch 4 a 5 prílohy II do ... [34 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

10. Do ... [36 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] v nadväznosti na rozsiahly postup konzultácií so zainteresovanými stranami uvedenými v odseku 2 prvom pododseku ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn spoločne predložia Komisii a agentúre konzistentný a postupne integrovaný model, ktorý zabezpečí konzistentnosť medzi odvetvovými metodikami založenými na spoločných predpokladoch vrátane infraštruktúry na prenos elektriny, prepravu plynu a vodíka, ako aj zásobníkov, skvapalneného zemného plynu a elektrolyzéro, ktorý zahŕňa prioritné koridory a oblasti energetickej infraštruktúry stanovené v prílohe I a je vypracovaný v súlade so zásadami stanovenými v prílohe V.
11. Model uvedený v odseku 10 zahŕňa prinajmenšom relevantné prepojenia jednotlivých odvetví vo všetkých fázach plánovania infraštruktúry, konkrétne scenáre, technológie a priestorové rozlíšenie, určenie infraštruktúrnych nedostatkov, najmä pokiaľ ide o cezhraničné kapacity, a posudzovanie projektov.
12. Po tom, ako Komisia v súlade s postupom stanoveným v odsekoch 1 až 5 schváli model uvedený v odseku 10, sa tento model začlení do metodík uvedených v odseku 1, ktoré sa zodpovedajúcim spôsobom zmenia.
13. Najmenej každých päť rokov, počnúc jeho schválením v súlade s odsekom 10, a v prípade potreby aj častejšie, sa model a konzistentné odvetvové metodiky nákladov a prínosov aktualizujú v súlade s postupom uvedeným v odseku 7.

Článok 12

Scenáre pre desaťročné plány rozvoja siete

1. Do ... [sedem mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] agentúra po uskutočnení rozsiahleho konzultačného postupu za účasti Komisie, členských štátov, ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn, subjektu PDS EÚ a prinajmenšom organizácií zastupujúcich združenia zapojené do trhov s elektrinou, plynom a vodíkom, zainteresované strany v oblasti vykurovania a chladenia, zachytávania a ukladania oxidu uhličitého a zachytávania a využívania oxidu uhličitého, nezávislých agregátorov, regulátorov odberu, organizácií zapojených do riešení energetickej efektívnosti, združení spotrebiteľov energie a zástupcov občianskej spoločnosti zverejní rámcové usmernenia pre spoločné scenáre, ktoré majú vypracovať ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn. Uvedené usmernenia sa podľa potreby pravidelne aktualizujú.

V usmerneniach sa stanovujú kritériá transparentného, nediskriminačného a dôkladného vypracovania scenárov s prihliadnutím na najlepšie postupy v oblasti posudzovania infraštruktúr a plánovania rozvoja siete. Cieľom usmernení je aj zabezpečiť, aby základné scenáre ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn boli plne v súlade so zásadou prvoradosti energetickej efektívnosti a s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľom klimatickej neutrality do roku 2050, pričom sa v nich zohľadnia najnovšie dostupné scenáre Komisie, ako aj prípadne národné energetické a klimatické plány.

Európska vedecká poradná rada pre zmenu klímy môže z vlastnej iniciatívy poskytnúť informácie o tom, ako zabezpečiť súlad scenárov s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľom klimatickej neutrality do roku 2050. Agentúra náležite zohľadní tieto informácie v rámcových usmerneniach uvedených v prvom pododseku.

Agentúra uvedie dôvody, ak nezohľadní alebo len čiastočne zohľadní odporúčania členských štátov, zainteresovaných strán a Európskej vedeckej poradnej rady pre zmenu klímy.

2. Pri vypracúvaní spoločných scenárov, ktoré sa majú použiť pre desaťročné plány rozvoja siete pre celú Úniu, sa ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn riadia rámcovými usmerneniami agentúry.

Spoločné scenáre zahŕňajú aj dlhodobú perspektívu do roku 2050 a prípadne priebežné kroky.

3. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn vyzvú organizácie zastupujúce všetky príslušné zainteresované strany vrátane subjektu PDS EÚ, združení zapojených do trhov s elektrinou, plynom a vodíkom, zainteresovaných strán v oblasti vykurovania a chladenia, zachytávania a ukladania oxidu uhličitého a zachytávania a využívania oxidu uhličitého, nezávislých agregátorov, regulátorov odberu, organizácií zapojených do riešení energetickej efektívnosti, združení spotrebiteľov energie, zástupcov občianskej spoločnosti, aby sa zúčastnili na procese vypracúvania scenárov, najmä pokiaľ ide o kľúčové prvky, ako sú predpoklady a spôsoby, akým sú zohľadnené v údajoch scenárov.

4. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn zverejnia a predložia návrh správy o spoločných scenároch agentúre, členským štátom a Komisii, aby k nim zaujali stanovisko.

Európska vedecká poradná rada pre zmenu klímy môže z vlastnej iniciatívy poskytnúť stanovisko k správe o spoločných scenároch.

5. Agentúra do troch mesiacov od doručenia návrhu správy o spoločných scenároch spolu s informáciami získanými v rámci konzultačného postupu a so správou o tom, ako boli zohľadnené, poskytne ENTSO pre elektrinu, ENTSO pre plyn, členským štátom a Komisii svoje stanovisko k súladu scenárov s rámcovými usmerneniami uvedenými v odseku 1 prvom pododseku vrátane odporúčaných zmien.

V rovnakej lehote môže Európska vedecká poradná rada pre zmenu klímy z vlastnej iniciatívy poskytnúť stanovisko k súladu scenárov s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľom klimatickej neutrality do roku 2050.

6. Do troch mesiacov od doručenia stanoviska uvedeného v odseku 5 Komisia, s prihliadnutím na stanoviská agentúry a členských štátov, schváli návrh správy o spoločných scenároch alebo požiada ENTSO pre elektrinu alebo ENTSO pre plyn, aby ju zmenili.

ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn uvedú dôvody vysvetľujúce, ako sa vyriešila akákoľvek žiadosť Komisie o zmeny.

V prípade, že Komisia neschváli správu o spoločných scenároch, poskytne ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn odôvodnené stanovisko.

7. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn do dvoch týždňov od schválenia správy o spoločných scenároch v súlade s odsekom 6 ju zverejnia na svojich webových sídlach. Príslušné vstupné a výstupné údaje takisto zverejnia v dostatočne zrozumiteľnej a presnej forme, na účely reprodukcie výsledkov tretími stranami, pričom náležite zohľadnia vnútroštátne právo a príslušné dohody o zachovaní dôvernosti a citlivé informácie.

Článok 13

Určenie nedostatkov v infraštruktúre

1. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn do šiestich mesiacov od schválenia správy o spoločných scenároch podľa článku 12 ods. 6 a potom každé dva roky zverejnia správy o nedostatkoch v infraštruktúre vypracovaný v rámci desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu.

ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn pri posudzovaní nedostatkov v infraštruktúre založia svoju analýzu na scenároch stanovených podľa článku 12, zavedú zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti a prednostne zvážia všetky relevantné alternatívy novej infraštruktúry. Pri posudzovaní riešení, ktorých súčasťou je nová infraštruktúra, sa v rámci posudzovania nedostatkov v infraštruktúre zohľadnia všetky príslušné náklady vrátane posilnenia sietí/sústav.

Posúdenie nedostatkov v infraštruktúre sa zameriava najmä na tie nedostatky v infraštruktúre, ktoré môžu ovplyvniť plnenie cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050.

ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn pred zverejnením svojich príslušných správ uskutočnia rozsiahly konzultačný postup, do ktorého sa zapoja všetky príslušné zainteresované strany vrátane subjektu PDS EÚ, združení zapojených do trhov s elektrinou, plynom a vodíkom, zainteresovaných strán v oblasti vykurovania a chladenia, zachytávania a uskladňovania oxidu uhličitého a zachytávania a využívania oxidu uhličitého, nezávislých agregátorov, regulátorov odberu, organizácií zapojených do riešení energetickej efektívnosti a združení spotrebiteľov energie, zástupcov občianskej spoločnosti, agentúry a všetkých zástupcov členských štátov, ktoré sú súčasťou príslušných prioritných koridorov uvedených v prílohe I.

2. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn predložia návrhy svojich správ o nedostatkoch v infraštruktúre agentúre, Komisii a členským štátom, aby k nim zaujali stanovisko.
3. Agentúra do troch mesiacov od doručenia správy o nedostatkoch v infraštruktúre spolu s informáciami získanými v rámci konzultačného postupu a so správou o tom, ako boli zohľadnené, poskytne svoje stanovisko ENTSO pre elektrinu alebo ENTSO pre plyn, Komisii a členským štátom a sprístupní ho verejnosti.
4. Do troch mesiacov od doručenia stanoviska agentúry uvedeného v odseku 3 Komisia s prihliadnutím na stanovisko agentúry a s využitím informácií, ktoré poskytl členské štáty, vypracuje a predloží ENTSO pre elektrinu alebo ENTSO pre plyn svoje stanovisko.
5. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn upravia svoje správy o nedostatkoch v infraštruktúre s náležitým prihliadnutím na stanovisko agentúry a v súlade so stanoviskami Komisie a členských štátov a sprístupnia tieto správy verejnosti.

KAPITOLA V

SÚSTAVY NA MORI PRE INTEGRÁCIU ENERGIE Z OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV

Článok 14

Plánovanie sústav na mori

1. Do ... [sedem mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] sa členské štáty s podporou Komisie v rámci svojich osobitných prioritných koridorov pre sústavy na mori uvedených v oddiele 2 prílohy I a s prihliadnutím na osobitosti a vývoj v každom regióne uzatvoria nezáväznú dohodu o spolupráci, pokiaľ ide o ciele týkajúce sa výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ktorá sa má nasadiť v každej morskej oblasti do roku 2050, s priebežnými krokmi v rokoch 2030 a 2040, v súlade s ich národnými energetickými a klimatickými plánmi a potenciál každej morskej oblasti z hľadiska energie z obnoviteľných zdrojov na mori.

Uvedená nezáväzná dohoda sa vypracuje písomne za každú morskú oblasť spojenú s územím členských štátov, a nie je ňou dotknuté právo členských štátov rozvíjať projekty vo svojich pobrežných vodách a vo výhradnej hospodárskej zóne. Komisia poskytne usmernenia pre prácu v skupinách.

2. Do ... [19 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom ako súčasť každého desaťročného plánu rozvoja siete ENTSO pre elektrinu za účasti príslušných PPS, národných regulačných orgánov, členských štátov a Komisie a v súlade s nezáväznou dohodou uvedenou v odseku 1 tohto článku vypracuje a zverejní samostatnú správu, ktorá je súčasťou desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu, strategických plánov na vysokej úrovni týkajúcich sa rozvoja integrovanej siete za každú morskú oblasť, v súlade s prioritnými koridormi pre sústavy na mori uvedenými v prílohe I, pričom zohľadní ochranu životného prostredia a iné spôsoby využívania mora.

ENTSO pre elektrinu pri vypracúvaní strategických plánov na vysokej úrovni týkajúcich sa rozvoja integrovanej siete na mori v rámci harmonogramu stanoveného v odseku 1 zväži nezáväzné dohody uvedené v odseku 1 na vypracovanie scenárov desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu.

Strategické plány na vysokej úrovni týkajúce sa rozvoja integrovanej siete na mori poskytujú výhľad na vysokej úrovni, pokiaľ ide o potenciál výrobných kapacít na mori a z toho vyplývajúce potreby týkajúce sa sústavy na mori vrátane potenciálnych potrieb v oblasti spojovacích vedení, hybridných projektov, radiálnych prepojení, posilnenia a vodíkovej infraštruktúry.

3. Strategické plány na vysokej úrovni týkajúce sa rozvoja integrovanej siete na mori musia byť v súlade s regionálnymi investičnými plánmi uverejnenými podľa článku 34 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/943 a musia byť začlenené do desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu s cieľom zabezpečiť súdržný rozvoj plánovania sústav na pevnine a na mori a potrebné posilnenie.
4. Do ... [30 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každé dva roky členské štáty aktualizujú svoje nezáväzné dohody uvedené v odseku 1 tohto článku, a to aj so zreteľom na výsledky uplatňovania zdieľania nákladov a prínosov a rozdelenia nákladov na prioritné koridory pre sústavy na mori, akonáhle sú uvedené výsledky k dispozícii.
5. Po každej aktualizácii nezáväzných dohôd v súlade s odsekom 4 ENTSO pre elektrinu aktualizuje pre každú morskú oblasť strategický plán na vysokej úrovni týkajúci sa rozvoja integrovanej siete na mori v rámci nasledujúceho desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu podľa odseku 2.

Článok 15

Rozdelenie cezhraničných nákladov na sústavy na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov

1. Do ... [24 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] Komisia za účasti členských štátov, príslušných PPS, agentúry a národných regulačných orgánov vypracuje usmernenia pre osobitnú analýzu nákladov a prínosov a rozdelenia nákladov pri zavádzaní plánov rozvoja integrovanej siete na mori pre morské oblasti uvedených v článku 14 ods. 2, v súlade s nezáväznými dohodami uvedenými v článku 14 ods. 1. Tieto usmernenia musia byť v súlade s článkom 16 ods. 1. Komisia v prípade potreby aktualizuje svoje usmernenia s prihliadnutím na výsledky ich vykonávania.
2. Do ... [36 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] ENTSO pre elektrinu za účasti príslušných PPS, agentúry, národných regulačných orgánov a Komisie predloží výsledky uplatňovania nákladov a prínosov a rozdelenia nákladov na prioritné koridory pre sústavy na mori.

KAPITOLA VI

REGULAČNÝ RÁMEC

Článok 16

Umožnenie investícií s cezhraničným vplyvom

1. Efektívne vynaložené investičné náklady (okrem nákladov na údržbu) týkajúce sa projektu spoločného záujmu, ktorý patrí do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d) a f) prílohy II a projektov spoločného záujmu, ktoré patria do kategórie energetickej infraštruktúry uvedene v bode 3 prílohy II, ak patria do právomoci národných regulačných orgánov v každom dotknutom členskom štáte, znášajú príslušní PPS alebo realizátori projektov prenosovej/prepravnej infraštruktúry členských štátov, pre ktoré má projekt čistý pozitívny vplyv, a pokiaľ ich nekryjú poplatky za preťaženie alebo iné poplatky, zaplatia ich užívatelia siete v poplatkoch za prístup do siete v uvedených členských štátoch.
2. Ustanovenia tohto článku sa uplatňujú na projekt spoločného záujmu patriaci do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d), f) a bode 3 prílohy II, ak aspoň jeden realizátor projektu požiada príslušné vnútroštátne orgány, aby sa uplatňovali na náklady na projekt.

Na projekty patriace do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 1 písm. e) a bode 2 prílohy II sa môžu vzťahovať ustanovenia tohto článku, ak aspoň jeden realizátor projektu požiada príslušné vnútroštátne orgány o jeho uplatňovanie.

Ak má projekt niekoľko realizátorov projektu, príslušné národné regulačné orgány bezodkladne požiadajú všetkých realizátorov projektu, aby spoločne predložili investičnú žiadosť v súlade s odsekom 4.

3. V prípade projektu spoločného záujmu, na ktorý sa uplatňuje odsek 1, realizátori projektu pravidelne informujú všetky príslušné národné regulačné orgány o pokroku v uvedenom projekte a o určení nákladov a vplyvu, ktoré s ním súvisia, a to najmenej raz ročne a až do uvedenia projektu do prevádzky.

4. Hneď ako takýto projekt spoločného záujmu dosiahne dostatočnú pripravenosť a odhadovaný začiatok fázy výstavby je v nasledujúcich 36 mesiacoch, realizátori projektu po konzultácii s PPS z členských štátov, ktoré z neho získajú výrazný čistý pozitívny vplyv, predložia investičnú žiadosť. Uvedená investičná žiadosť obsahuje žiadosť o cezhraničné rozdelenie nákladov a predloží sa všetkým dotknutým príslušným národným regulačným orgánom spolu so všetkými týmito prvkami:
- a) aktualizovaná analýza nákladov a prínosov konkrétneho projektu v súlade s metodikou vypracovanou podľa článku 11 a s prihliadnutím na prínosy za hranicami členských štátov, na území ktorých sa projekt nachádza, pričom sa zväžia prinajmenšom spoločné scenáre pre plánovanie rozvoja siete uvedené v článku 12. Ak sa použijú ďalšie scenáre, musia byť v súlade s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľom klimatickej neutrality do roku 2050 a musia prejsť rovnakou úrovňou konzultácie a kontroly ako postup stanovený v článku 12. Agentúra je zodpovedná za posúdenie všetkých ďalších scenárov a zabezpečenie ich súladu s týmto odsekom;

- b) podnikateľský plán hodnotiaci finančnú životaschopnosť projektu vrátane zvoleného financovania a v prípade projektu spoločného záujmu patriaceho do kategórie uvedenej v bode 3 prílohy II vrátane výsledkov testovania trhu;
- c) odôvodnený návrh na cezhraničné rozdelenie nákladov, ak sa na tom realizátori projektu dohodnú.

Ak projekt realizuje viacero realizátorov projektu, predložia investičnú žiadosť spoločne.

Príslušné národné regulačné orgány po prijatí bezodkladne zašlú agentúre kópiu každej investičnej žiadosti na informačné účely.

Príslušné národné regulačné orgány a agentúra zachovávajú dôvernosc' citlivých obchodných informácií.

5. Do šiestich mesiacov odo dňa, keď bola poslednému z príslušných národných regulačných orgánov doručená investičná žiadosť, uvedené orgány po konzultácii s dotknutými realizátormi projektov prijímú spoločné koordinované rozhodnutia o rozdelení efektívne vynaložených investičných nákladov, ktoré má znášať každý prevádzkovateľ sústavy v súvislosti s projektom, ako aj o ich začlenení do poplatkov, alebo o zamietnutí investičnej žiadosti ako celku alebo jej časti, ak sa v spoločnej analýze príslušných národných regulačných orgánov dospeje k záveru, že projekt alebo jeho časť neposkytuje významný čistý prínos v žiadnom členskom štáte príslušných národných regulačných orgánov. Príslušné národné regulačné orgány zahrnú do poplatkov príslušné efektívne vynaložené investičné náklady, ako sa vymedzuje v odporúčaní uvedenom v odseku 11, v súlade s rozdelením investičných nákladov, ktoré má znášať každý prevádzkovateľ sústavy v súvislosti s projektom. Pokiaľ ide o projekty nachádzajúce sa na území ich členského štátu, príslušné národné regulačné orgány následne v prípade potreby posúdia, či by v dôsledku zahrnutia investičných nákladov do poplatkov mohli vzniknúť akékoľvek problémy s cenovou dostupnosťou.

Pri rozdeľovaní nákladov príslušné národné regulačné orgány zohľadnia skutočné alebo odhadované:

- a) poplatky za preťaženie alebo iné poplatky;
- b) príjmy pochádzajúce z kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav zriadeného podľa článku 49 nariadenia (EÚ) 2019/943.

Pri cezhraničnom rozdelení nákladov sa zohľadňujú hospodárske, sociálne a environmentálne náklady a prínosy projektov v dotknutých členských štátoch a potreba zabezpečiť stabilný rámec financovania pre rozvoj projektov spoločného záujmu a zároveň minimalizovať potrebu finančnej podpory.

Pri cezhraničnom rozdeľovaní nákladov sa príslušné národné regulačné orgány po konzultácii s dotknutými PPS snažia o vzájomnú dohodu založenú najmä na informáciách uvedených v odseku 4 prvom pododseku písm. a) a b) tohto článku. V ich posúdení sa zvažia všetky relevantné scenáre uvedené v článku 12 a ďalšie scenáre pre plánovanie rozvoja siete, čo umožní dôkladnú analýzu prínosu projektu spoločného záujmu k energetickej politike Únie v oblasti dekarbonizácie, integrácie trhu, hospodárskej súťaže, udržateľnosti a bezpečnosti dodávok. Ak sa použijú ďalšie scenáre, musia byť v súlade s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľom klimatickej neutrality do roku 2050 a musia prejsť rovnakou úrovňou konzultácie a kontroly ako postup stanovený v článku 12.

Ak projekt spoločného záujmu zmierňuje negatívne externality, ako sú kruhové toky, a uvedený projekt spoločného záujmu sa v členskom štáte realizuje pri zdroji negatívnej externality, takéto zmiernenie sa nepovažuje za cezhraničný prínos, a preto netvorí základ rozdelenia nákladov medzi PPS členských štátov postihnutých uvedenými negatívnymi externalitami.

6. Príslušné národné regulačné orgány na základe cezhraničného rozdelenia nákladov uvedeného v odseku 5 tohto článku, pri stanovovaní alebo schvaľovaní poplatkov v súlade s článkom 41 ods. 1 písm. a) smernice 2009/73/ES a článkom 59 ods. 1 písm. a) smernice (EÚ) 2019/944 zohľadňujú skutočné náklady, ktoré vynaložil PPS alebo iný realizátor projektu v dôsledku investícií, pokiaľ tieto náklady zodpovedajú nákladom efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa.

Príslušné národné regulačné orgány bezodkladne oznámia rozhodnutie o rozdelení nákladov agentúre spolu so všetkými informáciami, ktoré sa tohto rozhodnutia týkajú. V rozhodnutí o rozdelení nákladov sa uvedú najmä podrobné dôvody rozdelenia nákladov medzi členské štáty vrátane týchto prvkov:

- a) hodnotenie zisteného vplyvu na každý z dotknutých členských štátov vrátane vplyvov týkajúcich sa sieťových poplatkov;
- b) hodnotenie podnikateľského plánu uvedeného v odseku 4 prvom pododseku písm. b);
- c) regionálne alebo celoúniové pozitívne externality, ako je bezpečnosť dodávok, flexibilita systému, solidarita alebo inovácie, ktoré by projekt vytvoril;
- d) výsledok konzultácie s dotknutými realizátormi projektov.

Rozhodnutie o rozdelení nákladov sa zverejní.

7. Ak príslušné národné regulačné orgány nedosiahnu dohodu o investičnej žiadosti do šiestich mesiacov odo dňa, keď bola poslednému z príslušných národných regulačných orgánov doručená žiadosť, ihneď o tom informujú agentúru.

V takom prípade alebo na spoločnú žiadosť príslušných národných regulačných orgánov agentúra do troch mesiacov odo dňa, keď jej bola investičná žiadosť postúpená, prijme rozhodnutie o investičnej žiadosti vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov uvedených v odseku 5.

Agentúra sa pred prijatím takéhoto rozhodnutia poradí s príslušnými národnými regulačnými orgánmi a realizátormi projektu. Trojmesačná lehota uvedená v druhom pododseku sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace, ak agentúra žiada o doplňujúce informácie. Uvedená dodatočná lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po doručení úplných informácií.

Posúdenie agentúry zohľadní všetky relevantné scenáre stanovené podľa článku 12 a iné scenáre plánovania rozvoja siete, čo umožní dôkladnú analýzu prínosu projektu spoločného záujmu k cieľom energetickej politiky Únie v oblasti dekarbonizácie, integrácie trhu, hospodárskej súťaže, udržateľnosti a bezpečnosti dodávok. Ak sa použijú ďalšie scenáre, musia byť v súlade s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľom klimatickej neutrality do roku 2050 a musia prejsť rovnakou úrovňou konzultácie a kontroly ako postup stanovený v článku 12.

Agentúra vo svojom rozhodnutí o investičnej žiadosti vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov ponechá určenie spôsobu, akým sa investičné náklady zahrnú do poplatkov v súlade s určeným cezhraničným rozdelením nákladov, na príslušné vnútroštátne orgány v okamihu vykonania uvedeného rozhodnutia v súlade s vnútroštátnym právom.

Rozhodnutie o investičnej žiadosti vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov sa zverejní. Uplatňuje sa článok 25 ods. 3 a články 28 a 29 nariadenia (EÚ) 2019/942.

8. Agentúra bezodkladne zašle Komisii kópiu všetkých rozhodnutí o rozdelení nákladov spolu so všetkými relevantnými informáciami týkajúcimi sa každého rozhodnutia. Uvedené informácie sa môžu predložiť v súhrnnej podobe. Komisia zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií.
9. Rozhodnutiami o rozdelení nákladov nie je dotknuté právo PPS uplatňovať poplatky za prístup do siete a právo národných regulačných orgánov schvaľovať ich v súlade s článkom 13 nariadenia (ES) č. 715/2009, článkom 18 ods. 1 a článkom 18 ods. 3 až 6 nariadenia (EÚ) 2019/943, článkom 32 smernice 2009/73/ES a článkom 6 smernice (EÚ) č. 2019/944.

10. Tento článok sa neuplatňuje na projekty spoločného záujmu, na ktoré sa vzťahuje oslobodenie od:
- a) článkov 32, 33, 34 a od článku 41 ods. 6, 8 a 10 smernice 2009/73/ES podľa článku 36 uvedenej smernice;
 - b) článku 19 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) 2019/943 alebo článku 6, článku 59 ods. 7 a článku 60 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 podľa článku 63 nariadenia (EÚ) 2019/943;
 - c) pravidiel oddelenia alebo prístupu tretích strán podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009¹ alebo článku 64 nariadenia (EÚ) 2019/943 a článku 66 smernice (EÚ) 2019/944.
11. Do ... [12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] agentúra prijme odporúčanie o určení osvedčených postupov pri spracúvaní investičných žiadostí, pokiaľ ide o projekty spoločného záujmu. Uvedené odporúčanie sa pravidelne aktualizuje, ak je to potrebné, najmä s cieľom zabezpečiť súlad so zásadami týkajúcimi sa cezhraničného rozdelenia nákladov na sústavy na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov, ako sa uvádza v článku 15 ods. 1. Pri prijímaní alebo zmene odporúčania agentúra uskutočňuje rozsiahly konzultačný postup, do ktorého sú zapojené všetky príslušné zainteresované strany.
12. Tento článok sa primerane uplatňuje na všetky projekty vo vzájomnom záujme.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15).

Článok 17
Regulačné stimuly

1. Ak realizátor projektu znáša väčšie riziká pri rozvoji, výstavbe, prevádzke alebo údržbe projektu spoločného záujmu patriaceho do právomoci národných regulačných orgánov v porovnaní s rizikami obvykle spôsobenými porovnateľným projektom infraštruktúry, členské štáty a národné regulačné orgány môžu udeliť pre uvedený projekt vhodné stimuly v súlade s článkom 13 nariadenia (ES) č. 715/2009, článkom 18 ods. 1 a článkom 18 ods. 3 až 6 nariadenia (EÚ) 2019/943, článkom 41 ods. 8 smernice 2009/73/ES a článkom 58 písm. f) smernice (EÚ) 2019/944.

Prvý pododsek sa neuplatňuje, ak sa na projekt spoločného záujmu vzťahuje oslobodenie:

- a) od článkov 32, 33, 34 a od článku 41 ods. 6, 8 a 10 smernice 2009/73/ES podľa článku 36 uvedenej smernice;
- b) od článku 19 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) 2019/943 alebo od článku 6, článku 59 ods. 7 a článku 60 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 podľa článku 63 nariadenia (EÚ) 2019/943;
- c) podľa článku 36 smernice 2009/73/ES;
- d) podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 714/2009.

2. Národné regulačné orgány v prípade rozhodnutia o udelení stimulov uvedených v odseku 1 tohto článku zohľadnia výsledky analýzy nákladov a prínosov v súlade s metodikou vypracovanou podľa článku 11, a najmä pozitívne externality projektu pre región alebo celú Úniu. Národné regulačné orgány pri porovnávaní s alternatívou s menším rizikom ďalej analyzujú špecifické riziká znášané realizátormi projektov, prijaté zmierňovacie opatrenia a dôvody rizikového profilu so zreteľom na čistý pozitívny vplyv projektu. Medzi oprávnené riziká patria najmä riziká spojené s novými prenosovými technológiami tak na pevnine, ako aj na mori, riziká spojené s nedostatočnou návratnosťou nákladov a riziká vývoja.
3. Pri rozhodnutí o udelení stimulov sa zohľadní špecifický charakter znášaného rizika a môžu sa ním udeliť stimuly, ktoré okrem iného zahŕňajú jedno alebo viaceré z týchto opatrení:
- a) pravidlá pre anticipačné investície;
 - b) pravidlá uznávania efektívne vynaložených nákladov pred uvedením projektu do prevádzky;
 - c) pravidlá zabezpečenia ďalšej návratnosti kapitálu investovaného do projektu;
 - d) iné opatrenia, ktoré sa považujú za potrebné a vhodné.

4. Do ... [sedem mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] každý národný regulačný orgán predloží agentúre svoju metodiku a kritériá používané na hodnotenie investícií do projektov energetickej infraštruktúry a vyšších rizík, ktoré uvedené projekty so sebou prinášajú, aktualizované vzhľadom na najnovší legislatívny, politický, technologický a trhový vývoj. V takejto metodike a kritériách musia byť výslovne riešené aj osobitné riziká, ktoré vznikajú v súvislosti so sústavami na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov uvedenými v bode 1 písm. f) prílohy II a projektmi, ktoré síce majú nízke kapitálové výdavky, ale sú s nimi spojené značné prevádzkové výdavky.
5. Do ... [12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] agentúra, s náležitým zohľadnením získaných informácií podľa odseku 4 tohto článku, uľahčí výmenu osvedčených postupov a vydá odporúčania v súlade s článkom 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/942, pokiaľ ide o:
- a) stimuly uvedené v odseku 1 na základe referenčného porovnania najlepších postupov uskutočneného národnými regulačnými orgánmi;
 - b) spoločnú metodiku hodnotenia vyšších rizík spojených s investíciami do projektov energetickej infraštruktúry.
6. Do ... [15 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] každý národný regulačný orgán zverejní svoju metodiku a kritériá používané na hodnotenie investícií do projektov energetickej infraštruktúry a na hodnotenie vyšších rizík, ktoré sú s nimi spojené.

7. Ak opatrenia uvedené v odsekoch 5 a 6 nie sú dostatočné na zabezpečenie včasnej realizácie projektov spoločného záujmu, Komisia môže vydať usmernenia týkajúce sa stimulov stanovených v tomto článku.

KAPITOLA VII

FINANCOVANIE

Článok 18

Oprávnenosť projektov na finančnú pomoc Únie podľa nariadenia (EÚ) 2021/1153

1. Projekty spoločného záujmu patriace do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v článku 24 a v prílohe II sú oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na štúdie a finančných nástrojov.
2. Projekty spoločného záujmu patriace do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v článku 24 a v bode 1 písm. a), b), c), d) a f) prílohy II a v bode 3 prílohy II sú takisto oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na práce, ak spĺňajú všetky z týchto kritérií:
 - a) analýza nákladov a prínosov pre konkrétny projekt vypracovaná podľa článku 16 ods. 4 písm. a) preukáže významné pozitívne externality, ako je bezpečnosť dodávok, flexibilita systému, solidarita alebo inovácia;

- b) k projektu bolo prijaté rozhodnutie o cezhraničnom rozdelení nákladov podľa článku 16 alebo v prípade projektov spoločného záujmu patriacich do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 3 prílohy II, ktoré nepatria do právomoci národných regulačných orgánov a ktoré preto nezískali rozhodnutie o cezhraničnom rozdelení nákladov, sa projekt zameriava na poskytovanie cezhraničných služieb, prináša technologickú inováciu a zaručuje bezpečnosť prevádzky cezhraničnej sústavy;
 - c) projekt nemôže byť financovaný trhom alebo prostredníctvom regulačného rámca v súlade s podnikateľským plánom a inými posúdeniami, najmä tými, ktoré vykonávajú potenciálni investori, veritelia alebo národný regulačný orgán, pričom sa pri posudzovaní potreby finančnej pomoci Únie v súvislosti s projektom zohľadní každé rozhodnutie o stimuloch a dôvodoch uvedené v článku 17 ods. 2.
3. Projekty spoločného záujmu realizované v súlade s postupom uvedeným v článku 5 ods. 7 písm. d) sú takisto oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na práce, ak spĺňajú kritériá stanovené v odseku 2 tohto článku.

4. Projekty spoločného záujmu patriace do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. e) a v bodoch 2 a 5 prílohy II sú tiež oprávnené na finančnú pomoc Únie vo forme grantov na práce, ak dotknutí realizátori projektov dokážu v hodnotení, ktoré vykoná príslušný vnútroštátny orgán alebo prípadne národný regulačný orgán, jednoznačne preukázať značné pozitívne externality projektu, ako je bezpečnosť dodávok, flexibilita systému, solidarita alebo inovácia, a poskytnúť jasný dôkaz o ich nedostatočnej životaschopnosti z obchodného hľadiska podľa vypracovanej analýzy nákladov a prínosov, podnikateľského plánu a posudkov, a to najmä potenciálnymi investormi alebo veriteľmi, prípadne národným regulačným orgánom.
5. Tento článok sa primerane uplatňuje na všetky projekty vo vzájomnom záujme.

Projekty vo vzájomnom záujme sú oprávnené na finančnú pomoc Únie za podmienok stanovených v článku 5 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/1153. Pokiaľ ide o granty na práce, projekty vo vzájomnom záujme sú oprávnené na finančnú pomoc Únie za predpokladu, že spĺňajú kritériá stanovené v odseku 2 tohto článku a ak projekt prispieva k celkovým cieľom politiky Únie v oblasti energetiky a klímy.

Článok 19

Usmernenie pre kritériá na udeľovanie finančnej pomoci Únie

Osobitné kritériá stanovené v článku 4 ods. 3 tohto nariadenia a parametre stanovené v článku 4 ods. 5 tohto nariadenia sa uplatňujú na účely stanovenia kritérií na udeľovanie finančnej pomoci Únie v nariadení (EÚ) 2021/1153. Na projekty spoločného záujmu, na ktoré sa vzťahuje článok 24 tohto nariadenia, sa uplatňujú kritériá integrácie trhu, bezpečnosti dodávok, hospodárskej súťaže a udržateľnosti.

KAPITOLA VIII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 20

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 3 ods. 4 sa Komisii udeľuje na obdobie siedmich rokov od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto sedemročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 3 ods. 4 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 3 ods. 4 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 21

Podávanie správ a hodnotenie

Komisia do 30. júna 2027 zverejní správu o realizácii projektov na zozname Únie a predloží ju Európskemu parlamentu a Rade. V uvedenej správe poskytne hodnotenie:

- a) pokroku dosiahnutého v plánovaní, rozvoji, výstavbe a uvádzaní do prevádzky projektov na zozname Únie a prípadne oneskorenia v realizácii a iných vzniknutých ťažkostí;
- b) finančných prostriedkov vyčlenených a vyplatených Úniou na projekty na zozname Únie v porovnaní s celkovou hodnotou financovaných projektov na zozname Únie;

- c) pokroku dosiahnutého z hľadiska integrácie obnoviteľných zdrojov energie vrátane obnoviteľných zdrojov energie na mori a zníženia emisií skleníkových plynov prostredníctvom plánovania, rozvoja, výstavby a uvádzania do prevádzky projektov na zozname Únie;
- d) pokiaľ ide o sektory elektriny a plynov z obnoviteľných alebo nízkouhlíkových zdrojov vrátane vodíka, vývoja úrovne prepojenosti členských štátov, zodpovedajúceho vývoja cien energie, ako aj počtu systémových zlyhaní siete, ich príčin a súvisiacich ekonomických nákladov;
- e) postupu vydávania povolení a účasti verejnosti, najmä:
 - i) priemernej a maximálnej celkovej dĺžky trvania postupov vydávania povolení na projekty na zozname Únie vrátane trvania každého kroku konania pred podaním žiadosti v porovnaní s harmonogramom predpokladaným v pôvodných hlavných míľnikoch uvedených v článku 10 ods. 6;
 - ii) miery odporu proti projektom na zozname Únie, najmä počet písomných námietok podaných počas postupu verejných konzultácií a počet súdnych konaní;
 - iii) najlepších a inovačných postupov, pokiaľ ide o účasť zainteresovaných strán;

- iv) najlepších a inovačných postupov, pokiaľ ide o zmiernenie vplyvov na životné prostredie vrátane adaptácie na zmenu klímy počas postupov vydávania povolení a realizácie projektu;
- v) účinnosti schém stanovených v článku 8 ods. 3 týkajúcich sa súladu s lehotami stanovenými v článku 10 ods. 1 a 2;
- f) regulačných aspektov, najmä:
 - i) počtu projektov spoločného záujmu, ku ktorým bolo vydané rozhodnutie o cezhraničnom rozdelení nákladov podľa článku 16;
 - ii) počtu a typu projektov spoločného záujmu, ktoré dostali konkrétne stimuly podľa článku 17;
- g) účinnosti tohto nariadenia pri prispievaní k plneniu cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a k dosiahnutiu klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050.

Článok 22

Preskúmanie

Komisia do 30. júna 2027 vykoná preskúmanie tohto nariadenia na základe výsledkov podávania správ a hodnotenia podľa článku 21 tohto nariadenia, ako aj monitorovania, podávania správ a hodnotenia uskutočňovaných podľa článkov 22 a 23 nariadenia (EÚ) 2021/1153.

Článok 23
Informovanie a propagácia

Komisia zriadi a udržiava na internete platformu transparentnosti ľahko prístupnú širokej verejnosti. Platformu pravidelne aktualizuje informáciami zo správ uvedených v článku 5 ods. 4 a z webového sídla uvedeného v článku 9 ods. 7. Platforma musí obsahovať tieto informácie:

- a) všeobecné, aktualizované informácie vrátane zemepisných informácií ku každému projektu na zozname Únie;
- b) plán realizácie stanovený v článku 5 ods. 1 pre každý projekt na zozname Únie a predložený spôsobom, ktorý kedykoľvek umožňuje posúdiť pokrok v jeho realizácii;
- c) hlavné očakávané prínosy a príspevok k cieľom uvedeným v článku 1 ods. 1 a náklady na projekty s výnimkou akýchkoľvek citlivých obchodných informácií;
- d) zoznam Únie;
- e) finančné prostriedky, ktoré Únia vyčlenila a vyplatila na každý projekt na zozname Únie;
- f) odkazy na vnútroštátnu príručku postupov uvedenú v článku 9;

- g) existujúce štúdie a plány morských oblastí pre každý prioritný koridor pre sústavy na mori bez toho, aby boli porušené práva duševného vlastníctva.

Článok 24

Výnimka pre Cyprus a Maltu týkajúca sa prepojení

1. V prípade Cypru a Malty, ktoré nie sú prepojené s transeurópskou plynárenskou sieťou, sa bez toho, aby bol dotknutý článok 32 ods. 2, uplatňuje výnimka z článku 3, článku 4 ods. 1 písm. a) a b), článku 4 ods. 5, článku 16 ods. 4 písm. a) a príloh I, II a III. Jedno prepojenie pre každý z týchto členských štátov si zachová svoj štatút projektu spoločného záujmu podľa tohto nariadenia so všetkými príslušnými právami a povinnosťami, ak toto prepojenie:
 - a) je v štádiu prípravy alebo plánovania dňa ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia];
 - b) ak mu bol udelený štatút projektu spoločného záujmu podľa nariadenia (EÚ) č. 347/2013; a
 - c) je potrebné na zabezpečenie trvalého prepojenia týchto členských štátov s transeurópskou plynárenskou sieťou.

Uvedené projekty zabezpečia budúci prístup na nové trhy s energiou vrátane vodíka.

2. Realizátori projektov poskytnú príslušným skupinám dostatočné dôkazy o tom, ako prepojenia uvedené v odseku 1 umožnia prístup na nové trhy s energiou vrátane vodíka v súlade s celkovými cieľmi politiky Únie v oblasti energetiky a klímy. Takéto dôkazy musia obsahovať posúdenie dopytu a ponuky, pokiaľ ide o vodík z obnoviteľných alebo nízkouhlíkových zdrojov, ako aj výpočet zníženia emisií skleníkových plynov, ktoré umožní daný projekt.

Komisia pravidelne overuje toto posúdenie a uvedený výpočet, ako aj včasnú realizáciu projektu.

3. Okrem osobitných kritérií finančnej pomoci Únie stanovených v článku 19 sa prepojenia uvedené v odseku 1 tohto článku navrhnu s cieľom zabezpečiť prístup na budúce trhy s energiou vrátane vodíka, nesmú viesť k predĺženiu životnosti aktív zemného plynu a musia zabezpečiť cezhraničnú interoperabilitu susediacich sietí. Akákoľvek oprávnenosť na finančnú pomoc Únie podľa článku 18 sa skončí 31. decembra 2027.
4. V každej žiadosti o finančnú pomoc Únie na práce sa jasne preukazuje cieľ premeniť aktívum na špecializované vodíkové aktívum do roku 2036, ak to trhové podmienky umožňujú, a to prostredníctvom plánu s presným harmonogramom.

5. Výnimka stanovená v odseku 1 sa uplatňuje dovtedy, kým Cyprus alebo Malta nebudú priamo prepojené s transeurópskou plynárenskou sieťou alebo do 31. decembra 2029, podľa toho, čo nastane skôr.

Článok 25

Zmena nariadenia (ES) č. 715/2009

V článku 8 ods. 10 nariadenia (ES) č. 715/2009 sa prvý pododsek nahrádza takto:

- „10. ENTSO pre plyn každé dva roky prijme a uverejní plán rozvoja siete pre celé Spoločenstvo uvedený v odseku 3 písm. b). Plán rozvoja siete pre celé Spoločenstvo obsahuje modelovanie integrovanej siete vrátane vodíkových sietí, vypracúvanie scenárov, európsky výhľad primeranosti dodávok a hodnotenie odolnosti siete.“

Článok 26
Zmeny nariadenia (EÚ) 2019/942

V článku 11 nariadenia (EÚ) 2019/942 sa písm. c) a písm. c) nahrádzajú takto:

- „c) plní povinnosti stanovené v článku 5, článku 11 ods. 3, článku 11 ods. 6 až 9, v článkoch 12, 13 a 17 a v oddiele 2 bode 12 prílohy III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/...⁺;
- d) prijíma rozhodnutia o investičných žiadostiach vrátane cezhraničného rozdelenia nákladov podľa článku 16 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2022/...⁺⁺.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/... z o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 a smernice 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013 (Ú. v. EÚ L ..., ..., s. ...).“

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente PE-CONS 2/22 [2020/0360(COD)] a do poznámky pod čiarou vložte číslo, názov a dátum uvedeného nariadenia a odkaz na jeho uverejnenie v úradnom vestníku.

⁺⁺ Ú. v.: vložte, prosím, číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente PE-CONS 2/22 [2020/0360(COD)].

Článok 27
Zmeny nariadenia (EÚ) 2019/943

V článku 48 ods. 1 nariadenia (ES) 2019/943 sa prvý pododsek nahrádza takto:

- „1. Plán rozvoja sústavy pre celú Úniu uvedený v článku 30 ods. 1 písm. b) musí obsahovať modelovanie integrovanej sústavy vrátane vypracúvania scenárov a hodnotenie odolnosti sústavy. Relevantné vstupné parametre pre modelovanie, ako sú predpoklady týkajúce sa cien palív a uhlíka alebo inštalácie obnoviteľných zdrojov energie, musia byť plne v súlade s posudzovaním primeranosti zdrojov na európskej úrovni vypracovaným podľa článku 23.“

Článok 28
Zmena smernice 2009/73/ES

V článku 41 ods. 1 smernice 2009/73/ES sa dopĺňa toto písmeno:

- „v) plní povinnosti stanovené v článku 3, článku 5 ods. 7 a v článkoch 14 až 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/...⁺“.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/... z ... o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 a smernice 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013 (Ú. v. EÚ L ..., s. ...).“

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente PE-CONS 2/22 [2020/0360(COD)] a do poznámky pod čiarou vložte číslo, názov a dátum uvedeného nariadenia a odkaz na jeho uverejnenie v úradnom vestníku.

Článok 29
Zmena smernice (EÚ) 2019/944

V článku 59 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 sa vkladá toto písmeno:

„aa) plní povinnosti stanovené v článku 3, článku 5 ods. 7 a v článkoch 14 až 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/...⁺“.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/... z ... o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 a smernice 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013 (Ú. v. EÚ L ..., s. ...).“

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente PE-CONS 2/22 [2020/0360(COD)] a do poznámky pod čiarou vložte číslo, názov a dátum uvedeného nariadenia a odkaz na jeho uverejnenie v úradnom vestníku.

Článok 30

Prechodné ustanovenia

Toto nariadenie nemá vplyv na poskytovanie, pokračovanie ani úpravu finančnej pomoci udelenej Komisiou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013¹.

Kapitola III sa nevzťahuje na projekty spoločného záujmu, ktoré boli zahrnuté do postupu vydávania povolení a v prípade ktorých realizátor projektu predložil žiadosť pred 16. novembrom 2013.

Článok 31

Prechodné obdobie

1. Počas prechodného obdobia, ktoré sa skončí 31. decembra 2029, sa na prepravu alebo skladovanie vopred určenej zmesi vodíka so zemným plynom alebo biometánom môžu používať zariadenia určené pre vodík prerobené zo zariadení pre zemný plyn, ktoré patria do kategórie energetickej infraštruktúry stanovenej v bode 3 prílohy II.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 129).

2. Počas prechodného obdobia uvedeného v odseku 1 realizátori projektov úzko spolupracujú pri navrhovaní a realizácii projektov s cieľom zabezpečiť interoperabilitu susediacich sústav/sietí.
3. Realizátor projektu poskytne dostatočné dôkazy – a to aj prostredníctvom obchodných zmlúv – o tom, ako zariadenia uvedené v odseku 1 tohto článku prestanú byť do konca tohto prechodného obdobia zariadeniami pre zemný plyn a stanú sa z nich zariadenia určené pre vodík podľa bodu 3 prílohy II, a ako sa počas prechodného obdobia umožní zvýšené využívanie vodíka. Tieto dôkazy musia obsahovať posúdenie dopytu a ponuky, pokiaľ ide o vodík z obnoviteľných alebo nízkouhlíkových zdrojov, ako aj výpočet zníženia emisií skleníkových plynov, ktoré umožní daný projekt. V kontexte monitorovania pokroku dosiahnutého pri realizácii projektov spoločného záujmu agentúra overuje včasný prechod projektu na zariadenie určené pre vodík, ako sa uvádza v bode 3 prílohy II.
4. Oprávnenosť projektov uvedených v odseku 1 tohto článku na finančnú pomoc Únie podľa článku 18 sa skončí 31. decembra 2027.

Článok 32

Zrušenie

1. Nariadenie (EÚ) č. 347/2013 sa zrušuje od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Z tohto nariadenia nevyplývajú žiadne práva pre projekty uvedené v prílohách k nariadeniu (EÚ) č. 347/2013.
2. Bez ohľadu na odsek 1 tohto článku zostávajú príloha VII k nariadeniu (EÚ) č. 347/2013 zmenená delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2022/564¹, ktorá obsahuje piaty zoznam Únie projektov spoločného záujmu, ako aj články 2 až 10, články 12, 13 a 14, prílohy I až IV a príloha VI k nariadeniu (EÚ) č. 347/2013, v platnosti a majú účinky, pokiaľ ide o projekty spoločného záujmu zaradené do piateho zoznamu Únie, a to až do nadobudnutia účinnosti prvého zoznamu Únie projektov spoločného záujmu a projektov vzájomného záujmu zostaveného podľa tohto nariadenia.
3. Bez ohľadu na odsek 2 tohto článku projekty, ktoré boli zahrnuté do piateho zoznamu Únie projektov spoločného záujmu vypracovaného podľa nariadenia (EÚ) č. 347/2013 a v prípade ktorých príslušný orgán prijal na preskúmanie spis so žiadosťou, uplatňujú svoje práva a povinnosti vyplývajúce z kapitoly III tohto nariadenia počas obdobia štyroch rokov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

¹ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2022/564 z 19. novembra 2021, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013, pokiaľ ide o zoznam projektov spoločného záujmu pre Úniu (Ú. v. EÚ L 109, 8.4.2022, s. 14).

Článok 33

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka

PRÍLOHA I

PRIORITNÉ KORIDORY A OBLASTI ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

(podľa článku 1 ods. 1)

Toto nariadenie sa vzťahuje na nasledujúce prioritné koridory a oblasti transeurópskej energetickej infraštruktúry:

1. PRIORITNÉ KORIDORY PRE ELEKTRINU

1. Severojužné elektrické prepojovacie vedenia v západnej Európe (NSI West Electricity): prepojovacie vedenia medzi členskými štátmi regiónu a s oblasťou Stredozemia vrátane Pyrenejského polostrova, najmä s cieľom integrovať elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie, posilniť vnútroštátne infraštruktúry elektrizačných sústav, aby sa podporila integrácia trhu v regióne a ukončila izolácia Írska a aby sa zabezpečilo potrebné predĺženie na pevnine sústav na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov, a posilnenie vnútroštátnej sústavy potrebné na zabezpečenie primeranej a spoľahlivej prenosovej sústavy a na dodávanie elektriny vyrobenej na mori vnútrozemským členským štátom.

Dotknuté členské štáty: Belgicko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Luxembursko, Malta, Holandsko, Rakúsko a Portugalsko;

2. Severojužné elektrické prepojovacie vedenia v stredovýchodnej a juhovýchodnej Európe (NSI East Electricity): prepojovacie vedenia a vnútroštátne vedenia v smere sever – juh a východ – západ, aby sa dokončil vnútorný trh, začlenila výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, ukončila izolácia Cypru a aby sa zabezpečilo potrebné predĺženie na pevnine sústav na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov, a posilnenie vnútroštátnej sústavy potrebné na zabezpečenie primeranej a spoľahlivej prenosovej sústavy a na dodávanie elektriny vyrobenej na mori vnútrozemským členským štátom.

Dotknuté členské štáty: Bulharsko, Česko, Nemecko, Chorvátsko, Grécko, Cyprus, Taliansko, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko.

3. Plán prepojenia baltského trhu s energiou v odvetví elektriny (BEMIP Electricity): prepojovacie vedenia medzi členskými štátmi a vnútroštátne vedenia v Pobaltí s cieľom podporiť integráciu trhu a zároveň začleniť rastúci podiel energie z obnoviteľných zdrojov v regióne.

Dotknuté členské štáty: Dánsko, Nemecko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Fínsko a Švédsko.

2. PRIORITNÉ KORIDORY PRE SÚSTAVY NA MORI

4. Morské prenosové a distribučné sústavy v oblasti Severného mora (NSOG): rozvoj elektrizačných sústav na mori, rozvoj integrovaných elektrizačných a prípadne aj vodíkových sústav na mori a súvisiace prepojovacie vedenia v Severnom mori, Írskom mori, Keltskom mori, Lamanšskom prielive a v susediacich vodách na prenos elektriny alebo prípadne vodíka z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier ich spotreby a uchovávaní alebo na zvýšenie cezhraničnej výmeny energie z obnoviteľných zdrojov.

Dotknuté členské štáty: Belgicko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Francúzsko, Luxembursko, Holandsko a Švédsko.

5. Plán prepojenia baltského trhu s energiou v odvetví sústav na mori (BEMIP offshore): rozvoj elektrizačných sústav na mori, rozvoj integrovaných elektrizačných sústav na mori, ako aj prípadný rozvoj vodíkových sústav na mori a súvisiace prepojovacie vedenia v Baltskom mori a v susediacich vodách na prenos elektriny alebo prípadne vodíka z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier ich spotreby a uchovávaní alebo na zvýšenie cezhraničnej výmeny energie z obnoviteľných zdrojov.

Dotknuté členské štáty: Dánsko, Nemecko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Fínsko a Švédsko.

6. Sústavy na mori na juhu a západe (SW offshore): rozvoj elektrizačných sústav na mori, rozvoj integrovaných elektrizačných sústav na mori, ako aj prípadný rozvoj vodíkových sústav na mori a súvisiace prepožovacie vedenia v Stredozemnom mori vrátane Cádizského zálivu a v susediacich vodách na prenos elektriny alebo prípadne vodíka z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier ich spotreby a uchovávanía alebo na zvýšenie cezhraničnej výmeny energie z obnoviteľných zdrojov.

Dotknuté členské štáty: Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Malta a Portugalsko.

7. Sústavy na mori na juhu a východe (SE offshore): rozvoj elektrizačných sústav na mori, rozvoj integrovaných elektrizačných sústav na mori, ako aj prípadný rozvoj vodíkových sústav na mori a súvisiace prepožovacie vedenia v Stredozemnom mori, Čiernom mori a v susediacich vodách na prenos elektriny alebo prípadne vodíka z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier ich spotreby a uchovávanía alebo na zvýšenie cezhraničnej výmeny energie z obnoviteľných zdrojov.

Dotknuté členské štáty: Bulharsko, Chorvátsko, Grécko, Taliansko, Cyprus, Rumunsko a Slovinsko.

8. Sústavy na mori v Atlantickom oceáne: rozvoj elektrizačných sústav na mori, rozvoj integrovaných elektrizačných sústav na mori a súvisiace prepožovacie vedenia vo vodách severného Atlantického oceánu na prenos elektriny z obnoviteľných zdrojov energie na mori do centier jej spotreby a uchovávanía a na zvýšenie cezhraničnej výmeny elektrickej energie.

Dotknuté členské štáty: Írsko, Španielsko, Francúzsko a Portugalsko.

3. PRIORITNÉ KORIDORY PRE VODÍK A ELEKTROLYZÉRY

9. Prepojenie rozvodných vodíkových sietí v západnej Európe (HI West): vodíková infraštruktúra a zmena účelu plynárenskej infraštruktúry, čo umožňuje vznik integrovanej vodíkovej opornej siete, ktorá priamo alebo nepriamo (prostredníctvom prepojenia s treťou krajinou) spája krajiny regiónu a rieši ich špecifické infraštruktúrne potreby v oblasti vodíka, pričom prispieva k vzniku siete na prepravu vodíka v celej Únii a okrem toho, pokiaľ ide o ostrovy a ostrovné systémy, zníži energetickú izoláciu, podporí inovatívne a iné riešenia zahŕňajúce aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľ klimateckej neutrality do roku 2050, a významne prispeje k udržateľnosti ostrovného energetického systému a Únie.

Elektrolyzéry: podpora zavádzania riešení premeny elektrickej energie na plyn, ktorých cieľom je umožniť zníženie emisií skleníkových plynov a prispieť k bezpečnej, efektívnej a spoľahlivej prevádzke systému a inteligentnej integrácii energetického systému a okrem toho, pokiaľ ide o ostrovy a ostrovné systémy, podpora inovatívnych a iných riešení zahŕňajúcich aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľ klimateckej neutrality do roku 2050, a významný príspevok k udržateľnosti ostrovného energetického systému a energetického systému Únie.

Dotknuté členské štáty: Belgicko, Česko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Luxembursko, Malta, Holandsko, Rakúsko a Portugalsko.

10. Prepojenia rozvodných vodíkových sietí v stredovýchodnej a juhovýchodnej Európe (HI East): vodíková infraštruktúra a zmena účelu plynárenskej infraštruktúry, čo umožňuje vznik integrovanej vodíkovej opornej siete, ktorá priamo alebo nepriamo (prostredníctvom prepojenia s treťou krajinou) spája krajiny regiónu a rieši ich špecifické infraštruktúrne potreby v oblasti vodíka, pričom prispieva k vzniku siete na prepravu vodíka v celej Únii a okrem toho, pokiaľ ide o ostrovy a ostrovné systémy, zníži energetickú izoláciu, podporí inovačné a iné riešenia zahŕňajúce aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľ klimatickej neutrality do roku 2050, a významne prispieva k udržateľnosti ostrovného energetického systému a Únie.

Elektrolyzéry: podpora zavádzania riešení premeny elektrickej energie na plyn, ktorých cieľom je umožniť zníženie emisií skleníkových plynov a prispieť k bezpečnej, efektívnej a spoľahlivej prevádzke systému a inteligentnej integrácii energetického systému a okrem toho, pokiaľ ide o ostrovy a ostrovné systémy, podpora inovatívnych a iných riešení zahŕňajúcich aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľ klimatickej neutrality do roku 2050, a významný príspevok k udržateľnosti ostrovného energetického systému a energetického systému Únie.

Dotknuté členské štáty: Bulharsko, Česko, Nemecko, Grécko, Chorvátsko, Taliansko, Cyprus, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko.

11. Plán prepojenia baltského trhu s energiou v odvetví vodíka (BEMIP Hydrogen): vodíková infraštruktúra a zmena účelu plynárenskej infraštruktúry, čo umožňuje vznik integrovanej vodíkovej opornej siete, ktorá priamo alebo nepriamo (prostredníctvom prepojenia s treťou krajinou) spája krajiny regiónu a rieši ich špecifické infraštruktúrne potreby v oblasti vodíka, pričom prispieva k vzniku siete na prepravu vodíka v celej Únii a okrem toho, pokiaľ ide o ostrovy a ostrovné systémy, zníži energetickú izoláciu, podporí inovačné a iné riešenia zahŕňajúce aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľ klimateckej neutrality do roku 2050 a významne prispieva k udržateľnosti ostrovného energetického systému a Únie.

Elektrolyzéry: podpora zavádzania riešení premeny elektrickej energie na plyn, ktorých cieľom je umožniť zníženie emisií skleníkových plynov a prispieť k bezpečnej, efektívnej a spoľahlivej prevádzke systému a inteligentnej integrácii energetického systému a okrem toho, pokiaľ ide o ostrovy a ostrovné systémy, podpora inovatívnych a iných riešení zahŕňajúcich aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľ klimateckej neutrality do roku 2050, a významný príspevok k udržateľnosti ostrovného energetického systému a energetického systému Únie.

Dotknuté členské štáty: Dánsko, Nemecko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Fínsko a Švédsko.

4. PRIORITNÉ TEMATICKÉ OBLASTI

12. Zavádzanie inteligentných elektrizačných sústav: zavedenie technológií inteligentných sústav v celej Únii s cieľom efektívne integrovať správanie a činnosť všetkých užívateľov pripojených do elektrizačnej sústavy, najmä výrobu veľkých objemov elektriny z obnoviteľných alebo distribuovaných zdrojov energie a reakciu na strane spotreby, uskladňovanie energie, elektrické vozidlá a iné zdroje flexibility a okrem toho, pokiaľ ide o ostrovy a ostrovné systémy, zníženie energetickej izolácie, podpora inovatívnych a iných riešení zahŕňajúcich aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľ klimatickej neutrality do roku 2050, a významný príspevok k udržateľnosti ostrovného energetického systému a Únie.

Dotknuté členské štáty: všetky.

13. Cezhraničná sieť oxidu uhličitého: rozvoj infraštruktúry na prepravu a ukladanie oxidu uhličitého medzi členskými štátmi a so susednými tretími krajinami s ohľadom na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého zachyteného z priemyselných zariadení na účely trvalého geologického ukladania, ako aj využívania oxidu uhličitého na syntetické palivové plyny, čo vedie k trvalej neutralizácii oxidu uhličitého.

Dotknuté členské štáty: všetky.

14. Inteligentné plynárenské siete: zavedenie technológií inteligentných plynárenských sietí v celej Únii s cieľom efektívne integrovať do plynárenskej siete rôzne nízkouhlíkové a najmä obnoviteľné zdroje plynu, podporovať zavádzanie inovačných a digitálnych riešení pre riadenie siete a uľahčenie inteligentnej integrácie odvetvia energetiky a reakcie na strane spotreby, vrátane súvisiacich fyzických modernizácií, ak sú nevyhnutné na fungovanie zariadení a vybavení na integráciu nízkouhlíkových plynov a najmä plynov z obnoviteľných zdrojov.

Dotknuté členské štáty: všetky.

PRÍLOHA II

KATEGÓRIE ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Kategórie energetickej infraštruktúry rozvíjané s cieľom realizovať priority energetickej infraštruktúry stanovené v prílohe I sú tieto:

1. pokiaľ ide o elektrinu:
 - a) nadzemné prenosové vedenia vysokého a veľmi vysokého napätia, ktoré sú cezhraničné alebo v rámci územia členského štátu vrátane výhradnej hospodárskej zóny, ak sú určené pre napätie 220 kV alebo viac, a podzemné a podmorské prenosové káble, ak sú určené pre napätie 150 kV alebo viac. V prípade členských štátov a malých izolovaných sústav s celkovou prenosovou sústavou s nižším napätím sa tieto prahové hodnoty napätia rovnajú najvyššej úrovni napätia v ich príslušných elektrizačných sústavách;
 - b) každé zariadenie alebo vybavenie, ktoré patrí do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v písmene a) a umožňuje prenos elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori z lokalít výroby elektriny na mori (energetická infraštruktúra pre elektrinu z obnoviteľných zdrojov na mori);

- c) individuálne zariadenia na skladovanie energie alebo zariadenia na skladovanie energie, ktoré sú v agregovanej forme, používané na trvalé alebo dočasné uskladňovanie energie v nadzemnej alebo podzemnej infraštruktúre alebo geologických úložiskách, pokiaľ sú napojené priamo na vysokonapäťové prenosové vedenia a distribučné vedenia určené pre napätie 110 kV alebo viac. V prípade členských štátov a malých izolovaných sústav s celkovou prenosovou sústavou s nižším napätím sa tieto prahové hodnoty napätia rovnajú najvyššej úrovni napätia v ich príslušných elektrizačných sústavách;
- d) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku systémov uvedených v písmenách a), b) a c) vrátane ochranných, monitorovacích a kontrolných systémov všetkých napäťových úrovní a rozvodní;
- e) inteligentné elektrizačné sústavy: každé zariadenie alebo vybavenie, digitálne systémy a komponenty integrujúce informačné a komunikačné technológie (IKT) prostredníctvom prevádzkových digitálnych platforiem, kontrolných systémov a snímacích technológií na úrovni prenosu aj na strednonapäťovej a vysokonapäťovej distribučnej úrovni, ktoré sa zameriavajú na zabezpečenie efektívnejšej a inteligentnejšej prenosovej a distribučnej elektrickej siete, zvýšenej kapacity na integráciu nových foriem výroby, uskladňovania a spotreby energie a uľahčenie nových obchodných modelov a trhových štruktúr vrátane investícií na ostrovoch a do ostrovných systémov s cieľom znížiť energetickú izoláciu, podporovať inovačné a iné riešenia zahŕňajúce aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a na jej cieľ klimateckej neutrality do roku 2050, a významne prispieť k udržateľnosti ostrovného energetického systému a Únie;

f) každé zariadenie alebo vybavenie, ktoré patrí do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v písmene a) a ktoré má dvojakú funkciu: prepojenie a systém pre pripojenie sústav na mori z lokalít výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori do dvoch alebo viacerých členských štátov a tretích krajín zapojených do projektov na zozname Únie vrátane predĺženia tohto zariadenia na pevnine až po prvú rozvodňu v prenosovej sústave na pevnine, ako aj každé príslušné zariadenie alebo vybavenie na mori nevyhnutné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku vrátane ochranných, monitorovacích a kontrolných systémov a potrebné rozvodne, ak zároveň zabezpečujú interoperabilitu technológií a okrem iného aj kompatibilitu na rozhraní rôznych technológií (sústavy na mori pre energiu z obnoviteľných zdrojov)

2. pokiaľ ide o inteligentné plynárenské siete: ktorékoľvek z týchto zariadení alebo vybavení, ktorých cieľom je umožniť a uľahčiť integráciu rôznych nízkouhlíkových plynov a najmä plynov z obnoviteľných zdrojov, (vrátane biometánu alebo vodíka, do plynárenskej siete: digitálne systémy a komponenty integrujúce IKT, kontrolné systémy a snímacie technológie s cieľom umožniť interaktívne a inteligentné monitorovanie, meranie, kontrolu kvality a riadenie výroby, prepravy, distribúcie, skladovania a spotreby plynu v plynárenskej sieti. Takéto projekty môžu okrem toho zahŕňať aj zariadenie umožňujúce spätné toky z distribučnej úrovne na prenosovú úroveň vrátane súvisiacich fyzických modernizácií, ak sú nevyhnutné na fungovanie zariadenia a vybavení na účely integrácie nízkouhlíkových plynov a najmä plynov z obnoviteľných zdrojov;

3. pokiaľ ide o vodík:

- a) potrubia na prepravu vodíka, najmä vysokotlakové, vrátane plynárenskej infraštruktúry so zmeneným účelom, ktoré umožňujú prístup viacerým užívateľom siete na transparentnom a nediskriminačnom základe;
- b) zásobníky, ktoré sú napojené na vysokotlakové vodíkové potrubia uvedené v písmene a);
- c) zariadenia na príjem, skladovanie a spätné splyňovanie alebo dekompresiu skvapalneného vodíka alebo vodíka, ktorý je súčasťou iných chemických látok s cieľom vtlačiť v príslušných prípadoch vodík do siete;
- d) každé zariadenie alebo vybavenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku vodíkového systému alebo na umožnenie dvojsmernej kapacity vrátane kompresorových staníc;
- e) každé zariadenie alebo vybavenie umožňujúce používanie vodíka alebo palív získaných z vodíka v odvetví dopravy v rámci základnej siete TEN-T určené v súlade s kapitolou III nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013¹.

Ktorékoľvek zo zariadení uvedených v písmenách a) až d) môže byť novovybudovaným zariadením alebo zariadením prebudovaným zo zemného plynu na vodík, alebo môže byť kombináciou oboch.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1).

4. pokiaľ ide o elektrolyzéry:

a) elektrolyzéry, ktoré:

- i) majú kapacitu najmenej 50 MW zabezpečenú jedným elektrolyzérom alebo súpravou elektrolyzéro, ktoré tvoria jeden koordinovaný projekt;
- ii) výroba spĺňa požiadavku na úspory emisií skleníkových plynov počas životného cyklu na úrovni 70 % oproti porovnateľnému fosílnemu palivu s hodnotou 94 g CO₂ekv/MJ, ako sa stanovuje v článku 25 ods. 2 a prílohe V k smernici (EÚ) 2018/2001. Úspory emisií skleníkových plynov počas životného cyklu sa vypočítajú pomocou metodiky uvedenej v článku 28 ods. 5 smernice (EÚ) 2018/2001, prípadne podľa normy ISO 14067 alebo ISO 14064-1. Emisie skleníkových plynov počas životného cyklu musia zahŕňať nepriame emisie. Kvantifikované úspory emisií skleníkových plynov počas životného cyklu sa v prípade potreby overujú v súlade s článkom 30 smernice (EÚ) 2018/2001, alebo ich overuje nezávislá tretia strana; a
- iii) zároveň majú funkciu súvisiacu so sieťou, najmä vzhľadom na celkovú flexibilitu sústavy a celkovú systémovú efektívnosť elektrických a vodíkových sietí;

b) súvisiace vybavenie vrátane potrubných pripojení k sieti;

5. pokiaľ ide o oxid uhličitý:

- a) špecializované potrubia okrem potrubí ťažobnej siete používané na prepravu oxidu uhličitého z viac ako jedného zdroja na účely trvalého geologického uloženia oxidu uhličitého podľa smernice 2009/31/ES;
- b) pevné zariadenia na skvapalňovanie a dočasné uloženie oxidu uhličitého a konvertory oxidu uhličitého so zreteľom na jeho ďalšiu prepravu potrubím a vo vyhradených druhoch dopravy, ako sú lode, nákladné člny, nákladné vozidlá a vlaky;
- c) bez toho, aby bol dotknutý akýkoľvek zákaz geologického ukladania oxidu uhličitého v členskom štáte, povrchové a vtláčacie zariadenia spojené s infraštruktúrou v rámci geologickej jednotky, ktorá sa v súlade so smernicou 2009/31/ES používa na trvalé geologické ukladanie oxidu uhličitého, ak nezahŕňajú používanie oxidu uhličitého na zvýšenie výťažnosti uhl'ovodíkov a sú potrebné na umožnenie cezhraničnej prepravy a ukladania oxidu uhličitého;
- d) každé zariadenie alebo vybavenie dôležité pre daný systém s cieľom náležitej, spoľahlivej a efektívnej činnosti vrátane systémov ochrany, monitorovania a kontroly.

PRÍLOHA III

REGIONÁLNE ZOZNAMY PROJEKTOV

1. PRAVIDLÁ PRE SKUPINY

1. Pokiaľ ide o energetickú infraštruktúru, ktorá patrí do právomoci národných regulačných orgánov, každá skupina sa skladá zo zástupcov členských štátov, národných regulačných orgánov, PPS, ako aj Komisie, agentúry, subjektu PDS EÚ a buď ENTSO pre elektrinu alebo ENTSO pre plyn.

V prípade ostatných kategórií energetickej infraštruktúry sa každá skupina skladá z Komisie a zástupcov členských štátov, realizátorov projektov, ktorých sa týka každá z príslušných priorít stanovených v prílohe I.

2. V závislosti od počtu kandidátskych projektov na zaradenie do zoznamu Únie, nedostatkov v regionálnej infraštruktúre a vývoja na trhu sa skupiny a rozhodovacie orgány skupín môžu podľa potreby rozdeliť, zlúčiť alebo stretnúť v rôznych zloženiach, aby prediskutovali otázky spoločné pre všetky skupiny alebo týkajúce sa výlučne konkrétnych regiónov. Tieto záležitosti môžu zahŕňať otázky relevantné pre medziregionálnu konzistentnosť alebo určitý počet navrhovaných projektov zahrnutých do návrhov regionálnych zoznamov, pri ktorom hrozí, že sa stane nezvládnuteľným.

3. Každá skupina si zorganizuje prácu v súlade s úsilím o regionálnu spoluprácu podľa článku 12 nariadenia (ES) č. 715/2009, článku 34 nariadenia (EÚ) 2019/943, článku 7 smernice 2009/73/ES a článku 61 smernice (EÚ) 2019/944 a inými existujúcimi štruktúrami regionálnej spolupráce.
4. Každá skupina, s ohľadom na účely implementácie príslušných prioritných koridorov a oblastí energetickej infraštruktúry určených v prílohe I, pozve realizátora projektu, ktorý je potenciálne oprávnený, aby bol vybratý ako projekt spoločného záujmu, ako aj zástupcov vnútroštátnych správnych orgánov, regulačných orgánov, občianskej spoločnosti a PPS z tretích krajín. Rozhodnutie pozvať zástupcov tretej krajiny sa prijme na základe konsenzu.
5. V prípade prioritných koridorov energetickej infraštruktúry stanovených v oddiele 2 prílohy I každá skupina podľa potreby prizve zástupcov vnútrozemských členských štátov, príslušných orgánov, národných regulačných orgánov a PPS.
6. Každá skupina podľa potreby pozve organizácie zastupujúce príslušné zainteresované strany vrátane zástupcov z tretích krajín – a v prípade potreby priamo zainteresované strany – vrátane výrobcov, prevádzkovateľov distribučných sústav/sietí, dodávateľov, spotrebiteľov, zástupcov miestneho obyvateľstva a organizácií na ochranu životného prostredia so sídlom v Únii, aby poskytli svoje špecifické odborné znalosti. Každá skupina usporiada vypočutia alebo konzultácie, ak sú relevantné pre splnenie jej úloh.

7. Pokiaľ ide o zasadnutia skupín, Komisia zverejní na platforme prístupnej zainteresovaným stranám interné pravidlá, aktualizovaný zoznam členských organizácií, pravidelne aktualizované informácie o pracovnom pokroku, programy zasadnutí, ako aj zápisnice zo zasadnutí, ak sú k dispozícii. Rokovania rozhodovacích orgánov skupín a poradie projektov v súlade s článkom 4 ods. 5 sú dôverné. Všetky rozhodnutia týkajúce sa fungovania a práce regionálnych skupín sa prijímajú konsenzom medzi členskými štátmi a Komisiou.
8. Komisia, agentúra a skupiny sa usilujú o konzistentnosť medzi skupinami. Komisia a agentúra v prípade potreby zabezpečia na tento účel výmenu informácií o všetkej činnosti medziregionálneho záujmu medzi príslušnými skupinami.
9. Účasť národných regulačných orgánov a agentúry v skupinách nesmie ohroziť plnenie ich cieľov a povinností, ktoré im ukladá toto nariadenie alebo nariadenie (EÚ) 2019/942, články 40 a 41 smernice 2009/73/ES a články 58, 59 a 60 smernice (EÚ) 2019/944.

2. POSTUP ZOSTAVOVANIA REGIONÁLNYCH ZOZNAMOV

1. Realizátori projektu potenciálne oprávneného na výber ako projekt na zozname Únie, ktorí chcú získať uvedený štatút, predložia skupine žiadosť o výber projektu na zozname Únie, ktorá obsahuje:
 - a) posúdenie ich projektov s ohľadom na ich príspevok k splneniu priorít stanovených v prílohe I;
 - b) uvedenie príslušnej kategórie projektu uvedenej v prílohe II;
 - c) analýzu plnenia príslušných kritérií stanovených v článku 4;
 - d) v prípade projektov, ktoré dosiahli dostatočný stupeň pripravenosti, analýzu nákladov a prínosov v súvislosti s konkrétnym projektom v súlade s metodikami vypracovanými podľa článku 11;
 - e) v prípade projektov vo vzájomnom záujme listy od vlád priamo dotknutých krajín, v ktorých vyjadrujú podporu projektu, alebo iné nezáväzné dohody;
 - f) všetky ostatné informácie relevantné pre hodnotenie projektu.
2. Všetci príjemcovia zabezpečia dôvernosť citlivých obchodných informácií.

3. Navrhované projekty spoločného záujmu v oblasti prenosu a uskladňovania elektriny, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d) a f) prílohy II k tomuto nariadeniu, sú súčasťou najnovšieho dostupného desaťročného plánu rozvoja elektrizačnej sústavy pre celú Úniu, ktorý vypracovala ENTSO pre elektrinu podľa článku 30 nariadenia (EÚ) 2019/943. Navrhované projekty spoločného záujmu v oblasti prenosu elektriny, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. b) a f) prílohy II k tomuto nariadeniu vychádzajú z rozvoja integrovanej siete na mori a posilnení sústavy podľa článku 14 ods. 2 tohto nariadenia a sú s ním v súlade.
4. Od 1. januára 2024 sú navrhované projekty spoločného záujmu v oblasti vodíka patriace do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 3 prílohy II k tomuto nariadeniu projekty, ktoré sú súčasťou najnovšieho dostupného desaťročného plánu rozvoja plynárenskej siete pre celé Spoločenstvo, ktorý vypracovala ENTSO pre plyn podľa článku 8 nariadenia (ES) č. 715/2009.

5. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn vydajú do 30. júna 2022 a následne pre všetky desaťročné plány rozvoja siete pre celú Úniu aktualizované usmernenia na začlenenie projektov do svojich desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu uvedených v bodoch 3 a 4 s cieľom zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie a transparentnosť procesu. V prípade všetkých projektov na zozname Únie, ktorý je v tom čase platný, sa v usmerneniach stanoví zjednodušený proces zaradenia do desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu, pričom sa zohľadní dokumentácia a údaje, ktoré už boli predložené počas predchádzajúcich procesov desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu, pokiaľ dokumentácia a údaje, ktoré už boli predložené, sú stále platné.

ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn pred uverejnením konečných usmernení konzultujú s Komisiou a agentúrou svoje príslušné návrhy usmernení na začlenenie projektov do desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu a náležite zohľadnia odporúčania Komisie a agentúry.

6. Navrhované projekty na prepravu a skladovanie oxidu uhličitého patriace do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 5 prílohy II sa predložia ako súčasť plánu vypracovaného najmenej dvoma členskými štátmi na účely rozvoja cezhraničnej infraštruktúry na prepravu a uskladňovanie oxidu uhličitého, ktorý Komisii predkladajú dotknuté členské štáty alebo nimi určené subjekty.

7. ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn predložia skupinám informácie o tom, ako uplatnili usmernenia na posúdenie začlenenia do desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu.
8. Pokiaľ ide o projekty, ktoré patria do právomoci národných regulačných orgánov, tieto národné regulačné orgány a v prípade potreby agentúra kontrolujú – ak je to možné v rámci regionálnej spolupráce podľa článku 7 smernice 2009/73/ES a článku 61 smernice (EÚ) 2019/944 – dôsledné uplatňovanie kritérií a metodiky analýzy nákladov a prínosov a posudzujú ich cezhraničný význam. Svoje hodnotenie predkladajú skupine. Komisia zabezpečí, aby sa kritériá a metodiky uvedené v článku 4 tohto nariadenia a v prílohe IV uplatňovali harmonizovaným spôsobom s cieľom zaručiť konzistentnosť vo všetkých regionálnych skupinách.
9. V prípade všetkých projektov, na ktoré sa nevzťahuje bod 8 tejto prílohy, Komisia vyhodnotí uplatňovanie kritérií stanovených v článku 4 tohto nariadenia. Komisia zohľadní aj potenciál budúceho rozšírenia o ďalšie členské štáty. Komisia predkladá svoje hodnotenie skupine. V prípade projektov, ktoré žiadajú o štatút projektu vo vzájomnom záujme, sa zástupcovia tretích krajín a regulačné orgány vyzvú na predloženie posúdenia.

10. Každý členský štát v prípade, že sa navrhovaný projekt nevzťahuje na jeho územie, ale môže mať naň potenciálny jasný pozitívny vplyv alebo potenciálny významný účinok – napr. na životné prostredie alebo na fungovanie energetickej infraštruktúry na jeho území – , môže predložiť skupine svoje stanovisko, v ktorom uvedie svoje obavy.
11. Skupina na požiadanie členského štátu skupiny preskúma opodstatnené dôvody, ktoré členský štát predložil v súlade s článkom 3 ods. 3 a ktoré ho vedú k tomu, aby neschválil projekt, ktorý sa vzťahuje na jeho územie.
12. Skupina posúdi, či sa v prípade stanovenia potrieb regionálnej infraštruktúry a každého z kandidátskych projektov uplatňuje zásada prvoradosti energetickej efektívnosti. Skupina považuje za prioritné také riešenia, ako je riadenie strany dopytu, riešenia trhového režimu, zavádzanie digitálnych riešení a obnova budov, ak sú tieto riešenia považované za nákladovo efektívnejšie z hľadiska celého systému než výstavba novej infraštruktúry na strane ponuky.
13. Skupina sa schádza, aby preskúmala navrhované projekty na základe transparentného hodnotenia projektov a podľa kritérií stanovených v článku 4 a zostavila ich poradie, pričom zohľadňuje hodnotenie regulačných orgánov alebo hodnotenie Komisie v prípade projektov, ktoré nepatria do právomoci národných regulačných orgánov.

14. Návrh regionálnych zoznamov navrhovaných projektov patriacich do právomoci národných regulačných orgánov, ktoré vypracovali skupiny, sa spolu so všetkými stanoviskami uvedenými v bode 10 tohto oddielu predkladajú agentúre šesť mesiacov pred dátumom prijatia zoznamu Únie. Návrh regionálnych zoznamov a sprievodné stanoviská agentúra vyhodnotí do troch mesiacov odo dňa ich doručenia. Agentúra vydá stanovisko o návrhu regionálnych zoznamov, najmä o dôslednom uplatňovaní kritérií a analýzy nákladov a prínosov v regiónoch. Stanovisko agentúry sa prijme v súlade s postupom uvedeným v článku 22 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2019/942.
15. Rozhodovací orgán každej skupiny do jedného mesiaca odo dňa doručenia stanoviska agentúry prijme svoj konečný regionálny zoznam navrhovaných projektov, pričom dodrží ustanovenia uvedené v článku 3 ods. 3, ktoré sú založené na návrhu skupín, a zohľadní stanovisko agentúry a hodnotenie národných regulačných orgánov predložené podľa bodu 8 alebo hodnotenie Komisie v prípade projektov, ktoré nepatria do právomoci národných regulačných orgánov navrhnutých v súlade s bodom 9, a poradenstvo Komisie zamerané na zvládnutelný celkový počet projektov na zozname Únie, najmä na vnútroštátnych hraniciach, v súvislosti s konkurenčnými alebo potenciálne konkurenčnými projektmi. Rozhodovacie orgány skupín predkladajú konečné regionálne zoznamy Komisii spolu so všetkými stanoviskami, ako je uvedené v bode 10.

16. Ak by na základe návrhov regionálnych zoznamov a po zohľadnení stanoviska agentúry celkový počet navrhovaných projektov v zozname Únie prekročil zvládnuateľnú hranicu, Komisia každej dotknutej skupine poradí nezahrnúť do regionálneho zoznamu projekty, ktoré príslušná skupina zaradila najnižšie v rámci poradia stanoveného v súlade s článkom 4 ods. 5.
-

PRÍLOHA IV

PRAVIDLÁ A UKAZOVATELE TÝKAJÚCE SA KRITÉRIÍ PRE PROJEKTY

1. Projekt spoločného záujmu so značným cezhraničným vplyvom je projekt na území členského štátu a musí spĺňať tieto podmienky:
 - a) v prípade prenosu elektriny projekt zvyšuje prenosovú kapacitu sústavy alebo kapacitu, ktorá je k dispozícii pre komerčné toky na hraniciach tohto členského štátu s jedným alebo viacerými inými členskými štátmi, pričom má účinok zvýšenia cezhraničnej prenosovej kapacity sústavy na hraniciach tohto členského štátu s jedným alebo viacerými inými členskými štátmi, a to najmenej o 500 megawattov (MW) v porovnaní so situáciou bez uvedenia projektu do prevádzky, alebo sa projektom znižuje energetická izolácia neprepojených sústav v jednom alebo viacerých členských štátoch a zvyšuje sa cezhraničná prenosová kapacita sústavy na hraniciach medzi dvomi členskými štátmi, a to najmenej o 200 MW;
 - b) v prípade uskladňovania elektriny projekt zabezpečuje inštalovanú kapacitu najmenej 225 MW a má uskladňovaciu kapacitu, ktorá umožňuje čistú ročnú výrobu elektriny v objeme 250 gigawatthodín/rok;

- c) v prípade inteligentných elektrizačných sústav je projekt navrhnutý pre zariadenie a vybavenie na úrovni vysokého napätia a stredného napätia a zahŕňa PPS, PPS a PDS alebo PDS z najmenej dvoch členských štátov. Projekt môže zahŕňať len PDS za predpokladu, že pochádzajú aspoň z dvoch členských štátov, a za predpokladu, že je zabezpečená interoperabilita. Projekt musí spĺňať najmenej dve z týchto kritérií: zahŕňa 50 000 užívateľov, výrobcov, spotrebiteľov alebo výrobcov-spotrebiteľov elektrickej energie, zachytáva oblasť spotreby v objeme najmenej 300 gigawatthodín/rok, aspoň 20 % spotreby elektrickej energie spojenej s projektom pochádza z variabilných obnoviteľných zdrojov, alebo projekt znižuje energetickú izoláciu neprepojených sústav v jednom alebo viacerých členských štátoch. Projekt nemusí zahŕňať fyzickú spoločnú hranicu. V prípade projektov týkajúcich sa malých izolovaných sústav v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 42 smernice (EÚ) 2019/944 vrátane ostrovov sa tieto úrovne napätia rovnajú najvyššej úrovni napätia v príslušnej elektrizačnej sústave;
- d) pokiaľ ide o prepravu vodíka, projekt umožňuje prepravu vodíka cez hranice príslušných členských štátov alebo zvyšuje existujúcu cezhraničnú kapacitu prepravy vodíka na hranici medzi dvoma členskými štátmi najmenej o 10 % v porovnaní so situáciou pred uvedením projektu do prevádzky a projekt dostatočne preukazuje, že je podstatnou súčasťou plánovanej cezhraničnej vodíkovej siete, a poskytuje dostatočný dôkaz o existujúcich plánoch a spolupráci so susednými krajinami a s prevádzkovateľmi sietí alebo, v prípade projektov znižujúcich energetickú izoláciu neprepojených sústav v jednom alebo viacerých členských štátoch, cieľom projektu je priamo alebo nepriamo zásobovať aspoň dva členské štáty;

- e) v prípade zariadení na skladovanie alebo príjem vodíka uvedených v bode 3 prílohy II je cieľom projektu priamo alebo nepriamo zásobovať aspoň dva členské štáty;
- f) v prípade elektrolyzéroov projekt zabezpečuje inštalovanú kapacitu v objeme aspoň 50 MW, ktorú poskytuje jeden elektrolyzér alebo súbor elektrolyzéroov v rámci jedného a koordinovaného projektu, a prináša výhody priamo alebo nepriamo aspoň dvom členským štátom a konkrétne, pokiaľ ide o ostrovy a ostrovné systémy, podporuje inovačné a iné riešenia zahŕňajúce aspoň dva členské štáty s významným pozitívnym vplyvom na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a na jej cieľ klimateckej neutrality do roku 2050 a významne prispieva k udržateľnosti ostrovného energetického systému a energetického systému Únie;
- g) v prípade inteligentných plynárenských sietí projekt zahŕňa PPS, PPS a PDS alebo PDS z najmenej dvoch členských štátov. PDS sa môžu zapojiť, ale len s podporou PPS z najmenej dvoch členských štátov, ktorí sú do projektu úzko zapojení a zabezpečujú interoperabilitu;

- h) v prípade prenosu elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori je projekt navrhnutý tak, aby sa elektrina prepravovala z lokalít výroby elektriny na mori s kapacitou v objeme aspoň 500 MW, a umožňuje prenos elektriny do sústavy konkrétneho členského štátu na pevnine, čím sa zvýši objem elektriny z obnoviteľných zdrojov dostupnej na vnútornom trhu. Projekt sa musí rozvíjať v oblastiach s nízkym rozšírením elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori a preukázať významný pozitívny vplyv na ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a jej cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 a musí významne prispievať k udržateľnosti energetického systému a integrácii trhu, a to bez toho, aby bránil cezhraničným kapacitám a tokom;
- i) v prípade projektov oxidu uhličitého sa projekt využíva na prepravu a – v príslušných prípadoch – na uskladňovanie antropogénneho oxidu uhličitého pochádzajúceho aspoň z dvoch členských štátov;

2. Projekt vo vzájomnom záujme s významným cezhraničným vplyvom musí byť projekt, ktorý spĺňa tieto podmienky:

- a) v prípade projektov vo vzájomnom záujme v kategórii uvedenej v bode 1 písm. a) a f) prílohy II projekt zvyšuje prenosovú kapacitu sústavy alebo kapacitu, ktorá je k dispozícii pre komerčné toky, na hranici tohto členského štátu s jednou alebo viacerými tretími krajinami a podľa osobitných kritérií uvedených v článku 4 ods. 3 prináša na úrovni Únie významné prínosy buď priamo alebo nepriamo (prepojením s tretou krajinou). Výpočet prínosov pre členské štáty vykonáva a uverejňuje ENTSO pre elektrinu v rámci desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu;

- b) v prípade projektov vo vzájomnom záujme v kategórii uvedenej v bode 3 prílohy II projekt v oblasti vodíka umožňuje prepravu vodíka cez hranice členského štátu s jednou alebo viacerými tretími krajinami a preukazuje, že podľa osobitných kritérií uvedených v článku 4 ods. 3 prináša na úrovni Únie významné prínosy buď priamo alebo nepriamo (prepojením s treťou krajinou). Výpočet prínosov pre členské štáty vykonáva a uverejňuje ENTSO pre plyn v rámci desaťročného plánu rozvoja siete pre celú Úniu;
- c) v prípade projektov vo vzájomnom záujme v kategórii uvedenej v bode 5 prílohy II sa projekt môže využiť na prepravu a uskladňovanie antropogénneho oxidu uhličitého aspoň v dvoch členských štátoch a jednej tretej krajine.

3. Pokiaľ ide o projekty, ktoré patria do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 1 písm. a), b), c), d) a f) prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:
- a) prenos elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie do hlavných centier spotreby a úložísk meraný podľa analýzy uskutočnenej v najnovšom dostupnom desaťročnom pláne rozvoja elektrizačnej sústavy pre celú Úniu, a to najmä:
 - i) v prípade prenosu elektriny odhadom objemu výrobnnej kapacity z obnoviteľných zdrojov energie (podľa technológie, v MW), ktorá je pripojená a prenášaná zásluhou projektu, v porovnaní s objemom plánovanej celkovej výrobnnej kapacity z uvedených druhov obnoviteľných zdrojov energie v dotknutom členskom štáte v roku 2030 v súlade s národnými energetickými a klimatickými plánmi, ktoré predložili členské štáty v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1999;
 - ii) alebo v prípade uskladnenia energie porovnaním novej kapacity, ktorú prináša projekt, s celkovou existujúcou kapacitou pre rovnakú skladovaciu technológiu v oblasti analýzy stanovenej v prílohe V;

- b) integrácia trhu, hospodárska súťaž a flexibilita systému merané podľa analýzy uskutočnenej v najnovšom dostupnom desaťročnom pláne rozvoja elektrizačnej sústavy pre celú Úniu, a to najmä:
- i) v prípade cezhraničných projektov vrátane reinvestičných projektov výpočtom vplyvu na prenosovú kapacitu sústavy v oboch smeroch toku elektriny meranú z hľadiska objemu elektriny (v MW) a ich príspevku k dosiahnutiu minimálneho cieľa prepojenosti na úrovni 15 % a v prípade projektov s významným cezhraničným vplyvom výpočtom vplyvu na prenosovú kapacitu sústavy na hraniciach medzi príslušnými členskými štátmi, medzi príslušnými členskými štátmi a tretími krajinami alebo v príslušných členských štátoch a vplyvu na vyrovnanie dopytu a ponuky a na prevádzku siete v príslušných členských štátoch;
 - ii) pre oblasť analýzy stanovenej v prílohe V posúdením vplyvu z hľadiska celosystémových nákladov na výrobu a prenos a vývoja a zblížovania trhových cien zabezpečovaného projektom podľa rôznych scenárov plánovania, najmä s prihliadnutím na zmeny spôsobené na základe prednostného poradia;

- c) bezpečnosť dodávok, interoperabilita a bezpečná prevádzka sústavy merané podľa analýzy uskutočnenej v najnovšom dostupnom desaťročnom pláne rozvoja elektrizačnej sústavy pre celú Úniu, najmä posúdením vplyvu projektu na očakávané trvanie nepokrytia zaťaženia pre oblasť analýzy, ako je to stanovené v prílohe V, pokiaľ ide o primeranosť výroby a prenosu pre súbor charakteristických období zaťaženia, s prihliadnutím na očakávané zmeny v extrémnych výkyvoch počasia súvisiacich s klímou a ich vplyv na odolnosť infraštruktúry. V prípade potreby sa zmeria vplyv projektu na nezávislú a spoľahlivú kontrolu prevádzky systému a služieb.

4. Pokiaľ ide o projekty, ktoré patria do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 1 písm. e) prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:

- a) úroveň udržateľnosti meraná posúdením rozsahu schopnosti sústav pripájať a prenášať energiu z variabilných obnoviteľných zdrojov;
- b) bezpečnosť dodávok meraná posúdením úrovne strát v distribučných sústavách, prenosových sústavách alebo v oboch, percentuálneho využitia (t. j. priemerného zaťaženia) komponentov elektrizačnej sústavy, dostupnosti komponentov sústavy (v súvislosti s plánovanou a neplánovanou údržbou) a jej vplyvu na výkonnosť sústavy a trvanie a frekvenciu prerušení vrátane narušení súvisiacich s klímou;
- c) integrácia trhov meraná posúdením využívania inovácií v rámci prevádzky sústavy, zníženia energetickej izolácie a prepojenia, ako aj úrovne integrácie iných odvetví a uľahčenia nových obchodných modelov a trhových štruktúr;

- d) bezpečnosť sústavy, flexibilita a kvalita dodávok merané posúdením inovačného prístupu k flexibilita sústavy, kybernetickej bezpečnosti, efektívnej prevádzkyschopnosti medzi úrovňou PPS a PDS, schopnosti zahrnúť reakciu na strane spotreby, uskladňovania, opatrení energetickej efektívnosti, nákladovo efektívneho využívania digitálnych nástrojov a IKT na účely monitorovania a kontroly, stability elektrizačnej sústavy a kvality napätia.

5. Pokiaľ ide o vodík, ktorý patrí do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 3 prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:

- a) udržateľnosť meraná ako príspevok projektu k: zníženiu emisií skleníkových plynov v rámci rôznych spôsobov konečného použitia v odvetviach, ktoré je ťažké dekarbonizovať, ako je priemysel alebo doprava; flexibilita a možnosti sezónneho skladovania elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov; alebo integrácii vodíka z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkového vodíka s cieľom zväžiť potreby trhu a podporiť vodík z obnoviteľných zdrojov;
- b) integrácia trhov a interoperabilita merané výpočtom pridanej hodnoty projektu z hľadiska integrácie trhových oblastí a cenovej konvergenzie, ako aj celkovej flexibility systému;
- c) bezpečnosť dodávok a flexibilita merané výpočtom pridanej hodnoty projektu z hľadiska odolnosti, rozmanitosti a flexibility dodávok vodíka;

- d) hospodárska súťaž meraná posúdením príspevku projektu k diverzifikácii dodávok vrátane uľahčenia prístupu k domácim zdrojom dodávok vodíka.
6. Pokiaľ ide o projekty inteligentných plynárenských sietí, ktoré patria do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 2 prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:
- a) úroveň udržateľnosti meraná posúdením podielu obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov integrovaných do plynárenskej siete, súvisiacich úspor emisií skleníkových plynov z hľadiska celkovej dekarbonizácie systému a náležitého zisťovania únikov;
 - b) kvalita a bezpečnosť dodávok merané posúdením pomeru spoľahlivo dostupných dodávok plynu a špičkového zaťaženia, podielu dovozu nahradeného miestnymi obnoviteľnými a nízkouhlíkovými plynmi, stability prevádzky siete, trvania a frekvencie prerušení dodávok na zákazníka;
 - c) umožnenie služieb flexibility, ako je reakcia na strane spotreby a skladovanie, uľahčením inteligentnej integrácie odvetvia energetiky prostredníctvom vytvorenia prepojenia s inými nosičmi energie a odvetviami, merané posúdením úspor nákladov v prepojených energetických odvetviach a systémoch, ako je vykurovací a elektroenergetický systém, doprava a priemysel.

7. Pokiaľ ide o projekty týkajúce sa elektrolyzéro, ktoré patria do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 4 prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:
- a) udržateľnosť meraná posúdením podielu vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkového vodíka, najmä z obnoviteľných zdrojov, ktorý spĺňa kritériá vymedzené v bode 4 písm. a) bode ii) prílohy II, integrovaného do siete, alebo na základe odhadu miery využitia syntetických palív tohto pôvodu a súvisiacich úspor emisií skleníkových plynov;
 - b) bezpečnosť dodávok meraná posúdením jej prínosu k bezpečnosti, stabilite a efektívnosti prevádzky siete, a to aj prostredníctvom posúdenia zníženia výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov, ktorému sa zabránilo;
 - c) umožnenie služieb v oblasti flexibility, ako je napríklad reakcia na strane spotreby a skladovanie, a to uľahčením inteligentnej integrácie odvetvia energetiky tvorbou prepojení s ostatnými nosičmi energie a odvetviami, ktoré sa meria posúdením úspor nákladov v prepojených energetických odvetviach a systémoch, ako sú plynárenské, vodíkové, elektroenergetické a vykurovacie siete a odvetvia dopravy a priemyslu.

8. Pokiaľ ide o infraštruktúru pre oxid uhličitý, ktorá patrí do kategórií energetickej infraštruktúry uvedených v bode 5 prílohy II, kritériá uvedené v článku 4 sa hodnotia takto:
- a) udržateľnosť meraná posúdením celkového očakávaného zníženia emisií skleníkových plynov počas životného cyklu projektu a absencie alternatívnych technologických riešení, ako je okrem iného energetická efektívnosť, elektrifikácia integrujúca obnoviteľné zdroje, s cieľom dosiahnuť rovnakú úroveň zníženia emisií skleníkových plynov ako množstvo oxidu uhličitého, ktoré sa má zachytiť v prepojených priemyselných vybaveniach pri porovnateľných nákladoch v porovnateľnom časovom rámci, pričom sa podľa potreby zohľadňujú emisie skleníkových plynov z energie potrebnej na zachytávanie, prepravu a ukladanie oxidu uhličitého, a to s prihliadnutím na infraštruktúru, v prípade potreby vrátane ďalších potenciálnych budúcich využití;
 - b) odolnosť a bezpečnosť merané posúdením bezpečnosti infraštruktúry;
 - c) zmiernenie environmentálnej záťaže a rizík trvalou neutralizáciou oxidu uhličitého.
-

PRÍLOHA V

ANALÝZA NÁKLADOV A PRÍNOSOV CELÉHO ENERGETICKÉHO SYSTÉMU

Metodiky analýzy nákladov a prínosov, ktoré vypracovali ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn, musia byť navzájom konzistentné a zároveň zohľadňovať odvetvové špecifiká. Metodiky harmonizovanej a transparentnej analýzy nákladov a prínosov v celom energetickom systéme pre projekty na zozname Únie musia byť jednotné pre všetky kategórie infraštruktúry, pokiaľ nie sú odôvodnené osobitné rozdiely. Náklady sa v rámci nich chápu v širšom zmysle, vrátane externalít, so zreteľom na ciele Únie oblasti klímy a energetiky do roku 2030 a jej cieľ klimatickej neutrality do roku 2050, pričom tieto metodiky musia byť v súlade s týmito zásadami:

1. oblasť pre analýzu jednotlivého projektu zahŕňa všetky členské štáty a tretie krajiny, na území ktorých sa projekt nachádza, všetky priamo susediace členské štáty a všetky ostatné členské štáty, v ktorých má projekt významný vplyv. Na tento účel ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn spolupracujú so všetkými príslušnými prevádzkovateľmi sústav/sietí v príslušných tretích krajinách. V prípade projektov, ktoré patria do kategórie energetickej infraštruktúry uvedenej v bode 3 prílohy II, ENTSO pre elektrinu a ENTSO pre plyn spolupracujú s realizátorom projektu, a to aj vtedy, keď nie je prevádzkovateľom sústavy/systému;

2. každá analýza nákladov a prínosov zahŕňa analýzy citlivosti týkajúce sa vstupného dátového súboru, a to vrátane nákladov na výrobu/ťažbu a skleníkové plyny, ako aj predpokladaný vývoj dopytu a ponuky, a to aj so zreteľom na obnoviteľné zdroje energie, a vrátane ich flexibility, ako aj dostupnosť skladovania, dátum uvedenia do prevádzky rôznych projektov v tej istej oblasti analýzy, vplyvy na klímu a iné príslušné parametre;
3. metodiky stanovujú analýzu, ktorá sa má uskutočniť, na základe príslušného súboru medziodvetvových vstupných údajov, a to tým, že sa určí vplyv spojený s každým projektom a bez neho, a začlenia sa do nich relevantné vzájomné závislosti s ostatnými projektmi;
4. metodiky poskytujú usmernenia pre rozvoj a používanie energetickej siete a modelovanie trhu potrebné na analýzu nákladov a prínosov. Modelovanie umožní úplné posúdenie ekonomických prínosov vrátane integrácie trhu, bezpečnosti dodávok a hospodárskej súťaže, ako aj eliminácie energetickej izolácie, sociálnych, environmentálnych a klimatických vplyvov vrátane medziodvetvových vplyvov. Metodika musí byť úplne transparentná a zahŕňať podrobnosti o tom, prečo sa vypočítavajú jednotlivé prínosy a náklady, čo je obsahom tohto výpočtu a ako sa tento výpočet vykonáva;
5. metodiky zahŕňajú vysvetlenie, ako sa zásada prvoradosti energetickej efektívnosti uplatňuje vo všetkých krokoch desaťročných plánov rozvoja siete pre celú Úniu;
6. metodiky vysvetľujú, že projekt nebude brániť rozvoju a zavádzaniu energie z obnoviteľných zdrojov;

7. metodikami sa zabezpečí, aby boli identifikované členské štáty, na ktoré má projekt čistý pozitívny vplyv, príjemcovia, členské štáty, na ktoré má projekt čistý záporný vplyv, a znášatelia nákladov, pričom môže ísť o iné členské štáty, než sú tie, na ktorých území sa infraštruktúra stavia;
8. metodikami sa zohľadnia aspoň kapitálové výdavky, prevádzkové náklady a náklady na údržbu, ako aj náklady, ktoré vznikli súvisiacej sústave/systému počas technického životného cyklu projektu ako celku, ako náklady na vyradenie z prevádzky a nakladanie s odpadom vrátane externých nákladov. Metodiky poskytujú usmernenia týkajúce sa diskontných sadzieb, technickej životnosti a zostatkovej hodnoty, ktoré sa majú použiť na výpočet nákladov a prínosov. Okrem toho zahŕňajú povinnú metodiku výpočtu pomeru prínosov k nákladom a čistej súčasnej hodnoty, ako aj diferenciáciu prínosov podľa úrovne spoľahlivosti metód ich odhadu. Zohľadnia sa aj metódy výpočtu vplyvov projektov na klímu a životné prostredie a ich príspevok k cieľom Únie v oblasti energetiky, ako je prenikanie energie z obnoviteľných zdrojov, energetická efektívnosť a ciele v oblasti prepojenosti;
9. metodikami sa zabezpečí, aby sa posúdili opatrenia adaptácie na zmenu klímy prijaté pre každý projekt a aby odrážali náklady na emisie skleníkových plynov, a aby posúdenie bolo spoľahlivé a konzistentné s inými politikami Únie s cieľom umožniť porovnanie s inými riešeniami, ktoré si nevyžadujú nové infraštruktúry.

PRÍLOHA VI

USMERNENIA PRE TRANSPARENTNOSŤ A ÚČASŤ VEREJNOSTI

1. Príručka postupov uvedená v článku 9 ods. 1 obsahuje prinajmenšom:
 - a) špecifikácie príslušných právnych predpisov, na ktorých sú založené rozhodnutia a stanoviská týkajúce sa rôznych druhov príslušných projektov spoločného záujmu, vrátane environmentálnych právnych predpisov;
 - b) zoznam príslušných rozhodnutí a stanovísk, ktoré treba získať;
 - c) názvy a kontaktné údaje príslušného orgánu, iných dotknutých orgánov a hlavných dotknutých zúčastnených strán;
 - d) pracovný postup opisujúci každú etapu procesu vrátane orientačného harmonogramu a stručného prehľadu rozhodovacieho procesu v súvislosti s rôznymi druhmi príslušných projektov spoločného záujmu;
 - e) informácie o rozsahu, štruktúre a úrovni podrobností dokumentov predkladaných so žiadosťou o rozhodnutia vrátane kontrolného zoznamu;
 - f) etapy a prostriedky pre účasť verejnosti na procese;

- g) spôsob, ktorým príslušný orgán, iné dotknuté orgány a realizátor projektu preukážu, že názory vyjadrené v rámci verejnej konzultácie boli zohľadnené, napríklad preukázaním toho, aké zmeny boli vykonané v súvislosti s lokalitou a návrhom projektu, alebo uvedením dôvodov, prečo sa tieto názory nezohľadnili;
- h) v čo najväčšej miere preklady jej obsahu do všetkých jazykov susedných členských štátov, ktoré sa vykonajú v koordinácii s príslušnými susednými členskými štátmi.

2. V podrobnom harmonograme uvedenom v článku 10 ods. 6 písm. b) sa stanovujú prinajmenšom:

- a) rozhodnutia a stanoviská, ktoré sa majú získať;
- b) orgány, zúčastnené strany a verejnosť, ktorých sa to môže týkať;
- c) jednotlivé etapy postupu a dĺžku ich trvania;
- d) hlavné míľniky, ktoré treba dosiahnuť, a ich lehoty vzhľadom na prijatie komplexného rozhodnutia;
- e) zdroje plánované orgánmi a prípadné potreby ďalších zdrojov.

3. Bez toho, aby boli dotknuté požiadavky na verejné konzultácie podľa právnych predpisov v oblasti životného prostredia, na zvýšenie účasti verejnosti na postupe vydávania povolení a na zabezpečenie predbežného informovania a dialógu s verejnosťou sa uplatňujú tieto zásady:
- a) zainteresované strany dotknuté projektom spoločného záujmu vrátane príslušných celoštátnych, regionálnych a miestnych orgánov, majiteľov pozemkov a občanov, ktorí žijú v blízkosti projektu, širokej verejnosti a ich združení, organizácií alebo skupín sa v počiatočnej etape, inkluzívnym spôsobom, keď ešte možno vziať do úvahy prípadné obavy verejnosti, podrobne informujú a vedú sa s nimi konzultácie, a to otvoreným a transparentným spôsobom. Príslušný orgán prípadne aktívne podporuje činnosti vykonávané realizátorom projektu;
 - b) príslušné orgány zabezpečia, aby podľa možnosti došlo k zoskupeniu postupov verejných konzultácií o projektoch spoločného záujmu vrátane verejných konzultácií, ktoré sa už vyžadujú podľa vnútroštátneho práva. Každá verejná konzultácia zahŕňa všetky oblasti týkajúce sa konkrétneho štádia postupu a jedna oblasť týkajúca sa konkrétneho štádia postupu sa nerieši vo viac ako jednej verejnej konzultácii; jedna verejná konzultácia sa však môže uskutočniť na viacerých miestach. Témy, ktoré sú predmetom verejnej konzultácie, sa jednoznačne uvedú v oznámení o verejnej konzultácii;

- c) pripomienky a námietky sú prípustné len od začiatku verejnej konzultácie do uplynutia jej lehoty;
- d) realizátori projektov zabezpečia, aby konzultácie prebiehali v období, ktoré umožňuje otvorené a inkluzívne zapojenie verejnosti.

4. Koncepcia účasti verejnosti zahŕňa prinajmenšom informácie o:

- a) dotknutých a oslovených zúčastnených stranách;
- b) predpokladaných opatreniach vrátane navrhovaných všeobecných lokalít a termínov vyčlenených zasadnutí;
- c) harmonograme;
- d) ľudských zdrojoch pridelených na rôzne úlohy;

5. V súvislosti s verejnou konzultáciou, ktorá sa má uskutočniť pred predložením žiadosti, príslušné strany prinajmenšom:
- a) uverejnia v elektronickej a, v príslušných prípadoch, v tlačenej podobe informačný leták v rozsahu maximálne 15 strán s jasným a stručným prehľadom obsahujúcim opis, účel a predbežný harmonogram vývojových krokov projektu, údaje o národnom pláne rozvoja sústavy/siete, zvažovaných alternatívnych trasách, typoch a charakteristikách potenciálneho vplyvu vrátane vplyvu cezhraničného charakteru a prípadných zmierňujúcich opatrení, pričom takýto informačný leták sa má uverejniť pred začiatkom konzultácie a má obsahovať zoznam webových adries webového sídla projektu spoločného záujmu uvedeného v článku 9 ods. 7, platformu transparentnosti uvedenú v článku 23 a príručku postupov uvedenú v bode 1 tejto prílohy;
 - b) uverejnia informácie o konzultácii na webovom sídle projektu spoločného záujmu uvedenom v článku 9 ods. 7, na informačných tabuliach úradov miestnej správy a aspoň v jednom alebo, v relevantných prípadoch, v dvoch miestnych médiách;

- c) písomne alebo elektronicky prizvú príslušné dotknuté zainteresované strany, združenia, organizácie a skupiny na špecializované zasadnutia, počas ktorých sa obavy prerokujú.
6. Na webovom sídle projektu uvedenom v článku 9 ods. 7 sa uverejnia prinajmenšom tieto informácie:
- a) dátum poslednej aktualizácie webového sídla projektu;
 - b) preklady obsahu sídla do všetkých jazykov členských štátov, ktorých sa projekt týka alebo na ktoré má projekt významný cezhraničný vplyv v súlade s bodom 1 prílohy IV;
 - c) informačný leták uvedený v bode 5 aktualizovaný o najnovšie údaje o projekte;
 - d) netechnické a pravidelne aktualizované zhrnutie, ktoré odráža súčasný stav projektu vrátane geografických informácií a ktoré v prípade aktualizácií jasne uvádza zmeny oproti predchádzajúcim verziám;
 - e) plán realizácie stanovený v článku 5 ods. 1 aktualizovaný o najnovšie údaje o projekte;

- f) finančné prostriedky, ktoré Únia vyčlenila a vyplatila na daný projekt;
 - g) plánovanie projektu a verejných konzultácií, ktoré jasne uvádza termíny a miesta verejných konzultácií a vypočutí a predpokladané témy relevantné pre tieto vypočutia;
 - h) kontaktné údaje na účely získania dodatočných informácií alebo dokumentov;
 - i) kontaktné údaje na účely vyjadrenia pripomienok a námietok počas verejných konzultácií.
-